

N. Nikitin, G. Poljak, L. Volodina

ARITMEETIKA

ÜLESANNETE JA
HARJUTUSTE KOGU

III KLASSILE

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS

A-19259

N. NIKITIN, G. POLJAK, L. VOLODINA

ARITMEETIKA

ÜLESANNETE JA HARJUTUSTE KOGU

III KLASSILE

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1952

Originaali tiitel:

Н. Н. Никитин, Г. Б. Поляк, Л. Н. Володина. Сборник арифметических задач и упражнений для 3-го класса начальной школы.
Учпедгиз, Москва 1951.

Kirnitatud Eesti NSV Haridusministeeriumi poolt 31. okt. 1951.

2

Tartu Riikliku **Õnkooli**
Raamatukogu
18828

I. Tuhat.

---

1. Liitmine ja lahutamine tuhande piires (kordamine).

1. Veduritehas tootis möödunud aastal 125 vedurit, tänava aga 68 vedurit rohkem. Mitu vedurit tootis tehas kahe aastaga?

2. Leida arv, mis on 468-st 27 võrra suurem.

3. 275 + 185	478 + 256	278 + 54	426 + 297
384 + 547	523 + 389	386 + 69	152 + 748
269 + 338	646 + 255	745 + 87	621 + 179
447 + 553	428 + 276	927 + 65	308 + 592

4. 298 + 467	896 + 78	457 + 396	326 + 498
289 + 166	76 + 486	365 + 189	275 + 567
239 + 467	645 + 67	426 + 296	489 + 377
466 + 478	376 + 88	357 + 486	528 + 286

5. Ühes koolis õpib 980 õpilast ja teises 790 õpilast. Kui palju on esimeses koolis õpilasi rohkem kui teises?

6. Koolimaja ahjude remontimiseks toodi valgeid telliseid 350 tükki, punaseid telliseid aga 180 võrra rohkem. Mitu tellist kokku toodi koolimaja ahjude remontimiseks?

7. Pargis kasvasid pärnad, paplid ja kased. Päрни oli 245, pappleid 48 võrra rohkem kui pärni ja kaski 36 võrra rohkem kui pappleid. Mitu kaske kasvas pargis?

8. Esimeses kassas oli 134 rubla, teises kassas 85 rubla rohkem kui esimeses, ja kolmandas kassas 190 rubla rohkem kui esimeses ja teises kassas kokku. Mitu rubla oli kolmandas kassas?

9. Arvu 967 vähendada 5, 50 ja 500 võrra.

10. Leida arv, mis on 768-st väiksem 7, 47 ja 247 võrra.

11.	720 — 150	623 — 170	912 — 372	643 — 71
	654 — 372	575 — 281	427 — 267	927 — 86
	845 — 783	452 — 370	512 — 322	456 — 73
	937 — 452	729 — 483	834 — 294	249 — 69
12.	524 — 253	425 — 78	724 — 249	260 — 89
	438 — 267	252 — 87	638 — 559	340 — 65
	556 — 474	173 — 95	455 — 387	150 — 97
	736 — 147	713 — 86	512 — 245	620 — 73
13.	502 — 273	500 — 256	305 — 28	1 000 — 274
	704 — 256	600 — 129	507 — 79	1 000 — 305
	405 — 387	800 — 701	402 — 46	1 000 — 73
	902 — 255	900 — 317	803 — 78	1 000 — 61

14. Arvutada alljärgneva tabeli andmeil, kui palju suurenes loomade arv kolhoosis.

Missuguseid loomi	Mitu looma oli mullu	Mitu looma on tänavu	Mitu looma tuli juurde
Hobuseid	165	180	
Varssu	77	125	
Lehmi	160	212	
Vasikaid	138	208	
Sigu	85	143	
Pörsaid	151	344	

15.	1 000 — 8	376 + 446 — 115	825 — (387 + 97)
	1 000 — 63	254 + 187 — 235	243 + (600 — 132)
	1 000 — 125	983 — 498 + 146	198 + (376 — 244)
	387 + 517	815 — 739 + 526	930 — (1 000 — 532)

16. Kauplusse toodi 120 m lõuendit, sitsriiet 135 m võrra rohkem kui lõuendit ja satiini 84 m võrra vähem kui lõuendit. Kui palju riidet kokku toodi kauplusse?

17. Kolme päevaga sõitis veoauto 568 km. Esimesel päeval sõitis ta 195 km, teisel päeval aga 12 km vähem kui esimesel. Mitu km sõitis veoauto kolmandal päeval?

18. Üks matkaja sõitis raudteel 420 km, aurikul aga 95 km võrra vähem. Teine matkaja sõitis raudteel 370 km, aurikul aga 50 km võrra rohkem. Kumb matkaja sõitis rohkem ja mitme kilomeetri võrra?

19. Koostada ülesanne, milles tuleb arvu suurendada mõne ühelise võrra.

20. Koostada ülesanne, milles tuleb arvu vähendada mõne ühelise võrra.

21. Koostada ülesanne, milles tuleb leida, kui palju on üks arv teisest suurem või väiksem.

2. Korrutamine tuhande piires (kordamine).

22. Korvis on 200 muna. Mitu muna on 3, 4, 5 niisuguses korvis?

23. Mitu kopikat on 6 rublas? 8 rublas?

24. Mitu sentimeetrit on 5 m? 7 m?

25. Suurendada arvu 300 kaks korda.

26. Missugune arv on 200-st 3 korda suurem?

27. Kolmelt peenralt korjati igapäev 40 kurki. Mitu kurki korjati kokku?

28. Kui pika tee käis ära ratas, kui ta tegi 3 pööret ja kui tema ümbermõõt on 200 cm?

29.	100×6	50×8	80×5	30×7	20×9
	200×3	40×7	60×3	50×6	40×9
	300×2	80×9	30×5	80×4	30×8
	500×2	50×6	70×4	90×5	70×7

30.	$40 \times 6 - 60$	$30 \times 5 - 60$	$80 \times 8 + 90$
	$60 \times 7 - 80$	$50 \times 7 + 80$	$60 \times 9 - 60$
	$80 \times 9 + 90$	$70 \times 8 + 90$	$50 \times 6 - 40$
	$60 \times 3 + 70$	$40 \times 7 + 80$	$60 \times 5 - 80$

31. Kaubarong sõitis 6 tundi, 40 km tunnis, reisirong sõitis 5 tundi, 50 km tunnis. Kumb rong läbis pikema tee ja kui palju pikema?

32. Ühes koormas oli 8 kotti kartuleid à 50 kg, teises koormas aga 7 kotti à 60 kg. Kumb koormas oli rohkem kartuleid ja kui palju rohkem?

33. Kaks töolist töötas 5 päeva. Kui palju raha teenisid nad kokku, kui kummalegi neist maksti 30 rbl. päevas?

34. Raamatus on 300 lehekülge. Esimesel päeval luges õpilane läbi 40 lehekülge, kuid teisel päeval 2 korda rohkem. Mitu lehekülge jäi tal veel lugeda?

35. Esimeselt põllult korjati 40 kotti kartuleid, teiselt põllult 5 korda rohkem kui esimeselt, kolmandalt põllult aga 3 korda rohkem kui teiselt. Mitu kotti kartuleid korjati kolmelt põllult kokku?

3. Jagamine tuhande piires (kordamine).

36. Kahes kastis on kokku 400 pirni, mõlemas ühepalju. Mitu pirni on kummaski kastis?

37. Söökklasse toodi 200 muna. Neljandik neist tarvitati ära. Mitu muna jäi järele?

38. Leida neljandik 36-st, 360-st.

39. Leida kaheksandik 40-st, 400-st.

40. 600 vähendada 2 korda; 3 korda.

41. 800 : 2	270 : 3	280 : 4	300 : 5
900 : 3	480 : 6	350 : 7	560 : 8
800 : 4	630 : 9	140 : 2	540 : 9

42. 360 : 4 + 50	250 : 5 + 70	420 : 6 + 80	80 : 8 + 70
400 : 8 + 70	180 : 2 + 40	150 : 3 + 60	320 : 4 + 30
350 : 5 + 80	540 : 6 + 20	560 : 7 + 90	720 : 8 + 20

43. 30 × 6 : 2	30 × 8 : 4	40 × 6 : 4	70 × 8 : 7
40 × 7 : 4	40 × 4 : 2	40 × 9 : 6	90 × 8 : 9
60 × 4 : 3	60 × 3 : 6	80 × 7 : 8	60 × 9 : 6

44. Isa tegi kolhoosis 360 normipäeva, poeg 6 korda isast vähem ja ema 6 normipäeva võrra isast vähem. Mitu normipäeva töötas välja kogu perekond?

45. Mitu korda on 360 kuuest suurem? 420 seitsmest suurem?

46. Missugune arv on 140-st kaks korda väiksem? seitse korda väiksem?

47. Rong sõitis kokku 174 km. Esimesed kolm tundi sõitis ta 32 km tunnis, ülejäänud teel sõitis ta aga 39 km tunnis. Mitu tundi sõitis ta kiirusega 39 km tunnis?

Koostada veel mõned taolised ülesanded ja lahendada need.

48. Masinakirjutaja kirjutas 3 päevaga ümber 240 lehekülge. Mitu lehekülge suudab ta ümber kirjutada 5 päevaga?

49. Neljas kotis oli 200 kg kartuleid. Mitu kilogrammi kartuleid on kaheksas niisuguses kotis?

50. Kahes keraskas on 127 m sidumisnööri. Kui esimesest keraskast lõigata ära 27 m, siis on mõlemas keraskas ühepalju nööri. Mitu meetrit sidumisnööri on kummaski keraskas?

51. Sööklale varuti 445 kg kartuleid ja porgandeid. Kui tarvitati ära 355 kg kartuleid, siis jäi kartuleid ja porgandeid ühepalju järele. Kui palju oli varutud kartuleid ja kui palju porgandeid?

52. $60 \times (38 : 19)$	$70 \times (72 : 24)$	$40 \times 9 : 4$	$20 \times 9 : 6$
$80 \times (98 : 49)$	$50 \times (80 : 16)$	$60 \times 6 : 9$	$60 \times 3 : 9$
$70 \times (74 : 37)$	$60 \times (64 : 16)$	$90 \times 4 : 6$	$40 \times 4 : 8$
$50 \times (72 : 18)$	$80 \times (90 : 15)$	$70 \times 6 : 7$	$40 \times 9 : 6$

53. $(720 - 670) \times 8$	$(910 - 870) \times 6$	$(273 - 193) \times 3$
$(810 - 740) \times 5$	$(820 - 760) \times 9$	$(547 \times 477) \times 6$
$(630 - 540) \times 7$	$(430 - 340) \times 4$	$(919 - 859) \times 8$

54. Kaheksa päeva kestel anti viiele hobusele 240 kg kaeru. Mitu kilogrammi kaeru anti igale hobusele päevas?

55. Seitsme päeva jooksul anti kümnele lehmale 210 kg kliisid. Mitu kilogrammi kliisid tuli iga lehma kohta päevas?

56. Kahes kassas oli kokku 750 rbl. Kui esimene kassa sai 250 rbl. juurde, siis oli mõlemas kassas ühepalju raha. Kui palju raha oli algul kummaski kassas?

57. Kaks töolist teenis 560 rbl. Kui üks neist kulutas ära 160 rbl., siis oli kummalgi ühepalju raha. Mitu rubla teenis kumbki tööline?

58. Laud ja tugitool maksavad kokku 180 rbl. Laud on tugitoolist 80 rbl. võrra kallim. Kui palju maksavad tool ja laud eraldi?

59. Kahes trammivagunis oli kokku 125 reisijat. Esimeses

vagunis oli 5 reisijat rohkem kui teises. Mitu reisijat oli kummaski vagunis?

60. Meeste- ja naistepalitu eest maksti 810 rbl. Meestepalitu oli 10 rbl. naistepalitust kallim. Kui palju maksis meestepalitu ja kui palju naistepalitu?

61. Kumb on suurem ja kui palju: kas neljandik 320-st või viiendik 350-st?

62. Moskvast Leningradi on 651 km. Nendest linnadest väljus üheaegselt kaks rongi teineteisele vastu. Üks rong sõidab tunnis 60 km, teine 40 km. Kui kaugel on rongid teineteisest kahe tunni pärast?

63. Üks pottsepp tegi 2 pliiti, teine 3. Kokku said nad selle töö eest 450 rubla. Mitu rubla peab saama kumbki neist?

64. 7 m pikkune tükk kalevit maksis 630 rbl. Üks ostja võttis 3 m, teine ülejäänud osa. Mitu rubla tuli maksta kummalgi ostjal?

65.	$560 : 8 \times 4$	$1\ 000 : 2 : 5$	$18 \times 5 \times 7$	$630 : 9 : 14$
	$490 : 7 \times 6$	$800 : 4 : 5$	$12 \times 5 \times 8$	$810 : 9 : 15$
	$640 : 8 \times 7$	$900 : 3 : 6$	$14 \times 5 \times 6$	$720 : 8 : 18$
	$810 : 9 \times 8$	$800 : 2 : 5$	$15 \times 6 \times 9$	$720 : 9 : 16$

66.	$728 + 96$	$426 + 209$	$286 + 375$	$426 + 289$
	$364 + 78$	$364 + 108$	$149 + 373$	$537 + 177$
	$296 + 35$	$429 + 305$	$478 + 257$	$648 + 265$
	$477 + 46$	$677 + 206$	$327 + 488$	$723 + 198$

67.	$618 - 99$	$405 - 98$	$436 - 209$	$632 - 158$
	$324 - 87$	$602 - 76$	$517 - 408$	$725 - 437$
	$417 - 38$	$704 - 75$	$642 - 305$	$814 - 226$
	$526 - 49$	$901 - 62$	$723 - 517$	$926 - 329$

68. Õmblustöökojas tarvitati noorukite rõivaste õmblemiseks 600 m riidet ja täiskasvanute rõivaste valmistamiseks 400 m. Iga noorukiülikonna jaoks läks 3 m riidet, iga täiskasvanu-ülikonna jaoks aga 5 m. Missuguseid ülikondi õmmeldi rohkem ja kui palju?

Kahe- ja kolmekohalise arvu korrutamine ühekohalisega.

69. Kui palju tuleb maksta kolme tuulamismasina eest, kui igaühe hinnaks on 200 rbl.?

70.	300×2	40×3	30×7	40×9	70×7
	400×2	60×4	80×6	60×7	60×9
	300×3	50×5	50×8	90×5	90×8

71. Käitis tootis 1945. aastal 61 masinat päevas, 1946. aastal aga kolm korda rohkem. Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.

72.	12×9	45×4	18×8	34×5	98×5
	18×6	54×2	17×6	68×2	56×3
	16×8	81×9	14×8	87×4	65×6
	19×7	71×8	15×8	56×6	97×9

73.	24×5	66×5	19×9	76×5	85×8
	35×8	85×8	75×6	84×9	65×9
	75×6	69×7	65×4	96×6	78×6

74.	37×5	84×9	48×9	98×5	69×7
	23×8	78×7	97×8	77×4	98×3
	39×6	98×7	76×7	69×7	47×8

75. Sööklasse tuuakse iga päev 116 kg leiba. Kui palju leiba saab söökla 6 päevaga?

76.	428×2	329×3	171×2	353×2
	224×4	117×5	152×2	182×3
	325×3	218×4	161×3	171×5

77. Raamatus on 200 lehekülge. Poiss luges esimesel päeval läbi 51 lehekülge, teisel päeval 2 korda rohkem kui esimesel, kolmandal päeval aga jõudis ta raamatu lugemisega lõpule. Mitu lehekülge luges ta kolmandal päeval?

78. Kahest linnast väljus teineteisele vastu 2 rongi. Esimene läbis tunnis 35 km ja sõitis kohtumiseni 4 tundi. Teine läbis tunnis 45 km ja sõitis kohtumiseni 3 tundi. Kui suur oli kaugus nende linnade vahel?

79. Kui pika tee sõitis rong 15 tunniga, kui ta esimesed 6 tundi sõitis 45 km tunnis, ülejäänud ajal aga 50 km tunnis?

Korrutamine kümnega.

80. Koolile osteti 10 maateaduse kaarti, 12 rbl. kaart. Kui palju raha maksti nende eest kokku?

81.	10×10	11×10	$12 \times 10 - 70$	$23 \times 10 - 50$
	6×10	14×10	$15 \times 10 + 80$	$29 \times 10 + 40$
	16×10	27×10	$18 \times 10 - 50$	$36 \times 10 - 80$
	17×10	45×10	$13 \times 10 - 60$	$48 \times 10 + 50$

82.	25×10	$67 \times 10 + 80$	$37 \times 10 - 90$	$42 \times 10 - 60$
	30×10	$72 \times 10 - 30$	$48 \times 10 + 50$	$63 \times 10 + 80$
	42×10	$83 \times 10 + 90$	$52 \times 10 - 70$	$81 \times 10 - 50$
	75×10	$45 \times 10 - 90$	$44 \times 10 + 70$	$91 \times 10 + 70$

83. Terve inimese pulss lööb 75 korda minutis. Mitu lööki teeb pulss 10 minutiga?

84. Poisikese sammu pikkus on 50 cm, täiskasvanul aga 75 cm. Kui pika maa käib kumbki 10 sammuga?

85. Mis on raskem ja kui palju: kas 10 kotti jahu, 80 kg kott, või 10 kotti kliisid, 45 kg kott? (Ülesanne lahendada kahel viisil.)

86. Missugune arv on 47-st 10 korda suurem?

Korrutamine täiskümnetega.

87. Ühele hobuserauale läheb 8 naela. Rautati 10 hobust, igaühel 4 jalga. Mitu naela kulutati?

Lahendus:

1. viis:

2. viis:

1) $8 \text{ n.} \times 4 = 32 \text{ n.}$ 1) $4 \text{ hobuser.} \times 10 = 40 \text{ hobuserauda}$

2) $32 \text{ n.} \times 10 = 320 \text{ n.}$ 2) $8 \text{ n.} \times 40 = 320 \text{ n.}$

$$8 \times 40 = 8 \times 4 \times 10.$$

88. Kast naelu kaalub 16 kg. Kui palju kaalub 4 niisugust kasti? Kui palju kaalub 40 niisugust kasti?

89.	$6 \times 70 = 6 \times 7 \times 10 = 420$	$17 \times 40 =$	$13 \times 50 =$
	$15 \times 40 =$	$19 \times 40 =$	$17 \times 30 =$
	$27 \times 30 =$	$32 \times 30 =$	$18 \times 40 =$
	$20 \times 50 =$	$30 \times 30 =$	$29 \times 30 =$

90.	6×60	13×40	12×70	13×70	12×80
	7×80	14×60	14×60	15×50	18×50
	8×50	16×50	16×40	17×40	17×70
	9×70	19×30	18×50	19×50	19×30

91.	20×30	28×20	37×20	46×20	16×50
	20×50	26×30	23×40	27×30	14×50
	40×20	24×40	39×20	25×40	17×50
	30×30	49×20	29×30	36×20	19×50

92. Kauplusse toodi 40 kasti viinamarju, 18 kg kastis, ja 20 kasti à 12 kg. Mitu kilogrammi viinamarju toodi kauplusse?

93. Klubile osteti 70 tooli: 30 tooli à 15 rbl. ja ülejäänud à 12 rbl. Kui palju raha kulutati toolide ostmiseks?

94. Karja-aias on 60 lehma. Neist 50 lehma saab 16 kg heinu päevas ja ülejäänud 14 kg päevas. Kui palju heinu antakse päevas kõigile lehmadele kokku?

95. Koostada ülesanne, milles arvu tuleb suurendada mitu korda.

Jagamine ühekohalise arvuga tuhande piires.

96. Kahes kastis on 400 pirni, mõlemas ühepalju. Mitu pirni on kummaski kastis?

97. Sööklasse toodi 560 muna, neljandik neist tarvitati ära. Kui palju mune tarvitati ära?

98. Leida pool 24-st, 240-st.

99. Leida neljandik 36-st, 360-st.

100. Leida kaheksandik 40-st, 400-st.

101. 600 vähendada 2 korda, 4 korda.

102. $400 : 2$ $360 : 6$ $810 : 9$ $200 : 4$

$800 : 2$ $270 : 3$ $280 : 4$ $300 : 6$

$900 : 3$ $480 : 6$ $350 : 7$ $560 : 8$

$800 : 4$ $630 : 9$ $140 : 2$ $540 : 9$

103. $360 : 3$ $300 : 2$ $720 : 3$ $910 : 7$

$420 : 2$ $600 : 5$ $560 : 4$ $720 : 6$

$840 : 2$ $700 : 2$ $950 : 5$ $640 : 4$

$640 : 2$ $500 : 2$ $750 : 5$ $560 : 4$

104. $560 : 4$ $650 : 5$ $720 : 6$ $980 : 7$

$960 : 8$ $920 : 2$ $450 : 3$ $720 : 4$

$750 : 3$ $900 : 6$ $910 : 7$ $720 : 3$

$840 : 6$ $850 : 5$ $780 : 6$ $800 : 5$

105.	280 : 2 — 60	500 : 2 — 70	640 : 4 — 80	520 : 2 — 40
	690 : 3 — 50	700 : 5 — 50	750 : 5 — 70	840 : 6 — 60
	930 : 3 — 90	800 : 5 — 90	840 : 7 — 50	950 : 5 — 50
	680 : 4 — 40	900 : 6 — 60	960 : 8 — 30	910 : 7 — 70

106.	80 × 6 : 2	60 × 8 : 4	50 × 6 : 2	70 × 8 : 4
	60 × 7 : 4	40 × 8 : 2	40 × 9 : 3	90 × 8 : 6
	90 × 4 : 3	80 × 9 : 6	80 × 7 : 4	60 × 9 : 3
	80 × 8 : 4	90 × 5 : 3	90 × 9 : 3	70 × 6 : 3

107. Isa tegi kolhoosis 420 normipäeva, poeg 3 korda isast vähem, ema aga 275 normipäeva pojast rohkem. Mitu normipäeva tegi kogu perekond?

108. Vabrikus töötab 320 meestöölist, naistöölisi aga 2 korda vähem. Pooled kõigist töölistest on stahhaanovlased. Kui palju on vabrikus stahhaanovlasi?

109. Lennuk lendas 900 km 2 tunniga, õhulaev aga lendas sellesama maa 6 tunniga. Mitu kilomeetrit lendas lennuk tunnis rohkem kui õhulaev?

110. Üks auto läbis 240 km 8 tunniga, teine aga 420 km 7 tunniga. Mitu korda sõitis teine auto esimesest kiiremini?

111. 5 m kalevi ja 8 m sitsriide eest maksti 530 rbl. Meeter sitsriiet maksab 10 rbl. Mitu korda on meeter kalevit kallim kui meeter sitsriiet?

112. Kahe tunniga lendas lennuk 640 km. Kui pika maa katab lennuk 3 tunniga, kui ta lendab sama kiirusega?

113. Kaks monteerijat sai töö eest 360 rbl. Üks neist töötas 4 päeva, teine 5 päeva. Mitu rubla teenis kumbki neist?

114. Ühes tükis on 4 m riidet ja teises tükis 3 m samasugust riidet. Mõlemad tükid kokku maksavad 350 rbl. Kui palju maksab kumbki tükk riidet?

---

115. Tööline teenis 448 rbl. Neljandiku sellest rahast viis ta hoiukassasse. Mitu rubla pani ta hoiukassasse?

116.	246 : 2	666 : 3	844 : 4	999 : 9
	864 : 2	693 : 3	264 : 2	448 : 4
	488 : 4	668 : 2	442 : 2	999 : 3
	396 : 3	669 : 3	882 : 2	369 : 3

117.	188 : 2	287 : 7	455 : 5	639 : 9
	243 : 3	459 : 9	568 : 8	549 : 9
	328 : 4	306 : 6	497 : 7	426 : 6
	186 : 3	205 : 5	567 : 7	427 : 7

118. 3 m kalevi eest maksti 417 rbl. Kui palju maksab 1 m seda kalevit?

119.	136 : 2	332 : 4	432 : 6	520 : 8
	172 : 2	376 : 4	474 : 6	756 : 9
	258 : 3	325 : 5	504 : 7	585 : 9
	288 : 3	435 : 5	576 : 8	828 : 9

120.	524 : 2	726 : 6	456 : 3	728 : 4	612 : 9
	568 : 4	968 : 8	755 : 5	905 : 5	531 : 9
	816 : 3	847 : 7	684 : 4	917 : 7	423 : 9

121.	332 : 2	468 : 3	748 : 4	645 : 5	425 : 5
	514 : 2	774 : 3	656 : 4	785 : 5	615 : 5
	952 : 2	882 : 3	936 : 4	730 : 5	735 : 5

122.	828 : 6	936 : 8	804 : 6	936 : 6	434 : 6
	904 : 8	675 : 5	952 : 8	976 : 8	852 : 6
	876 : 6	756 : 6	894 : 6	952 : 7	918 : 6

123.	525 : 5	812 : 2	510 : 5	621 : 3	414 : 3
	327 : 3	540 : 5	630 : 6	820 : 4	581 : 7
	416 : 4	856 : 8	836 : 4	756 : 7	414 : 9

124.	376 : 4	275 : 5	532 : 7	768 : 4	528 : 8
	252 : 3	318 : 6	296 : 4	544 : 8	522 : 9
	448 : 8	448 : 7	705 : 5	456 : 6	387 : 9

125.	800 : 5	804 : 6	705 : 3	854 : 7	732 : 6
	702 : 3	402 : 3	808 : 4	504 : 3	531 : 9
	805 : 7	405 : 5	402 : 2	460 : 4	476 : 4

126.	760 : 5	640 : 5	740 : 5	636 : 4	658 : 7
	847 : 7	768 : 4	936 : 8	940 : 4	414 : 6
	864 : 6	580 : 4	732 : 6	952 : 8	370 : 5

127. Koostada ülesanne, milles tuleb 370 jagada 5-ga.

128. Koostada ülesanne, milles tuleb 540 vähendada 4 korda.

129. 9-le kanale anti 6 päevaga 864 g teri. Kui palju teri kulus ühele kanale päevas?

Jagamine kümnega tuhande piires.

130. Sööklale osteti 100 muna. Mitu kümnet see on?

131. Mitu kümnet on 150-s? 180-s?

132. Mitu korda saab 10 lahutada 170-st?

133.	100 : 10	400 : 10	260 : 10	720 : 10
	80 : 10	50 : 10	360 : 10	650 : 10
	180 : 10	450 : 10	470 : 10	930 : 10

Arvu jagamisel kümnega saadakse niipalju ühelisi, kuipalju kümnelisi on antud arvus.

134.	28 : 10	54 : 10	325 : 10	728 : 10
	35 : 10	72 : 10	457 : 10	543 : 10
	42 : 10	63 : 10	723 : 10	637 : 10

135.	250 : 10	840 : 10	726 : 10	640 : 10
	320 : 10	300 : 10	347 : 10	602 : 10
	700 : 10	1 000 : 10	405 : 10	321 : 10

136. Kui palju tuleb maksta 150 sidruni eest, kui 10 sidrunit maksab 20 rbl.?

137. Tööline tellis riigilaenu 450 rbl. eest. See summa tuleb tal tasuda võrdsete osadena 10 kuu kestel. Tasumise algusest on möödunud 7 kuud. Kui palju raha oli töölisel veel maksta?

138. 18 m pikkusest riidetükist müüdi 10 m 450 rbl. eest. Kui palju maksab ülejäänud osa riidet?

Kolmekohalise arvu jagamine täiskümnetega.

139. Mootorrattur sõitis 20 km tunnis. Mitme tunniga sõidab ta 60 km?

140. Mitu korda tuleb võtta 6 kümnelist, et saada 30 kümnelist? 48 kümnelist? 54 kümnelist?

141. Mitu korda mahub 7 kümnelist 42 kümnelisse? 56 kümnelisse?

142.	140 : 20	280 : 40	300 : 50	350 : 50
	420 : 60	630 : 70	490 : 70	480 : 60
	720 : 80	560 : 80	810 : 90	630 : 90
	350 : 50	560 : 70	420 : 60	630 : 70

143.	320 : 20	480 : 30	880 : 40	950 : 50
	480 : 20	390 : 30	600 : 40	900 : 60
	560 : 20	540 : 30	640 : 40	840 : 70
	980 : 20	960 : 30	600 : 50	960 : 80

144.	810 : 90 × 60	70 × 6 : 30	80 × 5 : 40
	720 : 40 × 50	50 × 7 : 70	60 × 7 : 30
	360 : 20 × 40	30 × 9 : 90	40 × 9 : 60
	540 : 20 × 30	40 × 8 : 20	70 × 4 : 20

145.	160 : 20 + 35	270 : 30 + 15	320 : 40 + 28
	350 : 50 + 26	420 : 70 + 59	480 : 60 + 16
	450 : 90 + 77	540 : 90 + 18	640 : 80 + 77

146. Aias korjati 900 pirni; 480 pirni pakiti kastidesse 80-kaupa, ülejäänud pirnid aga 60-kaupa. Mitmesse kasti pakiti kõik pirnid?

147. Rong läbis 950 km. 600 km sõitis ta kiirusega 40 km tunnis ja ülejäänud tee kiirusega 50 km tunnis. Mitme tunniga kattis rong kogu maa?

148. Ülikonna jaoks osteti riidet 240 rbl. eest, 80 rbl. meeter. Mitu meetrit samasügust riidet läheb vaja 50 ülikonnale?

149. Raamatu 30 leheküljel on kokku 960 rida. Mitu rida on 20 leheküljel?

150. Vedurikütja kulutas 20 km sõitmiseks 320 kg kivisütt. Kui palju kivisütt vajab ta 30 km sõitmiseks, kui ta iga kilomeetri kohta säästab 2 kg kivisütt?

151. 20 töolist teenis 2 päevaga 800 rubla. Mitu rubla teenis päevas iga tööline?

152. 20 lehma tarvitas 6 päevaga 720 kg kliisid. Mitu kilogrammi kliisid anti lehmale päevas?

153. Kolhoosis anti 60 hobusele ja 40 varsale päevas 440 kg kaeru. Mitu kilogrammi kaeru anti päevas igale hobusele, kui iga varss sai päevas 2 kg kaeru?

Neli tehet tuhande piires.

154.	$(185+176) \times 2$	$245 \times (900-897)$	$117 \times (900-894)$
	$(711-527) \times 4$	$156 \times (412-407)$	$289 \times (702-699)$
	$(615-587) \times 9$	$162 \times (823-817)$	$176 \times (500-496)$
	$(423-376) \times 8$	$124 \times (605-597)$	$113 \times (654-647)$

155.	$(147 + 385) : 7$	$(387 + 495) : 3$	$(621 - 135) : 3$
	$(913 - 185) : 8$	$(911 - 329) : 6$	$(279 + 387) : 9$
	$(346 + 654) : 4$	$(429 + 375) : 6$	$(900 - 125) : 5$
	$(1\ 000 - 256) : 6$	$(1\ 000 - 276) : 4$	$(105 + 807) : 8$

156.	$60 \times 9 : 20$	$13 \times 20 : 10$	$12 \times 70 : 40$	$16 \times 40 : 80$
	$70 \times 8 : 40$	$24 \times 30 : 60$	$13 \times 60 : 30$	$15 \times 60 : 30$
	$30 \times 6 : 90$	$16 \times 40 : 80$	$14 \times 50 : 70$	$12 \times 80 : 40$
	$20 \times 9 : 60$	$16 \times 30 : 20$	$15 \times 60 : 90$	$12 \times 60 : 80$

157. 15 suurendada 40 võrra. 15 suurendada 40 korda. 600 vähendada 20 võrra. 600 vähendada 20 korda. Kui palju on 960 suurem kui 60? Mitu korda on 960 suurem kui 60?

158. Traadi küljest lõigati 58 cm pikkune tükk. Ülejäänud traaditükk on ärälõigatud tükist 115 cm võrra pikem. Kui pikk oli terve traat?

159. Kauplusse toodi 600 kg kruupe. Kaheksas kotis oli igaühes 50 kg, igas ülejäänud kotis aga 40 kg kruupe. Mitu kotti kruupe toodi kokku?

160. Rong läbis 270 km. Esimesed 3 tundi sõitis ta kiirusega 40 km tunnis, ülejäänud maa aga 50 km tunnis. Mitme tunniga sõitis rong kogu tee?

161. Masinakirjutaja kirjutas 18 lehekülge, 40 rida igal leheküljel. Mitu lehekülge oleks masinakirjutaja siis kirjutanud, kui igal leheküljel oleks olnud 30 rida?

162. Aias korjati 45 korvitäit õunu, 20 kg igas korvis. Mitu korvi oleks olnud vaja, kui igasse korvi oleks pandud 30 kg õunu?

163. Söökla varus 900 kg tangu. Esimesed 10 nädalat tarvitati 55 kg tangu nädalas, pärastpoole aga suurenes tangude tarvimine 15 kg võrra nädalas. Mitmeks nädalaks jätkus sööklale kõigist tangudest?

164. Kahe üht sorti kalevitüki eest maksti 945 rbl. Uhes tükis oli 4 m kalevit, teises tükis 5 m. Mitu rubla maksis kumbki tükk?

165. Lasteraamatukogus on 3 raamatukappi. Esimeses kapis on 510 raamatut, teises kaks korda vähem kui esimeses, kolmandas 48 raamatu võrra vähem kui teises. Mitu raamatut on lasteraamatukogus kokku?

166. Soo kuivatamiseks tuli kaevata 736 m pikkune kraav. Esimesel päeval kaevati üks neljandik kogu kraavi pikkusest, teisel päeval 38 m võrra rohkem. Mitu meetrit kraavi jäi veel kaevata?

167. Kaks mullatöölist teenis kokku 320 rubla. Üks neist töötas 5 päeva, teine 3 päeva. Mitu rubla peab kumbki neist saama?

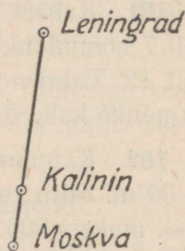
168. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

169. Ühel peenral kasvas 320 kapsapead, teisel 325. Esimeselt peenralt võeti ära 175 kapsapead, teiselt 178. Kummale peenrale jäi rohkem kapsaid järele ja kui palju rohkem?

170. Töölisasulas on 3 kooli. Esimeses õpib 380 last, teises 35 last rohkem kui esimeses ja kolmandas 76 last vähem kui teises. Kummas koolis on õpilasi rohkem, kas esimeses või kolmandas, ja kui palju rohkem?

171. Moskvast Kalininisse on 167 km, Kalininist Leningradi aga 317 km rohkem. Leida Moskva ja Leningradi vaheline kaugus (joonis 1).

172. Esimesel päeval korjati 125 kg viinamarju, teisel päeval 3 korda rohkem, kolmandal päeval aga nii palju, kui esimesel ja teisel päeval kokku. Kui palju viinamarju korjati 3 päevaga?

Joonis 1.

173. Isa tegi kolhoosis 392 normipäeva, ema 16 normipäeva rohkem, poeg aga poole sellest, mis tegid isa ja ema kokku. Mitu normipäeva tegi poeg?

174. Kahe linna vahemaa kattis auto 7 tunniga. Esimesed 4 tundi sõitis ta kiirusega 40 km tunnis, pärast aga suurendas kiirust 10 km võrra tunnis. Määrata kindlaks kahe linna vaheline kaugus.

175. Üks treial treib päevas 50 detaili, teine aga 80 sama-sugust detaili. Mitu detaili treivad mõlemad treialid 5 päevaga kokku? (Lahendada ülesanne kahel viisil.)

176. Kahest linnast väljus üheaegselt kaks mootorratturit teineteisele vastu. Esimene sõitis kiirusega 30 km tunnis, teine kiirusega 20 km tunnis. 6 tunni pärast nad kohtusid. Leida linnade vaheline kaugus. (Lahendada ülesanne kahel viisil.)

177. Kahest linnast, millede vaheline kaugus on 300 km, väljus üheaegselt kaks mootorratturit teineteisele vastu. 6 tunni pärast nad kohtusid. Missuguse kiirusega sõitis teine mootorrattur, kui esimene sõitis kiirusega 30 km tunnis?

178. Kahest jaamast, millede vaheline kaugus on 574 km, väljus üheaegselt kaks rongi teineteisele vastu. Nad kohtusid 7 tunni pärast. Üks neist liikus kiirusega 39 km tunnis. Missuguse kiirusega sõitis teine rong?

179. Matkajad sõitsid 984 km. Poole kogu teest sõitsid nad raudteel, kolmandiku aurikul, ülejäänud osa aga paatidel. Mitu kilomeetrit sõitsid matkajad paatidel?

180. Mõõblikaupluses oli 9 kappi ja 5 lauda. Päeva lõpuks jäi järele ainult 6 kappi. Kui palju raha sai kauplus müüdud mõõbli eest, kui kapp maksis 219 rbl. ja laud 68 rbl.?

181. Kahest linnast väljus teineteisele vastu kaks autot: üks kell 7 hommikul, teine kell 9 hommikul. Nad kohtusid samal päeval kell 12. Esimene auto sõitis tunnis 58 km, teine 65 km. Kui suur on nende kahe linna vahemaa?

182. Kaupluses oli 3 üht sorti riidetükki pikkustega 10 m, 20 m ja 30 m. Mitu rubla maksid esimene tükk ja kolmas tükk, kui teine tükk maksis 600 rbl.?

183. Osteti 8 lauda ja 60 tooli, kusjuures kõigi laudade eest maksti niisama palju kui kõigi toolide eest. Tool maksis 12 rbl. Kui palju maksis laud?

184. Osteti 2 m kalevit ja 3 m voodririidet. Kogu ostu eest maksti 450 rbl. Meeter kalevit maksab 150 rbl. Kui palju maksab 1 m voodririidet?

185. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

186. Kaks brigaadi kolhoosnikuid sõitis kündma. Ühes brigaa-

dis oli 16 hobust, teises 14. Mõlema brigaadi hobustele anti päevas kokku 240 kg kaeru. Mitu kilogrammi kaeru peab saama kumbki brigaad?

187. Uhes tükis on 4 m ja teises tükis 6 m sedasama sorti riidet. Mõlema riidetüki eest kokku maksti 840 rbl. Kui palju maksti kummagi riidetüki eest?

188. Kolhoosi aias kasvab 420 pärna ja paplit. Kui istutada veel 80 paplit, siis on pärni ja papleid ühepalju. Mitu pärna ja mitu paplit kasvab aias?

189. Hobune ja lehm söid päevas 34 kg heinu. Hobune söi lehmast 2 kg heinu rohkem. Mitu kilogrammi heinu söi hobune ja mitu kilogrammi lehm?

190. Isa ja poeg tegid kolhoosis 695 normipäeva. Isa tegi 95 normipäeva pojest rohkem. Mitu normipäeva tegi isa ja mitu normipäeva poeg?

191. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

192. Metsatöölise artell saagis 600 kaske ja mändi; kaski saagis artell 66 võrra rohkem kui mände. Mitu mändi saagis artell?

193. Kui istutada 75 istikut peenrale, siis jätkub istikuid 8 peenrale ja 48 istikut jääb veel ülegi. Mitu istikut oli kokku?

194. Kui kartulid vedada põllult 6 autoga, igaühel 32 kotti, siis jääb põllule 18 kotti. Mitu kotti kartuleid oli korjatud?

195. Üks kool ostis 5 paari suuski, teine 4 paari. Mõlemad koolid kokku kulutasid suuskade ostmiseks 288 rbl. Kui palju raha kulutas suuskade ostmiseks kumbki kool?

196. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

197. Neli tellist kaalub 15 kg. Mitu kilogrammi kaalub 8 tellist? 20 tellist? 36 tellist? 80 tellist?

198. Mootorpaat sõitis 3 tunniga 80 km. Mitu kilomeetrit võib ta sõita 6 tunniga? 9 tunniga? 12 tunniga?

199. 3 m traati kaalub 160 g. Kui palju kaalub 6 m niisugust traati? 9 m? 12 m?

200. Kaupluse toodi kompvekke ja biskviite, kokku 880 kilogrammi. Biskviite toodi 160 kg vähem kui kompvekke. Mitu kilogrammi kompvekke ja mitu kilogrammi biskviite toodi kaupluse?

201. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

202. Lüpsja lüpsis päevas 205 l piima; 5 lehma andsid igaüks 25 l piima, ülejäänud aga 20 l igaüks. Mitu lehma lüpsis lüpsja?

203. Isa, poeg ja tütar korjasid kokku 200 puravikku. Isa ja poeg korjasid 175 puravikku, poeg ja tütar aga 96 puravikku. Mitu puravikku korjas neist igaüks eraldi?

204. Kolmes klassis on kokku 116 õpilast. Esimeses ja teises klassis on 78 õpilast, teises ja kolmandas aga 74 õpilast. Mitu õpilast on iga klassis?

205. $73 \times 9 - 278$ $963 : 3 + 248$ $480 : 20 \times 3$ $860 : 20 \times 5$
 $64 \times 7 - 357$ $720 : 5 + 177$ $980 : 20 \times 3$ $336 : 2 \times 4$
 $48 \times 8 - 128$ $624 : 4 + 396$ $640 : 40 \times 9$ $516 : 4 \times 7$
 $57 \times 6 - 276$ $574 : 7 + 585$ $810 : 90 \times 8$ $432 : 3 \times 6$

II. Mitmekohalised arvud.

---

1. Mitmekohaliste arvude numeratsioon.

206. Võtta arvelaual tuhat. Liita sellele tuhande kaupa, kuni saab kümme tuhat.

207. Lugeda arvud ja võtta nad arvelaual: 7565, 8967, 3167, 5634, 6425, 3341, 1720, 3500, 3504, 6005, 5009, 4050, 1060, 4000, 7000.

208. Võtta arvelaual ja kirjutada vihikusse numbritega: 9 tuhandelist 4 sajalist 3 kümnelist 2 ühelist; 3 tuhandelist 6 sajalist; 6 tuhandelist 5 sajalist 4 kümnelist; 8 tuhandelist; 7 tuhandelist 5 kümnelist; 5 tuhandelist 5 ühelist.

209. Kirjutada numbritega: missugune aasta on praegu; mis-sugusel aastal oli Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon.

Ühelisi nimetatakse esimese järgu ühikuiks.

Kümnelisi nimetatakse teise järgu ühikuiks.

Sajalisi nimetatakse kolmanda järgu ühikuiks.

Tuhandelisi nimetatakse neljanda järgu ühikuiks.

Ühelised kirjutatakse arvus paremalt esimesele kohale, kümnelised teisele, sajalised kolmandale, tuhandelised neljandale kohale.

210. Kirjutada numbritega: viis tuhat kaheksasada nelikümmend viis; kolm tuhat seitsesada; kaheksa tuhat kaheksasada kaheksa; neli tuhat viissada üheksakümmend üheksa; kaks tuhat üks sada üheksa; neli tuhat üksteist.

211. Kirjutada järjekorras arvud 998-st kuni 1002-ni, 1009-st kuni 1012-ni, 1095-st kuni 1102-ni.

212. Võtta arvelaual arv 9995. Liita sellele 5 ühelist. Mis-suguse arvu saame?

Kümme tuhandelist moodustavad ühe kümnetuhandelise.

Kümnetuhandeline kirjutatakse arvus paremalt viiendale kohale.

Kümnetuhandeline on viienda järgu ühik.

213. Lugeda arvud ja võtta need arvelaual: 23 395, 91 135, 19 345, 11 643, 80 205, 26 408, 47 500, 40 567, 61 017, 80 023, 50 508, 70 000.

214. Kirjutada numbritega arvud: kolmkümmend viis tuhat kakssada kolmkümmend kuus; kaheksakümmend tuhat kolmsada; kuuskümmend tuhat viissada nelikümmend; üheksakümmend tuhat; kuuskümmend viis tuhat seitseteist; nelikümmend tuhat viis.

215. Kirjutada järjekorras arvud 12 990-st kuni 13 005-ni.

216. Kangelaslendurid Tškalov, Baidukov ja Beljakov lendasid vahemaandumiseta Moskvast Ameerikasse kaksteist tuhat kilomeetrit. Kirjutada numbritega, mitu kilomeetrit lendasid kangelaslendurid.

217. Kirjutada järjekorras arvud 9998-st kuni 10 002-ni; 10 006-st kuni 10 011-ni; 30 197-st kuni 30 201-ni; 39 998-st kuni 40 002-ni.

218. Võtta arvelaual 99 997; liita sellele 3 ühelist, saame arvu 100 000 ehk üks sajatuhandeline.

Kümme kümnetuhandelist moodustavad ühe sajatuhandelise.

Sajatuhandeline kirjutatakse arvus paremalt kuuendale kohale.

Sajatuhandeline on kuuenda järgu ühik.

219. Võtta arvelaual ja seejärel kirjutada numbritega arvud: kakssada nelikümmend kaheksa tuhat sada üheksakümmend viis; kolmsada nelikümmend viis tuhat; kakssada kolmkümmend neli tuhat kaheksasada; kolmsada tuhat üheksasada; üheksasada üheksakümmend tuhat nelikümmend seitse.

220. Lugeda ja võtta arvelaual arvud: 129 782; 906 535; 140 390; 304 508; 248 900; 900 596.

Tuhandeliste klass			Ühelite klass		
Saja- tuhande- lised	Kümne- tuhande- lised	Ühe- tuhande- lised	Sajalised	Kümne- lised	Ühelised

Ühelised, kümnelised ja sajalised moodustavad üheliste klassi ehk esimese klassi.

Ühetuhandelised, kümnetuhandelised ja sajatuhandelised moodustavad tuhandeliste klassi ehk teise klassi.

Arvude kirjutamisel alatakse kõige kõrgema järgu ühikutest, seejärel kirjutatakse järgmised madalama järgu ühikud ja nii ikka edasi kuni ühelisteneni.

Arvude lugemise hõlbustamiseks eraldatakse kirjutamisel üks arvuklass teisest väikese vahega, näiteks: 46 384, 128 436.

221. Liita arvelaual arvule 999 998 kaks ühelist. Missugune arv saadakse?

Kümme sajatuhandelist moodustavad miljonilise.

Miljonilised on seitsmenda järgu ühikud.

Miljoniline kirjutatakse arvus paremalt seitsmendale kohale.

Ühes miljonis on kümme sajatuhandelist ehk tuhat tuhandelist.

222. Võtta arvelaual 10 miljonit.

Kümme miljonit moodustavad kümnemiljonilise.

Kümnemiljoniline on kaheksanda järgu ühik.

Kümme kümnemiljonilist moodustavad sajamiljonilise.

Sajamiljoniline on üheksanda järgu ühik.

Ühemiljonilised, kümnemiljonilised ja sajamiljonilised moodustavad miljoniliste klassi ehk kolmanda klassi.

223. Võtta arvelaual ja kirjutada arvud: viissada kuuskümmend seitse miljonit kaheksasada üheksakümmend üks tuhat kaheksada kolmkümmend neli; kolmsada kakskümmend kuus miljonit kaheksa tuhat; nelikümmend kolm miljonit kaheksakümmend kuus tuhat viissada; seitse miljonit kakssada tuhat nelisada viiskümmend kuus; nelisada miljonit.

224. Lugada ja võtta arvelaual arvud: 566 433 675; 240 798 999; 999 999 999; 805 360 500; 800 060 350; 600 000 000.

225. Kirjutada numbritega arvud: seitsesada nelikümmend viis miljonit viissada kakskümmend kuus tuhat kolmsada kaheksakümmend kaheksa; nelikümmend seitse miljonit seitsesada kolmkümmend kolm tuhat viissada; üheksakümmend miljonit üheksakümmend tuhat kaheksasada kaheksakümmend üks.

226. Lugada tabelis antud arvud:

Kolmas klass			Teine klass			Esimene klass		
miljonilised			tuhandelised			ühelised		
sajamiljonilised	kümne- miljoni- lised	ühe- mil- jonilised	saja- tuhande- lised	kümne- tuhande- lised	ühe- tuhande- lised	sajalised	kümne- lised	ühelised
2	4	8	2	4	8	2	4	8
6	2	7	4	5	6	1	7	5
2	5	6	3	0	0	0	0	0
0	0	0	0	3	0	1	2	5

227. Missugused klassid on arvudes: 654 900 544; 540 003; 6 005 457; 40 004 030?

Lugeda need arvud ja võtta nad arvelaual.

228. Lugeda iga järgnev arv: 456 400 789; 690 045 007; 70 450 000; 40 500 405; 10 000 794; 986 350 800; 700 000 000 ja võtta nad arvelaual.

229. Kirjutada numbritega arvud: viissada nelikümmend neli miljonit kolmsada nelikümmend tuhat sada nelikümmend neli; kolmsada viiskümmend kolm miljonit kaheksasada seitsekümmend viis tuhat nelisada nelikümmend kolm.

230. Kui palju on tarvis numbreid, et kirjutada arvu kaheksa? Kui palju on tarvis numbreid, et kirjutada, kui vana sa oled? Kui palju on vaja numbreid, et kirjutada, mitmes aasta on tänavu?

Arve, mille kirjutamiseks on vaja üht numbrit (märki), nimetatakse ühekohalisteks arvudeks; arve, mille kirjutamiseks on vaja kaht numbrit, nimetatakse kahekohalisteks; arve, mille kirjutamiseks on vaja kolme numbrit, nimetatakse kolmekohalisteks jne.

231. Kirjutada mõni ühekohaline arv, seejärel kahekohaline, siis kolmekohaline, neljakohaline, viiekohaline, kuuekohaline arv.

232. Kirjutada kõige suurem ja kõige väiksem neljakohaline arv. Kirjutada kõige suurem ja kõige väiksem viiekohaline arv. Missugune kolmekohaline arv muutub neljakohaliseks, kui liita üks üheline?

233. Mitu kümnelist on igas antud arvus?

30	230	6 400	31 790
100	1 000	9 566	56 043
200	6 000	7 512	41 018

Et teada saada, mitu kümnelist on antud arvus, tuleb selles arvus viimane number paremalt ära jätta. Ülejäänud arv näitab, mitu kümnelist on antud arvus.

234. Mitu sajalist on igas antud arvus?

400	37 460
1 000	132 090
6 520	950 380

235. Mitu tuhandelist on igas antud arvus?

3 670	307 350
19 500	300 700
28 635	700 350
165 356	1 500 000

Et teada saada, mitu sajalist on antud arvus, tuleb selles arvus kaks viimast numbrit paremalt ära jätta. Ülejäänud arv näitab, mitu sajalist on antud arvus.

Et teada saada, mitu tuhandelist on antud arvus, tuleb selles arvus kolm viimast numbrit paremalt ära jätta. Ülejäänud arv näitab, mitu tuhandelist on antud arvus.

1 tonn = 10 tsentnerit; 1 tsentner = 100 kilogrammi.

236. Pioneerilaagrile osteti 800 kg kartuleid. Mitu tsentnerit see on?

237. Mitu tsentnerit on 1200 kg? 2600 kg?

Mitu tonni on 760 ts?

Mitu tonni on 900 kg? 17 000 kg?

2. Mitmekohaliste arvude liitmine.

238. Ühe rajooni kõigis algkoolides õpib 3628 õpilast ja keskkoolides 2340 õpilast. Mitu õpilast on selle rajooni alg- ja keskkoolides kokku?

Arve, mida liidame, nimetatakse liidetavateks. Arvu, mille saame liitmisel, nimetatakse summaks.

$$250. \quad \begin{array}{ll} 76\,428 + 295\,572 & 726\,145 + 274\,855 \\ 348\,638 + 552\,162 & 600\,428 + 299\,596 \\ 70\,426 + 169\,574 & 402\,693 + 593\,307 \end{array}$$

$$251. \quad \begin{array}{l} 38\,526 + 87\,140 + 92\,809 + 36\,427 \\ 32\,987 + 87\,145 + 26\,092 + 92\,408 \\ 62\,400 + 22\,596 + 70\,678 + 9\,876 \\ 26\,420 + 75\,420 + 7\,436 + 6\,075 \end{array}$$

$$252. \quad \begin{array}{ll} 168\,426 + 13\,428 + 968 + 59\,432 & \\ 75\,728 + 600\,420 + 492 + 5\,998 & \\ 432\,617 + 96\,300 + 4\,389 + 100\,374 & \\ 6\,482 + 14\,326 + 742\,698 + 67\,985 & \end{array}$$

253. Üks liidetav on 3756, teine aga on 845 võrra esimesest suurem. Leida nende summa.

254. Kolhoos sai aastas sissetulekut aiast 12 140 rbl., loomapidamisest 11 200 rbl. rohkem kui aiast ja põllusaagist 140 200 rubla rohkem kui aiast ja loomapidamisest kokku. Kui palju sissetulekut sai kolhoos aastas kokku?

255. Teise viisaastaku kestel ehitati Vene NFSV-s koolimaju:

Aasta	Linnades	Maal	Kokku
1933. a.	326	3 261	.....
1934. a.	577	3 488	.....
1935. a.	533	2 829	.....
1936. a.	1 505	4 206	.....
1937. a.	730	1 323	.....
Kokku	.....	.....	.....

Arvutada: a) mitu koolimaja ehitati teisel viisaastakul linnades;
 b) mitu koolimaja ehitati maal;
 d) mitu koolimaja ehitati teise viisaastaku üksikutel aastatel maal ja linnades kokku.

256. Jalatsivabrik valmistas aastas 46 320 paari meestejalatseid, s. o. 6390 paari vähem kui naistejalatseid. Mitu paari jalatseid valmistas vabrik aastas kokku?

257. Maja ehitamiseks tarvitati punaseid telliseid 366 800, valgeid telliseid aga 33 600 võrra rohkem. Punaseid telliseid jäi järele 48 500, valgeid aga 2500 võrra rohkem. Kui palju telliseid oli toodud ehituse juurde üldse?

258.	32 428	600 700	300 725	378 421
	65 198	78 426	127 447	143 565
	+ 17 106	+ 32 075	+ 97 668	+ 77 433
	<u>32 075</u>	<u>9 999</u>	<u>85 326</u>	<u>89 654</u>

259. Lastekodule osteti 20 m kalevit, 90 rbl. meeter, ja 9 m kalevit, 85 rbl. meeter. Kui palju raha maksti kogu kalevi eest?

260. Rong oli esimesel ööpäeval 20 tundi teel ja sõitis keskmiselt 41 km tunnis. Teisel ööpäeval sõitis rong 106 km rohkem kui esimesel ja tal jäi veel 35 km sõita. Mitu kilomeetrit pidi rong üldse sõitma?

3. Mitmekohaliste arvude lahutamine.

261. Tehas pidi aastas valmistama 4560 masinat. Aasta esimesel poolel toodeti 2450 masinat. Mitu masinat jäi valmistada aasta teisel poolel?

262. Keskkoolihoone ehitamine läks maksma 245 800 rbl., algkoolihoone ehitamine aga 124 200 rbl. Kui palju oli keskkoolihoone ehitamine kallim?

Arvu, millest lahutatakse, nimetatakse vähendatavaks.
Arvu, mida lahutatakse, nimetatakse lahutatavaks.
Arvu, mis saadakse lahutamisel, nimetatakse vaheks.

Lahutamise kontrollimine:

2 487 — vähendatav	1 245
— 1 245 — lahutatav	<u>+ 1 242</u>
<u>1 242 — vahe</u>	<u>2 487</u>

Et kontrollida, kas on õigesti lahutatud, tuleb liita lahutatav ja vahe. Kui tehted on teostatud õigesti, siis saadud summa peab võrduma vähendatavaga.

263.	7 896	60 835	287 868	856 767
	— 3 654	— 32 124	— 162 832	— 223 565
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

264.	85 635	4 598	49 865	489 576
	<u>— 21 421</u>	<u>— 456</u>	<u>— 324</u>	<u>— 7 344</u>
265.	3 568	279 699	845 090	479 536
	<u>— 2 430</u>	<u>— 56 070</u>	<u>— 32 020</u>	<u>— 123 000</u>
266.	6 558 — 3 239		639 869 — 387 180	
	45 673 — 25 381		632 542 — 418 418	
	28 546 — 26 632		627 014 — 119 009	
	450 756 — 160 436		742 054 — 629 037	
	653 075 — 348 045		920 547 — 510 370	
267.	Vähendatav on 35 680, lahutatav 19 785. Leida vahe.			
268.	Vähendatav on 20 300, lahutatav 7980. Leida vahe.			
269.	7 456 — 2 538	6 035 — 3 543	930 658 — 929 830	
	49 321 — 27 123	60 434 — 12 728	9 000 — 2 853	
	724 356 — 52 257	240 356 — 23 414	70 800 — 6 891	
	528 970 — 73 598	149 308 — 78 199	100 000 — 4 793	
	277 207 — 83 996	470 597 — 169 624	100 000 — 29 394	
270.	84 056 — 9 952		1 000 000 — 38 623	
	363 000 — 341 623		1 000 000 — 999 399	
	200 096 — 45 672		1 000 000 — 681	
	690 000 — 9 231		1 000 000 — 56	
271.	376 544 — 281 525		538 204 — 239 006	
	537 707 — 521 694		235 455 — 138 767	
	567 350 — 246 232		356 000 — 253 908	
272.	756 034 + 60 964 — 590 211			
	899 504 — 839 364 + 679 980 — 299 222			
	789 496 — 598 435 + 347 600 — 173 065			
273.	482 005 — (155 000 — 97 000)			
	(1 000 000 — 1) + (100 000 — 74 355)			
	(400 000 — 9) — (300 000 — 500)			
274.	$x + 3 750 = 5 000$		$4 705 + x = 5 000$	
	$1 680 + x = 2 040$		$x + 1 906 = 2 081$	
	$x + 3 286 = 6 100$		$3 085 + x = 6 400$	
275.	$x - 1 560 = 2 400$		$2 260 - x = 1 500$	
	$x - 8 750 = 9 001$		$3 705 - x = 1 890$	
	$x - 4 780 = 7 025$		$6 200 - x = 5 490$	

276. Kumb on suurem ja kui palju: kas arvude 547 934 ja 38 564 summa või arvude 456 286 ja 236 742 vahe?

277. Saeveskis lõigati esimesel kuul 225 670 lauda, teisel kuul aga 39 420 lauda rohkem. Neist saadeti uusehitustele 250 000 lauda, välismaale aga 96 750 lauda vähem. Mitu lauda jäi saeveskisse?

278. Kolhoos sai nisu 34 980 ts, rukist 12 600 ts vähem kui nisu ja kaera 1320 ts vähem kui rukist. Kui palju teravilja sai kolhoos kokku?

279. Ühel maatükil kasvas 187 426 puud, teisel 14 980 puud vähem. Kummaltki maatükilt lõigati maha 156 737 puud. Mitu puud jäi kasvama kummalgi maatükil?

280. Metsavarumise esimesel kuul lõigati maha 14 860 puud, teisel kuul 2160 puud rohkem kui esimesel ja kolmandal kuul 1120 puud rohkem kui kahel esimesel kuul kokku. Mahalõigatud puudest veeti sama aja jooksul välja 59 300 puud. Mitu puud jäi veel välja vedada?

281. Uhes rajoonis oli enne Oktoobrirevolutsiooni 43 250 täiskasvanut. Neist oli kirjaoskajaid 9560 meest, naisi aga 4780 võrra vähem. Kui palju kirjaoskamatuid mehi ja naisi oli selles rajoonis kokku?

282. Esimesel maatükil kasvas 17 480 puud, teisel maatükil 3975 puud vähem kui esimesel ja kolmandal maatükil 5976 puud vähem kui esimesel kahel maatükil kokku. Mitu puud kasvas kolmel maatükil kokku?

283. Lennuk lendas esimesel päeval 1940 km, teisel päeval 340 km rohkem. Kolmandal päeval lendas ta 895 km vähem, kui kahel esimesel päeval kokku. Mitu kilomeetrit lendas lennuk 3 päevaga?

284. Üks sovhoos andis riigile 1268 t nisu ja 1479 t rukist. Teine sovhoos andis riigile nisu 456 t rohkem ja rukist 200 t vähem kui esimene. Kui palju andis teine sovhoos riigile teravilja rohkem kui esimene?

285. Käitiskomitee saatis aasta jooksul sanatooriumidesse ja puhkekodudesse 1350 töölisi. Neist saadeti puhkekodudesse 970 inimest rohkem kui sanatooriumidesse. Kui palju töölisi saadeti sanatooriumidesse ja kui palju puhkekodudesse?

286. Koostada ja lahendada mõned ülesanded, mis sarnaneksid ülesandega 285.

287. Kolhoos varus talveks 1340 ts ristikut ja aruheina. Aruheina oli varutud 480 ts rohkem kui ristikheina. Kui palju ristikut ja aruheina varus kolhoos eraldi?

288. Kahe arvu summa on 1200. Üks arv on teisest 300 võrra suurem. Leida need arvud.

289. Kahe arvu summa on 1100, nende vahe 300. Leida need arvud.

4. Mitmekohaliste arvude korrutamine.

Korrutamine ühekohalise arvuga.

290. Lennuk lendas kiirusega 175 km tunnis. Kui pika maa kattis lennuk 5 tunniga?

$$\begin{aligned} 175 \text{ km} + 175 \text{ km} + 175 \text{ km} + 175 \text{ km} + 175 \text{ km} &= 875 \text{ km} \\ 175 \text{ km} \times 5 &= 875 \text{ km} \end{aligned}$$

291. Lahendada järgnev näide algul liitmisega, seejärel korrutamise:

$$164 + 164 + 164 + 164 + 164 + 164$$

292. Arvu 138 võtta liidetavana 7 korda. (Lahendada korrutamise teel.)

Arvu, mida võetakse korduvalt liidetavana, nimetatakse **korrutatavaks**.

Arvu, mis näitab, mitu korda tuleb võtta ühesuguseid liidetavaid, nimetatakse **korrutajaks**.

Arvu, mis saadakse korrutamisel, nimetatakse **korrutiseks**.
Korrutatavat ja korrutajat nimetatakse **tegureiks**.

Näide:

$$\begin{array}{r} 136 \text{ — korrutatav} \\ \times 7 \text{ — korrutaja} \\ \hline 952 \text{ — korrutis} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{r} 136 \\ \times 7 \\ \hline 952 \end{array}} \right\} \text{tegurid}$$

293. Korrutatav on võrdne 30-ga, korrutaja 4-ga. Millega võrdub korrutis? (Lahendada peast.)

294. Leida korrutised: a) 60×5 ; b) 40×9 ; d) 70×6 .
(Arvutada peast.)

295. Leida korrutised (arvutada peast):

a) 3 sajalist $\times 4$; 300 $\times 4$; d) 2 tuhandelist $\times 7$; 2000 $\times 7$;
b) 6 sajalist $\times 3$; 600 $\times 3$; e) 3 tuhandelist $\times 5$; 3000 $\times 5$.

296. Sovhoos saatis teele 3 pargast teraviljaga, igapähes 1332 t.
Kui palju teravilja saatis sovhoos teele?

297. 214×3 826×2 562×4 256×3 196×8
 132×4 614×4 761×6 618×5 624×6
 138×6 719×5 683×3 852×4 267×7
 127×7 512×7 471×8 712×8 824×9

298. 357×6 628×7 567×8 498×7 875×5
 496×8 375×9 746×7 987×4 693×9
 627×5 978×3 679×5 758×6 928×7
 976×4 496×6 846×9 597×8 749×6

299. $4\ 236 \times 2$ $1\ 687 \times 4$ $8\ 687 \times 4$ $9\ 479 \times 6$
 $2\ 272 \times 3$ $4\ 756 \times 3$ $7\ 964 \times 6$ $6\ 296 \times 8$
 $2\ 131 \times 5$ $7\ 348 \times 5$ $9\ 375 \times 7$ $8\ 768 \times 9$
 $3\ 423 \times 4$ $9\ 768 \times 2$ $4\ 769 \times 8$ $5\ 496 \times 7$

300. $31\ 164 \times 3$ $32\ 282 \times 6$ $71\ 268 \times 6$ $85\ 468 \times 7$
 $41\ 218 \times 4$ $86\ 593 \times 5$ $62\ 792 \times 9$ $98\ 476 \times 6$
 $52\ 126 \times 5$ $54\ 784 \times 4$ $56\ 912 \times 8$ $56\ 479 \times 9$
 $96\ 385 \times 2$ $78\ 496 \times 3$ $87\ 694 \times 5$ $89\ 765 \times 8$

301. $434\ 268 \times 2$ $142\ 168 \times 4$ $135\ 648 \times 7$ $118\ 196 \times 8$
 $221\ 284 \times 4$ $234\ 256 \times 3$ $117\ 564 \times 8$ $145\ 489 \times 6$
 $312\ 786 \times 3$ $163\ 827 \times 5$ $124\ 268 \times 6$ $128\ 576 \times 7$
 $134\ 156 \times 5$ $468\ 759 \times 2$ $166\ 328 \times 5$ $137\ 396 \times 6$

302. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 3875 korrutada 6-ga.

303. Arvutada peast: 0×7 ; 0×9 ; 5×0 ; $0 \times 5 + 4$;
 $0 \times 8 + 3$.

304. 304×4 $4\ 305 \times 6$ $75\ 604 \times 3$ $135\ 604 \times 5$
 209×8 $9\ 706 \times 4$ $85\ 064 \times 4$ $148\ 072 \times 6$
 705×9 $5\ 076 \times 7$ $45\ 072 \times 6$ $100\ 706 \times 9$
 608×7 $8\ 009 \times 8$ $90\ 068 \times 7$ $120\ 049 \times 8$

305. Kontrollida võrdusi:

a) $9 \times 8 = 8 \times 9$;   b) $4 \times 7 \times 5 = 4 \times 5 \times 7 = 7 \times 5 \times 4$.

Korrutis ei muutu tegurite järjekorra muutmisel.

306.	3×356	$4 \times 2\,785$	$5 \times 30\,254$	$4 \times 167\,845$
	4×246	$8 \times 3\,467$	$7 \times 48\,027$	$8 \times 100\,756$
	6×405	$9 \times 1\,087$	$6 \times 30\,058$	$7 \times 106\,009$
	5×699	$7 \times 4\,506$	$9 \times 63\,005$	$6 \times 150\,075$

307. Arvutada mitmel viisil:

$2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5$ $2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 7$ $2 \cdot 2 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 7$

308.	$4\,756 \times 8 + 167\,540$	$764 \times 8 \times 4$	$876 : 6 \times 4 \times 8$
	$5\,064 \times 7 + 456\,096$	$968 \times 5 \times 6$	$873 : 3 \times 5 \times 7$
	$7\,006 \times 6 - 10\,986$	$709 \times 7 \times 4$	$975 : 5 \times 3 \times 9$
	$9\,806 \times 9 - 59\,078$	$946 \times 9 \times 5$	$567 : 9 \times 4 \times 6$

309. Kirjutada ja teostada järgmised tehted: a) 256 ja 5 korrutisele liita 350; b) 175 ja 8 korrutisest lahutada 250.

310. Arvutada näited:

$1 \cdot 9 + 2$	$9 \cdot 9 + 7$	$1 \cdot 8 + 1$
$12 \cdot 9 + 3$	$98 \cdot 9 + 6$	$12 \cdot 8 + 2$
$123 \cdot 9 + 4$	$987 \cdot 9 + 5$	$123 \cdot 8 + 3$
$1\,234 \cdot 9 + 5$	$9\,876 \cdot 9 + 4$	$1\,234 \cdot 8 + 4$
$12\,345 \cdot 9 + 6$	$98\,765 \cdot 9 + 3$	$12\,345 \cdot 8 + 5$

Mille poolest on need vastused huvitavad, mis me saame nende näidete lahendamisel?

311. Tehas sai 8 vagunit malmi, igapäevas 165 ts. Kui palju malmi sai tehas?

312. Tehas sai vaske 165 ts, malmi aga 8 korda rohkem. Kui palju malmi sai tehas?

313. Täiendada ülesannete andmeid ja lahendada ülesanded:

- a) Masina-traktorijaam sai 6 vaati naftat. Mitu kilogrammi naftat ta sai?
- b) Miinilaev oli teel 9 tundi. Kui pika maa sõitis ta selle ajaga?

314. Tellisetehas tootis ühel nädalal 7875 tellist päevas, teisel nädalal 9285 tellist päevas. Mitu tellist tootis tehas kahe nädalaga? (Nädalas on 6 tööpäeva.)

315. Kaubarong oli teel 16 ööpäeva. Esimesel 7 ööpäeval kat-
tis ta 678 km ööpäevas, ülejäänud ajal aga 726 km ööpäevas. Mitu
kilomeetrit sõitis kaubarong kokku?

316. Ühes linnas oli 3856 veo- ja 1456 sõiduautot. 5 aasta
vältel kasvas veoautode arv kolmekordseks, sõiduautode arv aga
785 masina võrra. Mitu autot on nüüd linnas kokku?

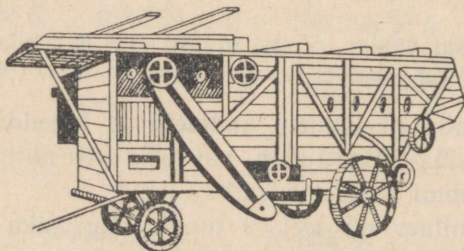

Joonis 2.

317. Praamile (joonis 2) laaditi 7368 ts nisu, rukist 4 korda
rohkem kui nisu ja kaera 895 ts vähem kui rukist. Kui palju tera-
vilja laaditi praamile kokku?

318. Kaubarong sõitis 985 km. Reisijaterong oli teel kolm
korda rohkem aega ja sõitis kaks korda kiiremini. Mitu kilomeet-
rit sõitis reisijaterong?

319. Suhkruvabrik tootis varem 7960 t tükksuhkrut ja 16 875 t
peensuhkrut aastas. Nüüd toodab vabrik tükksuhkrut 9645 t aas-
tas, peensuhkrut aga 3 korda rohkem. Kui palju toodab nüüd vab-
rik suhkrut rohkem kui enne?

Joonis 3.

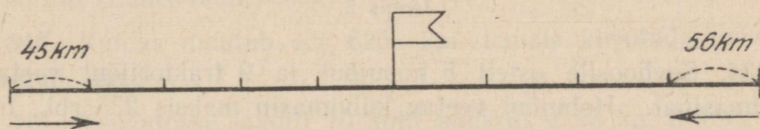
320. Kolhoos ostis ühe viljapeksumasina (joonis 3) ja 4 tuu-
lamismasinat. Kui palju maksab tuulamismasin, kui kõigi masi-

nate eest kokku maksis kolhoos 4495 rbl. ja kui viljapeksumasina hinnaks on 2875 rbl.?

321. Lasteaiale osteti 9 lauda 65 rbl. tükk, kappe aga 4 võrra vähem kui laudu. Mis on kapi hind, kui kogu ostu eest maksti 1285 rbl.?

322. Õmblusartellile osteti esimesel korral 4 õmblusmasinat ja teisel korral 5 samasugust masinat. Kui palju raha maksti kokku, kui õmblusmasina hinnaks on 825 rbl.? (Lahendada kahel viisil.)

323. Kahest linnast sõitis teineteisele vastu kaks autot (joonis 4). Esimene auto sõitis kohtumiseni 5 tundi kiirusega 45 km tunnis, teine auto 4 tundi kiirusega 56 km tunnis. Kui suur on nende linnade vahemaa?

Joonis 4.

324. Kahest linnast väljus samaaegselt teineteisele vastu kaks postilennukit. Esimene lennuk lendas kiirusega 245 km tunnis, teine kiirusega 208 km tunnis. Lennukid kohtusid 4 tunni pärast. Kui suur on nende linnade vahemaa? (Lahendada kahel viisil.)

325. Lennuk kattis 3 tunniga 765 km. Mitu kilomeetrit katab ta 8 tunniga, kui ta sõidab sama kiirusega?

326. Pump pumpab 960 pange vett 5 tunniga. Mitu pange vett pumpab ta 8 tunniga?

327. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

328. Pärioolu sõitis aurik 7 tunniga 203 kilomeetrit. Vastuoolu sõidab ta tunnis 6 km vähem. Mitu kilomeetrit sõidab aurik 9 tunniga vastuoolu?

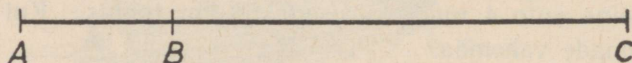
329. Betooni valmistamiseks võetakse 1 osa tsementi, 2 osa liiva ja 4 osa kruusa. Kui palju liiva ja kruusa tarvitati betooni valmistamiseks, kui tsementi võeti 875 kg?

330. 5 ahju ja 2 pliidi ladumiseks läks 7825 tellist. Igale ahjule kulus 1375 tellist. Mitu tellist kulus igale pliidile?

331. 8 päeva kestel valmistas tehase 965 atru päevas. Pärast seda jäi tal valmistada veel 4 korda rohkem atru. Kui palju atru pidi tehase üldse tootma?

332. Üks kolhoos ostis 5 tuulamismasinat 1175 rbl. eest, teine kolhoos ostis 7 samasugust tuulamismasinat. Mitu rubla jäi teisel kolhoosil tuulamismasinate eest maksta, kui ostmisel maksti ära 650 rbl.?

333. Kaugus linnade A ja B vahel on 478 km, kaugus linnade B ja C vahel on kolm korda suurem (joonis 5). Auto sõitis A-st C-sse ja seejärel C-st B-sse. Mitu kilomeetrit sõitis auto?

Joonis 5.

334. Sovhoosile osteti 5 hobujõul ja 9 traktorijõul veetavat külvimasinat. Hobujõul veetav külvimasin maksis 235 rbl., traktorijõul veetav 825 rbl. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

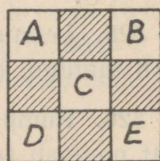
335. Koostada ülesanne, mida tuleks lahendada nii:

1) $3\text{ m} + 4\text{ m} = 7\text{ m}$

2) $68\text{ rbl.} \times 7 = 476\text{ rbl.}$

336. Huvitav ülesanne. Missugust arvu tähistab iga täht ruudus (joonis 6), kui on teada, et

- 1) A on 2 korda suurem kui B,
- 2) B on 25 võrra suurem kui C,
- 3) C on 40 võrra väiksem kui D,
- 4) D on 3 korda suurem kui E,
- 5) 1000 on 4 korda suurem kui E.

Joonis 6.

Juhatus. Kõigepealt leida, missugust arvu tähistab täht E.

Korrutamine kahekohalise arvuga.

Korrutamine kümnega.

337. Kauplus sai 10 kotti suhkrut 75 kg igas kotis. Kui palju suhkrut sai kauplus? (Lahendada peast.)

338.	100×10	800×10	$7\,000 \times 10$	$25\,000 \times 10$
	40×10	650×10	$6\,300 \times 10$	$36\,700 \times 10$
	9×10	795×10	$5\,480 \times 10$	$48\,920 \times 10$
	149×10	876×10	$7\,296 \times 10$	$56\,786 \times 10$

339. Arvutada peast: $10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$; $8 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$; $40 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$.

340. Mitu meetrit on 10 km? Mitu sentimeetrit on 10 m? (Lahendada peast.)

341. Mitu grammi on 10 kg? (Lahendada peast.)

342. $4\,356 \times 10 - 984$ $(12\,478 - 3\,756) \times 10$ $765 : 6 \times 10$
 $6\,789 \times 10 - 908$ $(56\,000 - 48\,096) \times 10$ $894 : 3 \times 10$

343. 26 suurendada 10 korda, saadud arvu suurendada uuesti 10 korda. (Lahendada peast.)

344. Kuidas muutub arv 625, kui temale kirjutada paremalt üks null juurde?

345. Veoautosse laaditi 10 kotti suhkrut à 96 kg, 8 kotti jahu à 80 kg ja 10 kotti pähkleid à 56 kg. Mitu kilogrammi kaupa laaditi veoautosse?

346. a) Kui palju on arvude 1000 ja 10 summa suurem arvude 999 ja 9 summast?

b) Kui palju on arvude 1000 ja 10 korrutis suurem arvude 999 ja 9 korrutisest?

Korrutamise täiskümnetega.

347. Kast naelu kaalub 32 kg. Kui palju kaalub 6 niisugust kasti? Kui palju kaalub 60 niisugust kasti?

32 kg	32 kg
$\times 6$	$\times 60$
<hr/>	<hr/>
192 kg	1 920 kg

348. 24×6 75×7 25×3 145×5
 24×60 75×70 25×30 145×50

349. 124×20 428×70 675×30 964×70
 346×30 316×90 849×50 754×80
 514×40 247×80 596×40 673×90
 623×50 518×60 748×60 978×50

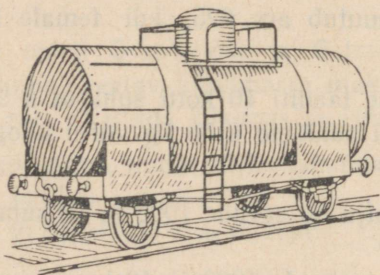
350.	605×30	$1\,976 \times 40$	$2\,056 \times 30$	$37\,895 \times 20$
	406×40	$2\,756 \times 70$	$4\,708 \times 80$	$19\,728 \times 40$
	504×60	$4\,827 \times 60$	$6\,706 \times 90$	$28\,064 \times 30$
	806×70	$3\,958 \times 90$	$7\,004 \times 70$	$10\,788 \times 80$

351. Arvu 125 on võetud liidetavana 40 korda. (Lahendada korrutamiseega.)

352. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 125 korrutada 40-ga.

353.	$648 \cdot 30 + 7\,540$	$(7\,548 + 60\,940) \cdot 20$	$576 : 4 \cdot 60$
	$756 \cdot 60 - 3\,098$	$(47\,006 - 9\,308) \cdot 40$	$966 : 7 \cdot 80$
	$988 \cdot 70 - 9\,010$	$(70\,560 - 68\,096) \cdot 80$	$876 : 6 \cdot 90$

354. Bakuust saadeti välja 60 sisterni naftat à 42 t ja 50 sisterni bensiini à 37 t (joonis 7). Kui palju saadeti naftat rohkem kui bensiini?

Joonis 7.

355. Laos oli valgeid telliseid 14 675, punaseid telliseid aga 40 korda rohkem. Neist telliseist saatis ladu välja 70 vagunit à 3725 tellist. Mitu tellist jäi lattu järele?

Korrutamine mistahes kahekohalise arvuga.

356. Meeter riiet maksab 12 rbl. Kui palju maksab 10 m niisugust riiet? 3 m? 13 m? (Lahendada peast.)

357. Koolile osteti 14 lauda à 32 rbl. Kui palju tuli maksta?

$$\begin{array}{r}
 \times 32 \text{ rbl.} \\
 \times 14 \\
 \hline
 128 \\
 + 320 \\
 \hline
 448 \text{ rbl.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 \text{ehk} \quad \times 32 \text{ rbl.} \\
 \times 14 \\
 \hline
 128 \\
 + 32 \\
 \hline
 448 \text{ rbl.}
 \end{array}$$

Kui palju maksab 4, 10, 14 niisugust lauda?

358. Korrutada: 48×3 ; 48×10 ; 48×13 .

359. 34×11 26×13 96×17 94×18
 58×14 38×17 87×19 86×19
 62×13 47×15 76×18 78×16
 43×12 72×16 68×15 59×17

360. Kott kartuleid kaalub 48 kg. Kui palju kaalub 4 kotti kartuleid? 30 kotti? 34 kotti?

361. Korrutada 56×4 ; 56×30 ; 56×34 .

362. 86×11 34×88 16×34 48×32
 65×33 52×77 17×45 35×24
 87×55 78×66 19×53 54×35
 53×44 45×99 18×62 63×46

363. 86×25 56×75 79×85 67×68
 78×34 42×68 64×58 75×97
 68×43 25×87 97×47 96×75
 97×52 38×96 85×69 84×86

364. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 96 korrutada 75-ga.

365. 124×11 254×16 118×52 732×46
 356×14 472×18 426×43 531×56
 728×13 784×15 314×37 402×76
 535×12 563×17 537×28 803×92

366. 278×43 352×18 428×32 619×56
 546×35 746×16 729×24 837×69
 762×52 686×19 607×45 908×78
 837×24 578×17 804×56 706×95

367. $5\,234 \times 15$ $3\,244 \times 13$ $5\,248 \times 43$ $2\,178 \times 45$
 $4\,127 \times 17$ $4\,236 \times 16$ $3\,726 \times 55$ $4\,926 \times 38$
 $6\,435 \times 16$ $7\,008 \times 18$ $6\,008 \times 78$ $5\,067 \times 69$
 $8\,129 \times 19$ $6\,049 \times 17$ $8\,009 \times 97$ $9\,008 \times 86$

368. $12\,356 \times 24$ $46\,328 \times 16$ $32\,408 \times 23$ $46\,028 \times 19$
 $21\,425 \times 32$ $25\,472 \times 27$ $51\,045 \times 18$ $50\,007 \times 17$
 $42\,358 \times 13$ $51\,318 \times 14$ $30\,286 \times 26$ $70\,568 \times 12$
 $31\,284 \times 25$ $62\,137 \times 13$ $20\,047 \times 34$ $40\,097 \times 23$

369. 356 suurendada 28 korda; 428 suurendada 37 korda; 278 suurendada 65 korda.

370. 136 suurendada 46 korda; 128 suurendada 75 korda; 157 suurendada 68 korda.

371. Kontrollida võrdusi:

a) $48 \times 36 = 36 \times 48$;

d) $25 \times 17 \times 4 = 25 \times 4 \times 17$;

b) $32 \times 6 \times 7 = 32 \times 42$;

e) $56 \times 72 = 56 \times 8 \times 9$.

372. Arvutada mitmel viisil:

a) $2 \times 2 \times 3 \times 5 \times 5 \times 7$;

b) $2 \times 3 \times 3 \times 3 \times 5 \times 19$.

373. Korrutada arvud, mis on toodud järgnevas tabelis (18×16 ; 18×32 jne.). Vastused kirjutada tabelisse (vihikusse).

	$\times 16$	$\times 32$	$\times 64$
18	.....	.....	.....
27	.....	.....	.....
58	.....	.....	.....

374. $356 \times 28 + 7\,248$

$568 : 8 \times 92$

$672 \times 34 - 8\,096$

$988 : 4 \times 56$

$356 \times 68 - 17\,006$

$768 : 3 \times 73$

$607 \times 75 - 80\,906$

$940 : 5 \times 69$

375. $(2\,628 + 875) \times (1\,001 - 968)$

$(4\,025 - 2\,380) \times (6\,004 - 5\,978)$

$(2\,836 + 1\,397) \times (10\,101 - 10\,084)$

$(3\,010 - 2\,808) \times (43\,002 - 42\,975)$

376. Korrutatav on 74, korrutaja 25. Millega võrdub korrutis?

377. Korrutaja on 15, korrutatav 9 korda korrutajast suurem. Millega võrdub korrutis?

378. Kirjutada ja teostada järgmised tehted:

a) arvude 68 ja 80 korrutisega liita 1408;

b) arvude 68 ja 36 summa korrutada nende vahega.

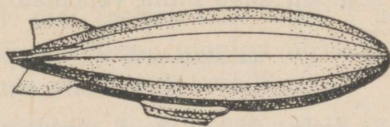
379. $15\,873 \times 7$ $15\,873 \times 28$ $15\,873 \times 49$

$15\,873 \times 14$ $15\,873 \times 35$ $15\,873 \times 56$

$15\,873 \times 21$ $15\,873 \times 42$ $15\,873 \times 63$

Korrutada kaks esimest näidet. Ülejäänud näiteis kirjutada vastus peast.

380. Õhulaev (joonis 8) lendas Moskvast Tbilisisse, millede vahemaa õhujoonel on 3025 km, kiirusega 115 km tunnis. Kui kaugel Tbilisist oli õhulaev 18 tunni pärast? (Näidata neid linnu kaardil.)

Joonis 8.

381. Donbassist saadeti Moskvasse 64 vagunit sütt, neist 49 vagunit à 165 ts, ülejäänud vaguneis aga à 350 ts. Kui palju sütt viis rong?

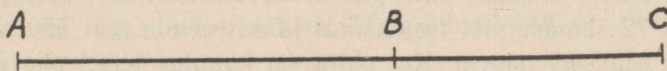
382. Pargasesse laaditi 825 t lupja, tsementi 376 t vähem kui lupja, liiva aga 12 korda rohkem kui tsementi ja lupja kokku. Kui palju kaalub kogu pargase laadung?

383. Sööklale osteti 68 tooli 36 rbl. tükk ja 9 ühesugust lauda. Mis maksab iga laud, kui kogu ostu eest maksti summa, millega saaks osta 95 tooli?

384. Haiglale osteti 46 voodit 75 rbl. tükk ja 5 kappi. Mitu rubla maksis iga kapp, kui kogu ostu eest maksti summa, millega saaks osta 56 voodit?

385. Ühes perekonnas töötab isa lukksepana, ema kangruna, poeg insenerina ja tütar õpetajana. Isa teenib kuus 875 rbl., ema 750 rbl., poeg 900 rbl. ja tütar 760 rbl. Kui palju teenivad nad kokku aastas?

386. Koostada samasugune ülesanne oma kodu kohta.

Joonis 9.

387. Linnade A ja B vahemaa läbis lennuk 6 tunniga, lennates 325 km tunnis (joonis 9). Linnade B ja C vahemaa läbis lennuk 4 tunniga, lennates 345 km tunnis. Kui suur on linnade A ja C vahemaa?

388. Kaks aurikut väljus üheaegselt kahest sadamast teineteisele vastu. Esimene sõitis 24 km tunnis, teine 21 km. Aurikud kohtusid 12 tunni pärast. Kui suur on kaugus sadamate vahel? (Lahendada kahel viisil.)

389. Kaks rongi väljus üheaegselt kahest linnast teineteisele vastu. Üks sõitis tunnis 45 km, teine 48 km. Rongid kohtusid 27 tunni pärast. Kui suur on kahe linna vahemaa? (Lahendada kahel viisil.)

---

390. Trükiladuja ladus 280 tähte 8 minutiga. Mitu tähte laob ta tunnis? Mitu tähte laob ta 45 minutiga?

391. Aurik võib katta 384 km 16 tunniga. Selle kiirusega sõidaks ta Gorki ja Stalingradi vahemaa 73 tunniga. Kui pikk on laevaliin Gorki ja Stalingradi vahel? (Näidata neid linnu kaardil.)

392. Tuletõrjepump annab 8 minutiga 680 pange vett. Pump töötas algul pool tundi ja pärast veel 26 min. Mitu pange vett andis pump kokku?

393. Kaks mullatöölist teenis kokku 750 rbl. Üks mullatööline töötas 18 päeva, teine 12 päeva. Mitu rubla peab saama kumbki mullatööline?

394. Kolmeliikmeline metsatööliste brigaad teenis 960 rbl. Kui palju peab saama iga metsatööline, kui esimene neist töötas 13 päeva, teine 12 päeva ja kolmas 15 päeva?

395. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

396. Linnakool ostis 12 kappi. Maakool ostis 7 samasugust kappi ja maksis 500 rubla vähem. Kui palju raha maksis linnakool kappide eest? (Lahendada peast.)

397. Kauplus müüs ühel päeval 70 teemasinat. Teisel päeval müüs ta 72 samasugust teemasinat ja sai nende eest 750 rbl. rohkem kui esimesel päeval. Kui palju sai kauplus teisel päeval müüdü teemasinate eest?

398. Aurik oli esimesel päeval teel 18 tundi, teisel päeval 22 tundi. Esimesel päeval sõitis aurik 112 km vähem kui teisel päeval. Mitu kilomeetrit sõitis aurik kummalgi päeval, kui ta kogu aeg liikus ühesuguse kiirusega?

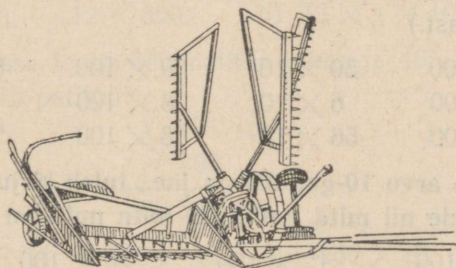
399. Sanatooriumile osteti 54 m pikkune tükk riidet. Kui riide-tüki pikkus oleks olnud 63 m, oleks tulnud selle eest maksta 765 rbl. rohkem. Kui palju maksis tükk riidet?

400. Haiglale osteti 7 voodit 1050 rbl. eest. Puhkekodule osteti 34 samasugust voodit ja 10 madratsit ning maksti 6060 rbl. Kui palju maksis üks madrats?

401. Paberivabrik pidi tootma kuus 3950 t paberit. Vabriku päevatoodang oli 165 t. Mitme tonniga ületas paberivabrik oma plaani sel kuul? (Kuus on 26 tööpäeva.)

402. Ühelt põllult saadi 36 kotti kartuleid, teiselt põllult 29 samasugust kotti kartuleid. Kui palju kartuleid saadi mõlemalt põllult kokku, kui esimeselt põllult saadi 336 kg rohkem kui teiselt?

403. Enne Oktoobrirevolutsiooni oli ühes rajoonis 6 rohuniit-jat, 12 viljaniitjat (joonis 10) ja 4 vihusedumismasinat. Nõukogude võimu aastail suurenes rohuniitjate arv 18 korda, viljaniitjate arv 20 korda ja vihusedumismasinat arv 25 korda. Peale selle saadi 85 kombaini. Mitu viljakoristamismasinat saadi selles rajoonis juurde nõukogude võimu ajal?

Joonis 10.

404. Kaks veoautot väljus üheaegselt kahest linnast teinetei-sele vastu; nad kohtusid 14 tunni pärast. Esimene veoauto sõitis tunnis 56 km, teine 8 km vähem. Mitu kilomeetrit on kahe linna vahemaa?

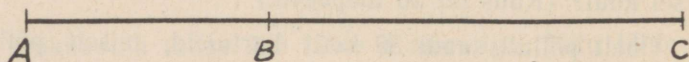
405. Tsehhis olevast vasetagavarast valmistati 80 katelt. Kui oleks valmistatud 77 katelt, siis oleks 84 kg vaske üle jäänud. Mitu kilogrammi vaske oli tsehhis?

406. Kaks puuseppa teenis 1056 rbl. Toidu eest maksid nad kokku 456 rbl., ülejäänud raha aga jaotasid nad isekeskis vasta-

valt kummagi tööpäevade arvule. Kui palju raha sai kumbki, kui esimene töötas 16 päeva, teine 14 päeva?

407. 5 kasti kompvekke kaalub 160 kg. Lattu toodi algul 67 kasti, pärast aga veel 28 niisugust kasti kompvekke. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

408. Kauguse AB suudab auto katta 16 tunniga ja kauguse BC 28 tunniga (joonis 11). Millega võrdub kaugus AC , kui auto sõidab tunnis 50 km?

Joonis 11.

Korrutamine mitmekohaliste arvudega.

Korrutamine sajaga.

409. Ühele hobusele antakse päevas 14 kg heinu. Mitu kilogrammi heinu kulub päevas kümnele hobusele? sajale hobusele? (Lahendada peast.)

410.	10×100	50×10	60×100	90×100
	7×100	6×10	8×100	5×100
	17×100	56×10	68×100	95×100

Et korrutada arvu 10-ga, 100-ga jne., tuleb kirjutada talle paremale poole juurde nii mitu nulli, kui mitu nulli on korrutajas.

411.	34×100	12×100	20×100	21×100
	76×100	31×100	50×100	67×100
	43×100	23×100	70×100	30×100
	28×100	60×100	80×100	90×100
412.	248×100	645×100	306×100	756×100
	125×100	450×100	159×100	430×100
	608×100	206×100	420×100	920×100
	546×100	400×100	500×100	680×100
413.	$270 \times 10 + 7\ 896$	$756 : 6 \times 100 - 5\ 090$		
	$485 \times 100 - 2\ 084$	$849 : 3 \times 100 + 78\ 056$		
	$268 \times 30 - 6\ 785$	$525 : 7 \times 100 - 3\ 009$		
	$609 \times 40 - 10\ 960$	$832 : 8 \times 100 - 8\ 902$		

414. Kuidas muutub arv, kui kirjutada talle paremale juurde üks null? kaks nulli? kolm nulli?

415. Mitu kopikat on 10 rbl.? 100 rbl.? (Leida peast.)

416. Mitu meetrit on 10 km? 100 km? (Leida peast.)

417. Õmblusartell õmbles kauplusele 100 ülikonda ja 100 palit. Ülikonna õmblemise eest võttis artell 175 rbl., palitu õmblemise eest aga 15 rbl. vähem. Kui palju raha sai artell kogu töö eest?

418. Vagunisse laaditi 100 kotti suhkrut à 96 kg ja 100 kasti kompvekke. Mitu kilogrammi kaupa laaditi vagunisse? (Täiendada ülesannet ja lahendada see.)

Korrutamine täissadadega.

419. Ülikonnale kulub 3 m kalevit. Mitu meetrit kalevit kulub 20 niisugusele ülikonnale? 200 niisugusele ülikonnale? (Lahendada peast.)

420. Arvutada peast:

a) $12 \times 8 \times 100$; 12×800 ; b) $13 \times 4 \times 100$; 13×400 .

421. Kauplusse toodi 300 palitut hinnaga 465 rbl. palitu. Kui palju maksid kõik palitud?

$$\begin{array}{r} 465 \text{ rbl.} \\ \times 300 \\ \hline 139\ 500 \text{ rbl.} \end{array}$$

422. a) 328×4 ; 328×40 ; b) 236×6 ; 236×600 .

28×300 152×400 764×600 408×300

52×600 538×200 687×800 307×600

74×800 475×500 946×700 604×900

69×700 346×300 839×900 706×800

423. 234×900 948×600 89×400 309×800

264×300 456×800 725×600 708×900

308×500 675×700 59×800 356×600

706×400 897×900 107×600 908×700

424. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 125 korrutada 300-ga.

425. Leida arvude 124 ja 400 korrutis.

426.	$425 \cdot 300 + 20\,965$	$356 : 4 \cdot 600$	$368 \cdot 24 - 6\,078$
	$749 \cdot 600 - 37\,048$	$864 : 6 \cdot 800$	$208 \cdot 37 - 5\,607$
	$206 \cdot 400 - 70\,086$	$840 : 20 \cdot 700$	$406 \cdot 58 - 2\,936$
	$608 \cdot 700 - 50\,904$	$720 : 30 \cdot 900$	$308 \cdot 76 + 7\,569$

427. Arvu 75 suurendada 300 korda, saadud arvu suurendada veel 4600 võrra.

428. Vabrikus köetakse ära iga päev 156 ts turvast ja 37 ts kivisütt. Mitu tsentnerit kumbagi kütteenainet põletatakse 300 tööpäevaga?

429. 2 ülikonda maksab 800 rbl. Kaupluse toodi esialgu 75, pärast aga veel 56 niisugust ülikonda. Kui palju maksavad kõik kaupluse toodud ülikonnad?

430. Kingsepaartell valmistab kauplusele 300 paari poolsaapaid ja 200 paari säärikuid. Paar poolsaapaid maksab 145 rbl., paar säärikuid on 157 rbl. kallim. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

Korrutamine kolmekohalise arvuga.

431. Ülikonnale kulub 3 m riidet. Mitu meetrit riidet kulub 100 ülikonnale? 30 ülikonnale? 2 ülikonnale? 132 ülikonnale? (Lahendada peast.)

432. Ader maksab 127 rbl. Kui palju maksab 125 atra?

$$\begin{array}{r}
 127 \text{ rbl.} \\
 \times 125 \\
 \hline
 635 \\
 2540 \\
 12700 \\
 \hline
 15875 \text{ rbl.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 \text{ehk} \\
 127 \text{ rbl.} \\
 \times 125 \\
 \hline
 635 \\
 254 \\
 127 \\
 \hline
 15875 \text{ rbl.}
 \end{array}$$

Kui palju maksab 5 atra? 20 atra? 100 atra? 125 atra?

433. 642×6 642×40 642×100 642×146

434. 242×123 654×124 756×175 408×179

346×144 748×133 658×186 508×167

431×153 867×144 896×194 809×196

524×132 945×131 587×163 607×158

435.	256×3	256×20	256×400	256×423
436.	135×241	632×254	328×652	406×561
	254×532	526×312	472×346	306×472
	442×323	751×445	563×635	602×316
	514×422	324×526	284×433	504×452
437.	635×845	628×274	586×648	408×546
	754×538	567×346	749×586	706×673
	942×654	684×573	876×927	908×795
	824×923	798×456	698×879	806×678
438.	637×568	586×937	635×972	879×568
	904×817	648×726	805×738	937×476
	563×976	607×584	908×569	509×967
	804×739	903×475	694×396	803×798
439.	764×598	608×785	807×675	937×876
	603×972	906×476	396×892	608×748
	804×676	594×893	509×679	597×629
	875×937	708×965	746×855	754×987
440.	235×642	124×354	678×814	407×232
	462×954	452×453	249×728	608×145
	784×765	548×854	957×236	406×632
	936×459	679×945	796×315	709×176

441. 356 suurendada 248 korda; 728 suurendada 316 korda; 576 suurendada 425 korda.

442. Missugune arv on suurem: a) kas 125 suurendatuna 148 korda või b) 168 suurendatuna 275 korda või d) 136 suurendatuna 578 korda?

443. Põllutööriistade vabrik toodab päevas keskmiselt 135 viljaniitjat. Viljakoristamise alguseni on veel 105 päeva. Mitu viljaniitjat võib vabrik selle aja jooksul valmistada?

$$\begin{array}{r}
 135 \text{ viljaniitjat} \\
 \times 105 \\
 \hline
 675 \\
 135 \\
 \hline
 14175 \text{ viljaniitjat}
 \end{array}$$

Mitu viljaniitjat valmistab vabrik 5 päevaga? 100 päevaga?
105 päevaga?

444.	254 × 106	326 × 203	734 × 304	456 × 408
	318 × 104	642 × 306	643 × 506	825 × 306
	436 × 105	814 × 405	854 × 604	913 × 504
	723 × 102	546 × 602	372 × 803	632 × 208
445.	356 × 204	542 × 304	946 × 806	824 × 903
	248 × 308	654 × 406	759 × 508	548 × 706
	769 × 106	786 × 608	675 × 607	756 × 608
	385 × 407	847 × 509	847 × 705	937 × 507
446.	203 × 406	504 × 308	306 × 406	604 × 805
	304 × 507	708 × 609	705 × 304	705 × 608
	604 × 305	906 × 704	809 × 607	804 × 507
	408 × 203	605 × 508	904 × 705	906 × 709

447. Sovhoos saatis linna 8 kasti mune à 720 muna. Mitu muna saatis sovhoos linna?

$$\begin{array}{r} 720 \text{ muna} \\ \times 8 \\ \hline 5760 \text{ muna} \end{array}$$

448. a) 56×7 ; 560×7 ; b) 78×12 ; 780×12 .

449.	190 × 24	360 × 14	300 × 16	140 × 65
	360 × 48	630 × 28	800 × 34	430 × 54
	720 × 64	740 × 62	500 × 58	750 × 168
	560 × 76	380 × 87	900 × 72	400 × 96

450.	160 × 218	320 × 124	200 × 432	308 × 215
	340 × 623	280 × 312	300 × 314	560 × 142
	590 × 354	460 × 218	500 × 143	109 × 648
	820 × 736	170 × 456	600 × 118	400 × 216

451.	800 × 105	302 × 104	200 × 104	800 × 103
	420 × 208	408 × 203	800 × 206	700 × 107
	345 × 206	105 × 406	600 × 108	200 × 308
	217 × 108	204 × 308	700 × 103	400 × 204

452. Paar lastesaapaid maksab 85 rbl. Esimesel päeval müüs kauplus 15 paari niisuguseid lastesaapaid, teisel päeval 150 paari. Kui palju raha sai kauplus kummalgi päeval lastesaabaste eest?

$$\begin{array}{r}
 1) \quad 85 \text{ rbl.} \\
 \times 15 \\
 \hline
 425 \\
 85 \\
 \hline
 1275 \text{ rbl.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 2) \quad 85 \text{ rbl.} \\
 \times 150 \\
 \hline
 425 \\
 85 \\
 \hline
 12750 \text{ rbl.}
 \end{array}$$

453. 32×520 143×450 42×320 35×400
 63×480 278×160 68×240 68×300
 27×640 365×540 72×530 75×800
 84×720 826×370 94×180 96×700
454. 56×240 48×320 34×120 302×280
 78×360 53×140 47×240 208×160
 134×420 136×270 136×520 304×240
 168×560 307×460 204×760 506×180

455. Palitu maksab 240 rbl. Kui palju maksab 6 palitut? 60 palitut?

$$\begin{array}{r}
 240 \text{ rbl.} \\
 \times 6 \\
 \hline
 1440 \text{ rbl.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 240 \text{ rbl.} \\
 \times 60 \\
 \hline
 14400 \text{ rbl.}
 \end{array}$$

456. a) 380×8 , 380×80 ;   b) 560×12 , 560×120 .

Kui korrutatav ja korrutaja lõpevad nullidega, siis korrutamisel ei pöörata nullidele tähelepanu, kuid korrutisele kirjutatakse paremale poole niipalju nulle juurde, kuipalju neid on korrutataval ja korrutajal kokku.

457. 70×50 360×140 900×600 160×230
 80×70 280×320 800×700 350×180
 690×80 460×180 170×500 270×190
 980×60 680×230 280×300 190×470

458. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 240 suurendada 180 korda.

459. 400×200 350×800 608×105 500×108
 200×300 200×380 560×140 600×108
 460×800 480×140 300×260 705×120
 840×600 306×200 402×150 309×304

460. Korrutada ja seejärel muuta tegurite järjekorda ja korrutada uuesti: a) 236×124 ; b) 320×480 .

Et korrutamist kontrollida, paigutatakse tegurid ümber ja korrutatakse uuesti. Kui tehted on tehtud õigesti, saame kummalgi korral sama korrutise.

461. Lahendada ja kontrollida:

324×216	428×320	305×206	490×280
145×324	546×270	408×307	720×360
276×182	374×630	502×809	680×570
486×235	683×940	706×408	740×920

462.

$480 \times 240 + 68\,756$	$480 : 3 \times 276$	$356 \times (2\,001 - 1\,680)$
$308 \times 450 - 16\,984$	$472 : 4 \times 760$	$900 \times (45\,020 - 44\,708)$
$506 \times 340 - 48\,076$	$690 : 6 \times 420$	$608 \times (38\,000 - 37\,870)$
$900 \times 720 - 256\,095$	$832 : 8 \times 900$	$560 \times (70\,102 - 69\,694)$

463. 124 suurendada 216 korda.

464. Kontrollida võrdusi:

a) $156 \times 24 \times 20 = 156 \times 480$;   b) $208 \times 36 \times 3 = 208 \times 108$.

465. Arvutada mitmel viisil:

a) $2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 11 \cdot 13$; b) $3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 17$; d) $2 \cdot 2 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 13$.

466. Kirjutada numbritega ning korrutamise- ja võrdusmärgiga, et 5 ja 120 korrutis on 600.

467. Kirjutada ja teostada järgmised tehted: a) 120 ja 60 korrutist suurendada 300 korda;

b) arvude 602 ja 482 vahet suurendada 200 korda.

468. Arvude 346 ja 126 summat suurendada nende vahe kordselt.

469. Rajooni põldudel töötab 360 traktorit. Mitu hobust asendavad need traktorid, kui arvestada, et üks traktor asendab 45 hobust?

470. Raamatus on ... lehekülge, igal leheküljel ... rida, igas reas keskmiselt ... tähte. Mitu tähte on raamatus kokku? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

471. Antud on 3 arvu: esimene arv on 750, teine on esimesest 590 võrra väiksem ja kolmas teisest 115 korda suurem. Leida nende kolme arvu summa.

472. Antud on 3 arvu: esimene arv on 148, teine on esimesest

216 korda suurem ja kolmas teisest 475 võrra suurem. Kui palju on kolmas arv esimesest suurem?

473. 1946. a. tegi kolhoosniku pere 448 normipäeva, 1947. a. 86 normipäeva rohkem. 1946. a. hinnati normipäev 12 rbl., 1947. a. kaks korda rohkem. Kui palju suurenes kolhoosniku perekonna sissetulek 1947. a. võrreldes 1946. a.?

474. Plaani kohaselt pidi vabrik tootma 75 tööpinki päevas. Vabrik ületas aastaplaani 6480 tööpingi võrra. Mitu tööpinki valmistas vabrik aasta jooksul, kui aastast arvestada 307 tööpäeva?

475. Autotehas toodab päevas 425 veo- ja 85 sõiduauto. Mitu auto toodab tehas aasta jooksul kokku, kui aastast arvestada 307 tööpäeva? (Lahendada kahel viisil.)

476. Sovhoos saatis raudteel 156 vagunit nisu ja 98 vagunit rukist. Igasse vagunisse laaditi 20 t vilja. Mitu tonni saadeti nisu rohkem kui rukist? (Lahendada kahel viisil.)

477. Koostada ülesanne, kus tuleb 160 korrutada 240-ga ja saadud korrutisega liita 8000.

---

478. Neljas ühesuuruses tükis on sitsriiet kokku 256 m. Mitu meetrit sitsriiet on 150 niisuguses tükis?

479. Haiglale osteti esimesel korral 30 m pesuriiet ja maksti 270 rbl. Teisel korral osteti 120 m kalevit, mille meeter oli 10 korda kallim pesuriide meetrist. Kui palju maksti kalevi eest?

480. Kauplus müüs esimesel päeval 126 elektripliiti, teisel päeval aga 118 samahinnalist pliiti. Teisel päeval sai kauplus elektripliitide eest 576 rbl. vähem kui esimesel päeval. Kui palju raha sai kauplus elektripliitide müügist kummalgi päeval?

481. Maja ehitamiseks toodi ühel veoautol 115 kasti naelu ja teisel veoautol 109 samasugust kasti naelu. Teisel veoautol toodi 192 kg naelu vähem kui esimesel. Mitu kilogrammi naelu tõi kumbki auto?

482. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

483. Kauplus müüs 130 paari kalosse. Kui sel päeval oleks müüdud 150 paari kalosse, oleks saadud 800 rbl. rohkem. Kui palju raha sai kauplus müüdud kalosside eest?

484. Ujumisbasseini suubuvad kaks toru; esimene annab minutis 24 pange vett, teine 18 pange vett. Mitu pange vett voolab basseini, kui mõlemad torud avada üheaegselt 2 tunniks?

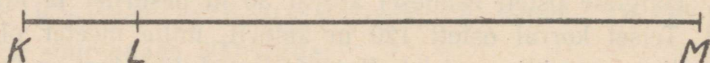
485. Pump pumpas 8 minutiga 680 pange vett. Mitu pange vett pumpas ta 150 minutiga?

486. Kolhoosis tuleb normipäeva kohta 7 kg teravilja ja 9 rbl. raha. Kolhoosnik sai tööpäevade arvel 625 kg teravilja ja 850 rbl. raha. Kui palju teravilja ja raha jäi tal veel saada, kui tema pere tegi aastas 475 normipäeva?

487. Aknaklaasi saamiseks võetakse 100 kaaluühikut liiva, 36 kaaluühikut soodat, 25 kaaluühikut kriiti ja 4 kaaluühikut sulfaati¹. Kui palju läheb tarvis liiva, soodat ja kriiti, kui sulfaati võeti 60 kg?

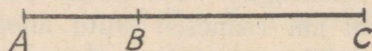
488. 1946. a. oli kolhoosi karjafarmis 76 piimalehma ja igaüks neist andis 2300 l piima aastas. 1947. a. oli farmis 105 piimalehma ja igaüks neist andis 3600 l piima aastas. Kui palju piima sai kolhoosi karjafarm 1947. a. rohkem kui 1946. a.?

489. Kauplus müüs ühel kuul 135 tükki lõuendit, teisel kuul aga 140 samasugust tükki lõuendit. Teisel kuul müüs kauplus 225 m lõuendit rohkem kui esimesel. Mitu meetrit lõuendit müüs kauplus mõlemal kuul kokku?

Joonis 12.

490. Linnade K ja L vahemaa kattis lennuk 105 minutiga, lennates 4 km minutis. Kaugus linnade L ja M vahel on 5 korda suurem kui linnade K ja L vahel (joonis 12). Leida kaugus linnade K ja M vahel.

Joonis 13.

491. Linnade A ja B vahemaa kattis lennuk 2 tunni ja 15 min., lennates 4 km minutis. Kaugus linnade B ja C vahel on kaks korda

¹ Sulfaat on eri liiki mineraalsool.

suurem kui linnade A ja B vahel (joonis 13). Kui suur on kaugus linnade A ja C vahel?

492. Koostada ja lahendada ülesanne, kus tuleb leida, kui palju raha kulutas kooli raamatukogu raamatute ostmiseks.

493. Huvitav ruut. Iga rea või veeru arvude korrutis annab ühe ja sellesama arvu. Kontrollida, kas see on nii.

256	2	64
8	32	128
16	512	4

5. Mitmekohaliste arvude jagamine.

Jagamine ühekohalise arvuga.

494. Kevadkülviks tuli remontida 576 traktorit. Need jagati võrdselt 3 remonditöökoja vahel. Mitu traktorit pidi remontima iga töökoda?

Arvu, mida jagame, nimetatakse **jagatavaks**.

Arvu, millega jagame, nimetatakse **jagajaks**.

Arvu, mille saame jagamisel, nimetatakse **jagatiseks**.

Jagamisel tekib mõnikord jääk.

Näide:

$$\begin{array}{r}
 \text{jagatav } 975 \quad | \quad 4 \text{ jagaja} \\
 \underline{8} \quad | \quad \underline{243} \text{ jagatis} \\
 17 \\
 16 \\
 \hline
 15 \\
 12 \\
 \hline
 3 \text{ (jääk)}
 \end{array}$$

Jääk peab olema väiksem kui jagaja.

495. Jagatav on 38, jagaja on 9. Leida jagatis ja jääk. (Lahendada peast.)

496. Mis arvud võivad olla jäägiks jagamisel 6-ga? jagamisel 9-ga?

497.	48 : 7	40 : 6	70 : 3	100 : 8
	55 : 9	50 : 9	80 : 6	100 : 6
	43 : 8	60 : 8	90 : 8	100 : 9

498. Leida jagatis:

846 : 6	456 : 6	435 : 3	822 : 6	972 : 4
968 : 8	432 : 8	865 : 5	938 : 7	785 : 5
723 : 3	276 : 4	448 : 7	992 : 8	665 : 7

499. Ahjude ladumiseks toodi neljal hobuveokil 488 tellist ja kolmel autol 3696 tellist. Mitu tellist tõi iga hobuveok ja iga auto?

500. 2 488 : 2;   8 264 : 2;   3 696 : 3;   8 448 : 4.

501. Üks ratas teeb 189 täispööret 9 minutiga. Teine ratas teeb 2466 täispööret 6 minutiga. Mitu täispööret teeb kumbki ratas minutis?

502. 2 463 : 3   2 169 : 3   1 896 : 3   4 088 : 8
1 688 : 4   3 248 : 4   3 699 : 9   5 499 : 9
3 577 : 7   3 555 : 5   4 266 : 6   5 677 : 7

503. 8 364 : 2   6 384 : 2   6 987 : 3   3 368 : 4
4 728 : 4   5 755 : 5   6 786 : 3   9 819 : 3
9 846 : 3   7 917 : 7   8 896 : 8   3 696 : 6
9 786 : 6   8 968 : 8   7 791 : 7   4 575 : 5

504. Jagamist teostamata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 8728 jagamisel 4-ga? 1278 jagamisel 6-ga? 1368 jagamisel 8-ga?

505. 3 455 : 5   3 784 : 2   4 417 : 7   4 566 : 6
2 349 : 3   2 368 : 4   4 026 : 6   6 328 : 8
5 826 : 6   2 913 : 3   7 848 : 9   5 957 : 7
7 839 : 9   6 755 : 5   6 088 : 8   7 749 : 9

506. 1 504 : 4   2 067 : 3   5 512 : 8   4 032 : 7
2 124 : 6   2 895 : 5   3 384 : 6   3 512 : 4
2 304 : 8   4 914 : 9   3 835 : 5   5 913 : 9
4 326 : 7   3 768 : 6   6 183 : 9   6 768 : 8

507. 65 796 : 2   37 455 : 5   50 766 : 6   60 767 : 7
97 911 : 3   35 728 : 4   67 448 : 8   50 496 : 6
78 935 : 5   38 526 : 6   78 669 : 9   78 496 : 8
23 028 : 4   53 627 : 7   45 768 : 8   60 561 : 9

508. 134 890 : 2   230 400 : 6   366 560 : 8   412 470 : 6
273 500 : 5   186 320 : 4   322 500 : 6   762 750 : 9
266 800 : 4   268 800 : 7   577 944 : 9   748 000 : 8
164 790 : 3   235 000 : 5   446 712 : 7   608 531 : 7

509. a) Puukoolist müüdi põõsaid 1368 rbl. eest. Mitu põõsast müüdi, kui iga põõsas maksab 4 rbl.?

b) Teisel korral müüdi puukoolist 342 põõsast 4 rbl. tükk. Kui palju saadi raha?

$$\begin{array}{cccc} 510. & 1\ 329 : 3 & 1\ 860 : 5 & 1\ 312 : 8 & 5\ 031 : 9 \\ & 443 \times 3 & 372 \times 5 & 164 \times 8 & 559 \times 9 \end{array}$$

Et jagamist kontrollida, tuleb jagaja korrutada jagatiseaga. Kui tehted on teostatud õigesti, siis peab korrutis võrduma jagatavaga.

511. Jagada ja kontrollida:

$$\begin{array}{cccc} 4\ 725 : 3 & 372\ 897 : 7 & 223\ 768 : 4 & 570\ 568 : 8 \\ 2\ 380 : 5 & 473\ 568 : 8 & 192\ 114 : 3 & 110\ 894 : 7 \\ 5\ 456 : 4 & 521\ 688 : 6 & 267\ 585 : 5 & 670\ 296 : 6 \\ 6\ 774 : 6 & 607\ 608 : 9 & 337\ 026 : 6 & 148\ 590 : 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{cccc} 512. & 532 \times 4 & 325 \times 6 & 247 \times 5 & 234 \times 8 \\ & 2\ 128 : 4 & 1\ 950 : 6 & 1\ 235 : 5 & 1\ 872 : 8 \end{array}$$

Et korrutamist kontrollida, tuleb korrutis jagada ühe teguriga. Kui tehted on teostatud õigesti, siis peab jagatis võrduma teise teguriga.

513. Korrutada ja kontrollida tulemused:

$$\begin{array}{ccc} 1\ 378 \times 5 & 4\ 296 \times 7 & 36\ 728 \times 8 \\ 2\ 496 \times 3 & 3\ 784 \times 6 & 42\ 316 \times 9 \end{array}$$

514. Leida x:

$$\begin{array}{cccc} x : 5 = 30 & x : 3 = 128 & x \times 6 = 240 & x \times 3 = 1\ 455 \\ x : 4 = 90 & x : 6 = 107 & x \times 8 = 400 & x \times 8 = 1\ 840 \\ x : 6 = 80 & x : 5 = 365 & x \times 4 = 320 & x \times 7 = 3\ 857 \\ x : 7 = 60 & x : 8 = 536 & x \times 5 = 350 & x \times 6 = 6\ 234 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccc} 515. & 35\ 768 : 8 + 45\ 908 & 358 \times 128 : 4 & 432 \times 108 : 9 \\ & 78\ 561 : 9 - 3\ 098 & 609 \times 247 : 3 & 123 \times 350 : 6 \\ & 58\ 374 : 6 - 1\ 076 & 456 \times 304 : 8 & 520 \times 330 : 8 \\ & 31\ 395 : 7 - 2\ 907 & 385 \times 240 : 7 & 605 \times 408 : 5 \end{array}$$

516. Mootorrattur sõitis 4 päevaga 428 km. Lendur lendas sama ajaga 8288 km. Mitu kilomeetrit sõitis mootorrattas päevas ja mitu kilomeetrit lennuk?

$$\begin{array}{cccc} 517. & 321 : 3 & 6\ 184 : 2 & 7\ 567 : 7 & 4\ 854 : 6 & 9\ 040 : 5 \\ & 545 : 5 & 8\ 368 : 4 & 6\ 426 : 6 & 7\ 245 : 9 & 9\ 648 : 8 \\ & 742 : 7 & 9\ 621 : 3 & 8\ 856 : 8 & 7\ 049 : 7 & 8\ 127 : 9 \\ & 963 : 9 & 5\ 535 : 5 & 9\ 972 : 9 & 5\ 680 : 8 & 7\ 248 : 6 \end{array}$$

518. Jagada ja kontrollida tulemused:

45 186 : 3	56 049 : 7	396 276 : 4	354 072 : 6
35 205 : 5	81 360 : 9	352 745 : 5	576 640 : 8
24 328 : 4	51 048 : 6	571 461 : 3	564 200 : 7
36 210 : 6	88 720 : 8	490 812 : 7	891 720 : 9

519. Jagamist teostamata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatistes 96 048 jagamisel 4-ga? 35 490 jagamisel 7-ga? 736 504 jagamisel 8-ga?

520. 18 024 : 4 : 2	45 654 : 6 + 3 754	309 × 567 : 9
56 172 : 2 : 3	72 576 : 8 — 6 988	520 × 609 : 7
81 168 : 3 : 4	63 072 : 9 — 4 066	750 × 240 : 8

521. Kontrollida võrdused:

a) $8\,752 : 8 = 8\,752 : 4 : 2$;   b) $4\,074 : 2 : 3 = 4\,074 : 6$.

522. Lahendada mitmel viisil

a) $5\,124 : 2 : 3$;   b) $2\,754 : 3 : 3$.

523. Kirjutada ja teostada järgmised tehted:

a) 4386 jagatist 3-ga suurendada 275 võrra;

b) 6784 jagatist 8-ga vähendada 356 võrra.

524. Kirjutada numbritega ning jagamis- ja võrdusmärgiga, et 180 jagatis 6-ga on 30.

525. 150 sulge pakiti võrdseks 5 karpiks. Mitu sulge pakiti igasse karpiks?

526. 150 pliiatsit pakiti karpidesse, igasse 5 tükki. Mitmesse karpiks pakiti kõik pliiatsid?

527. Koostada ülesanne, milles tuleb:

a) 120 jaotada 4 võrdseks osaks;

b) leida, mitu korda 4 mahub 120-sse;

d) 120 vähendada 4 korda;

e) leida, mitu korda on 120 suurem 4-st;

g) leida neljandik 120-st.

528. Täiendada järgmised ülesanded ja lahendada nad:

a) Valutsehhis valati 8 katelt. Kui palju kaalub iga katel?

b) 1120 kg malmist valati katlaid. Mitu katelt valati?

d) Miiniristleja oli teel 8 tundi. Mitu km sõitis ta tunnis?

e) Allveelaev sõitis 1040 km. Mitu tundi oli ta teel?

529. Puhkekodule osteti 19 lauda 72 rbl. tükk ja 9 kappi, kusjuures kappide eest maksti niisama palju kui laudade eest. Kui palju maksis kapp?

530. Aurik kattis kahe sadama vahemaa 9 ööpäevaga, sõites 720 km ööpäevas. Tagasisõidu sooritas ta 8 ööpäevaga. Mitu kilomeetrit ööpäevas läbis aurik tagasiteel?

531. Rõivaõmblusvabrikus oli 24 rulli kalevit à 65 m. Kogu kalevist õmmeldi 276 ülikonda ja mõned palitüd. Igale ülikonnale kulus 3 m, igale palitule 4 m kalevit. Mitu palitüd õmmeldi?

532. Kahest linnast, millede kaugus on 963 km, sõitis teineteisele vastu 2 rongi. Esimene rong sõitis kohtumiseni 13 tundi ja läbis tunnis 45 km. Teine rong sõitis kohtumiseni 9 tundi. Mitu kilomeetrit tunnis kattis teine rong?

533. Kahest linnast, millede kaugus on 1024 km, sõitis teineteisele vastu 2 veoautot. Esimene veoauto sõitis kohtumiseni 12 tundi, teine 4 tundi vähem. Esimene veoauto sõitis kiirusega 48 km tunnis. Missuguse kiirusega sõitis teine veoauto?

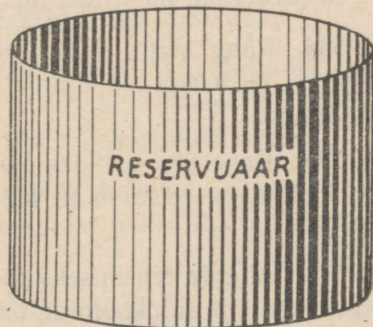
534. Tekstiilvabrik valmistas 5236 rulli lõuendit, sitsriiet 3 korda rohkem kui lõuendit ja flanelli 4 korda vähem kui sitsriiet. Mitu rulli riiet valmistas vabrik kokku?

535. Sovhoos andis riigile 3020 t nisu, rukist 965 t vähem kui nisu ja kaera 5 korda vähem kui nisu ning rukist kokku. Mitu tonni teravilja andis sovhoos riigile kokku?

536. Lennuk lendas Moskvast Bakuusse kiirusega 250 km tunnis. 8 tunni pärast jäi tal lennata 4 korda vähem sellest, mis ta oli juba lennanud. Kui pikk on õhutee Moskvast Bakuusse? (Näidata neid linnu kaardil.)

537. Üks ratas teeb 1215 täispööret minutis, teine 72 täispööret 8 minutiga. Mitu korda pöörleb esimene ratas teisest kiiremini? Mitu täispööret teeb esimene ratas minutis rohkem kui teine?

538. Üks pump täidab paagi naftaga 8 tunni kestel, teine

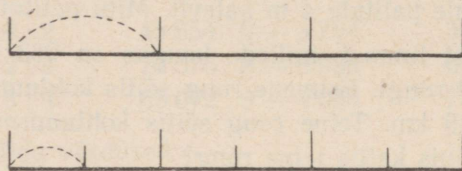

Joonis 14.

9 tunni kestel (joonis 14). Kui palju pumpab esimene pump naftat tunnis teisest rohkem, kui paak mahutab 1512 ts?

539. Kool sai õppetarvete ostmiseks 3608 rbl. Pool kogu rahast kulutati raamatute, neljandik piltide, kaheksandik maateaduse kaartide ostmiseks. Kui palju raha kulutas kool?

540. Osteti 2 rulli paela à 30 m (joonis 15). Ülikonna äärestamiseks tarvitati kolmandik esimesest rullist ja kuuendik teisest. Mitu meetrit paela võeti kummastki rullist? (Lahendada peast.)

Joonis 15.

541. Kõitekojas köideti 1380 raamatut 3 päevaga. Esimesel päeval köideti kolmandik, teisel päeval viiendik kõigist raamatuist ja kolmandal päeval ülejäänud. Mitu raamatut köideti kolmandal päeval?

542. Lendur oli lennus 2 päeva. Esimesel päeval viibis ta õhus 9 tundi ja lendas 2160 km. Teisel päeval lendas ta samasuguse kiirusega ja viibis õhus 12 tundi. Kui pika maa kattis lennuk teisel päeval?

543. Auto kattis 7760 m 8 minutiga. Kui pika maa katab ta tunnis?

b) Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

544. Rong sõitis ... tunniga ... km. Mitu kilomeetrit sõidab ta sama kiirusega ... tunni jooksul? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

545. Kahe üht sorti kalevitüki eest maksti 1305 rbl. Esimeses tükis oli 4 m, teises 5 m kalevit. Kui palju maksis kumbki tükk kalevit?

546. Ahjud e tegemiseks toodi 2 päevaga 5775 tellist: esimesel päeval toodi 4 autokoormat, teisel päeval 3 autokoormat, igas koor-
mas ühepalju telliseid. Mitu tellist toodi esimesel päeval ja mitu teisel?

547. Kaks ühesugust pumpa pumpas 13 536 pange vett. Esimene pump töötab 5 tundi, teine 3 tundi. Mitu pange vett pumpas kumbki pump?

548. Kaks poissi korjasid kokku 75 pähklit ja jaotasid need omavahel nii, et esimene sai ühe osa, teine aga kaks niisugust osa. Mitu pähklit sai kumbki poiss? (Lahendada peast.)

549. Kaks tüdrukut leidsid kokku 90 seent ja jaotasid need omavahel nii, et üks sai kaks korda rohkem kui teine. Mitu seent sai kumbki tüdruk? (Lahendada peast.)

550. Kaks töolist sai töö eest kokku 1216 rbl. Nad jaotasid raha omavahel nii, et üks sai kolm korda rohkem kui teine. Kui palju raha sai kumbki tööline?

551. a) Grammofonide ja plaatide eest maksti kokku 1365 rbl.; grammofonide eest 6 korda rohkem kui plaatide eest. Kui palju maksti grammofonide ja kui palju plaatide eest?

b) koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

552. Kahe aastaga tootis tehas 12 456 tööpinki. Teisel aastal valmistas tehas tööpinke 5 korda rohkem kui esimesel. Mitu tööpinki tootis tehas teisel aastal?

553. Tehasesse toodi esimesel korral 46 kasti naelu, teisel korral 40 samasugust kasti naelu. Esimesel korral toodi 192 kg naelu rohkem kui teisel korral. Mitu kilogrammi naelu toodi kummalgi korral?

554. Valutsehhis valati esimene kord 126 tööpinki, teine kord 119 samasugust tööpinki. Teine kord kulus valuks 5635 kg malmi vähem kui esimene kord. Kui palju kaalus iga tööpink?

555. Puutöökoda ostis 28 hõövelpink, mööblivabrik 36 samasugust hõövelpink. Vabrik maksis 1040 rbl. rohkem kui töökoda. Kui palju maksis mööblivabrik ostetud hõövelpinkide eest?

556. Artell arvestas, et ta võib oma kalevist valmistada 168 ülikonda. Kui ta valmistaks 164 ülikonda, jääks 12 m kalevit üle. Mitu meetrit kalevit oli artellil?

557. Üks ostja ostis ... m kalevit, teine ... m samasugust kalevit. Esimene ostja maksis ... rbl. rohkem kui teine. Kui palju raha kulutas kumbki ostja? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

558. 10 karusmarjapõõsast maksab 40 rbl. Mitu niisugust põõsast saab osta 260 rbl. eest?

559. a) 8 ülikonnale läks 24 m kalevit. Mitu niisugust ülikonda saab ömmelda 1356 meetrist samasugusest kalevist?

b) Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

560. Kauplus sai 6 ühesugust kasti seepi, kokku 4200 rbl. eest. Mitu tükki seepi oli igas kastis, kui 12 tükki seda seepi maksab 24 rbl.?

561. Kaupluses oli 2 kasti üht sorti biskviite, kokku 40 kg. Esimeses kastis oli biskviite 380 rbl. eest, teises 420 rbl. eest. Mitu kilogrammi biskviite oli kummaski kastis?

562. Koolile osteti 2 kasti üht sorti naelu, kokku 60 kg. Esimene kast naelu maksis 288 rbl., teine kast 36 rbl. vähem. Mitu kilogrammi naelu oli kummaski kastis?

563. Paar pirne maksab 3 rbl. Kui palju maksab 10 niisugust pirni? (Lahendada peast.)

564. 5 õuna maksab 7 rbl. Kui palju tuleb maksta 100 niisuguse õuna eest?

565. 3 kilost jahust saab 4 kg leiba. Mitu kilogrammi leiba saab 840 kilost jahust?

566. 2 t naftat annab niisama palju soojust kui 3 t kivisütt. Mitu tonni naftat läheb tarvis, et asendada 1527 t kivisütt?

567. Trükikojas trükiti 18 820 ülesannetekogu. Mitu aabitsat oleks võinud trükkida sellesamale paberile, kui viiele aabitsale kulub niisama palju paberit kui neljale ülesannetekogule?

568. Kahes korvis oli kokku 156 õuna. Kui ühest korvist võeti ära 6 õuna, siis oli kummaski korvis ühepalju. Mitu õuna oli kummaski korvis algul?

569. Töölisasula kahes koolis õpib kokku 1850 last; ühes koolis on 60 õpilast rohkem kui teises. Mitu õpilast on kummaski koolis?

570. Haigla ja koolimaja ehitamiseks kulutas linnanõukogu 456 000 rbl., haigla ehitamiseks kulus 12 500 rbl. rohkem kui koolimaja ehitamiseks. Kui palju läks maksma haigla ja kui palju koolimaja?

571. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane?

572. Kauplus sai 2 kotti sibulaid, kokku 1040 rbl. eest; kilogramm sibulaid maksis 5 rbl. Esimeses kotis oli 8 kg sibulaid vähem kui teises. Mitu kilogrammi sibulaid oli kummaski kotis?

573. Kauplus müüs 9 jalgratast ja 8 õmblusmasinat kokku 17 125 rbl. eest. Jalgratas maksis 1125 rbl. Kui palju maksis õmblusmasin?

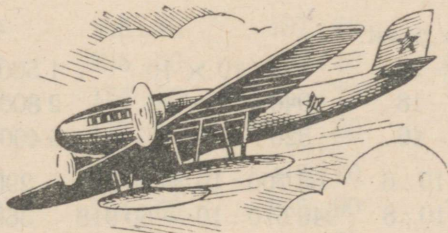
574. Rõivaõmblusvabrikule osteti 7608 rbl. eest riidet. Mitu meetrit riidet osteti, kui 5 m seda riidet maksab 40 rbl.?

575. 4 kg hirsist saab 3 kg hirsitangu. Mitu kilogrammi hirsitangu saab 500 kg hirsist?

576. Töökojas valmistati 1530 supi- ja teelusikat, supilusikaid valmistati 4 korda rohkem kui teelusikaid. Kui palju valmistati kumbagi liiki lusikaid?

577. Kaupluses oli 2 rulli üht sorti riidet, kokku 70 m. Esimene rull riidet maksis 324 rbl., teine 306 rbl. Mitu meetrit riidet oli kummaski rullis?

578. Vesilennukil (joonis 16) tuli lennata 540 km. Esimesel päeval lendas ta kolmandiku, teisel päeval poole ja kolmandal päeval ülejäänud osa teest. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

Joonis 16.

579. Koostada ülesanne, mida tuleks lahendada nii:

1) $720 - 240 = 480$;   2) $480 : 6 = 80$.

580. Koostada ülesanne, mis lahendub jagamise ja korrutamisega.

581. Koostada ülesanne, mis lahendub liitmise ja jagamisega.

Jagamine kahekohalise arvuga.

Jagamine kümnega.

582. Õunapuult korjati 240 õuna. Mitu kümnet moodustab see?

583. $180 : 10$ $570 : 10$ $810 : 10$ $740 : 10$
 $320 : 10$ $630 : 10$ $420 : 10$ $960 : 10$

584. $1\ 000 : 10$ $600 : 10$ $40 : 10$ $1\ 640 : 10$

585. $2\ 000 : 10$ $300 : 10$ $20 : 10$ $2\ 320 : 10$

586. $720 : 10$ $3\ 560 : 10$ $23\ 400 : 10$ $148\ 000 : 10$
 $1\ 720 : 10$ $6\ 800 : 10$ $57\ 640 : 10$ $230\ 760 : 10$
 $860 : 10$ $7\ 840 : 10$ $75\ 940 : 10$ $924\ 870 : 10$
 $4\ 860 : 10$ $9\ 360 : 10$ $84\ 390 : 10$ $750\ 400 : 10$

587. $70 : 10$ $160 : 10$ $450 : 10$ $1\ 340 : 10$
 $74 : 10$ $168 : 10$ $459 : 10$ $1\ 347 : 10$

588. $243 : 10$ $1\ 251 : 10$ $13\ 482 : 10$ $435\ 286 : 10$
 $786 : 10$ $3\ 485 : 10$ $27\ 049 : 10$ $180\ 075 : 10$
 $492 : 10$ $6\ 072 : 10$ $63\ 218 : 10$ $591\ 004 : 10$
 $817 : 10$ $8\ 163 : 10$ $90\ 074 : 10$ $723\ 047 : 10$

589. Arvutada peast: $1\ 000\ 000 : 10 : 10 : 10 : 10 : 10 : 10$.

590. Arvutada peast: $600\ 000 : 10$; $60\ 000 : 10$; $6\ 000 : 10$;
 $600 : 10$; $60 : 10$.

591. Arvutada peast:

$250 : 10 + 75$ $860 : 10 \times 10$ $1\ 500 : 10 : 3$
 $640 : 10 - 18$ $940 : 10 \times 10$ $2\ 800 : 10 : 4$
 $750 : 10 - 46$ $520 : 10 \times 10$ $6\ 400 : 10 : 2$

592. $78\ 300 : 10 : 6$ $68\ 700 : 10 + 38\ 796$ $290 \times 68 : 10$
 $324\ 800 : 10 : 8$ $946\ 570 : 10 - 50\ 018$ $360 \times 246 : 10$
 $106\ 200 : 10 : 9$ $240\ 060 : 10 - 18\ 908$ $208 \times 405 : 10$

593. Mitu kümmelist saab 560-st ühelisest? 8400-st ühelisest?

594. Mitu kümmelist on arvudes 3470? 5682? 15 405?

595. Tekstiilvabriku kudumisosakonna töölised tellisid riigilaenu 172 800 rbl. eest, värvimisosakonna töölised 198 500 rbl. eest. Kogu selle summa tasusid töölised võrdsete osadena 10 kuu kestel. Mitu rubla tasusid tekstiilvabriku töölised kuus riigilaenu arvel?

596. Linnas on 4650 maja. Iga 10 maja kohta tuleb 6 kivi- ja 4 puumaja. Mitu kivi- ja mitu puumaja on linnas?

597. Külas on 540 maja. Iga 10 maja kohta tuleb 2 sindlikatust, 3 plekk-katust ja 5 kivikatust. Mitmel majal on sindli-, mitmel plekk- ja mitmel kivikatused?

598. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

599. Koostada ülesanne, mida tuleb lahendada nii:

1) $840 : 10 = 84$;

2) $84 \times 3 = 252$.

Jagamine täiskümnetega.

600. Malmivalutehas saatis raudteel 350 t malmi. Mitu vagunit läks selleks vaja, kui igasse vagunisse laaditi 50 t? (Lahendada peast.)

601.	180 : 30	240 : 60	450 : 50	640 : 80
	350 : 50	400 : 80	320 : 40	270 : 30
	160 : 20	210 : 70	420 : 60	540 : 90
	200 : 40	360 : 90	490 : 70	480 : 60

602.	130 : 20	380 : 50	310 : 60	610 : 80
	260 : 50	310 : 40	430 : 80	660 : 70
	180 : 40	190 : 20	400 : 90	400 : 60
	200 : 30	260 : 30	320 : 70	530 : 90

603.	148 : 20	195 : 40	187 : 60	726 : 80
	285 : 40	236 : 30	483 : 80	548 : 90
	359 : 50	154 : 20	561 : 70	423 : 60
	216 : 30	417 : 50	818 : 90	637 : 70

604.	341 : 50	315 : 80	415 : 70	703 : 80
	318 : 40	294 : 60	785 : 90	239 : 30
	532 : 60	406 : 90	469 : 50	694 : 70
	208 : 30	275 : 40	384 : 60	526 : 90

605.	156 : 30	1 340 : 20	4 320 : 80	6 840 : 90
	1 560 : 30	2 750 : 50	3 850 : 70	5 040 : 60
	252 : 40	3 180 : 60	5 310 : 90	7 680 : 80
	2 520 : 40	2 340 : 30	4 740 : 60	6 720 : 70

606. Jagatist leidmata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 5760 jagamisel 40-ga? 13 470 jagamisel 30-ga?

$$\begin{array}{cccc}
 607. & 17\,520 : 20 & 29\,340 : 60 & 18\,480 : 30 & 63\,810 : 90 \\
 & 23\,160 : 40 & 43\,650 : 50 & 35\,460 : 90 & 51\,620 : 60 \\
 & 17\,280 : 30 & 54\,280 : 80 & 75\,120 : 80 & 42\,350 : 70 \\
 & 34\,750 : 50 & 65\,760 : 40 & 43\,470 : 70 & 48\,640 : 80
 \end{array}$$

$$\begin{array}{cccc}
 608. & 138\,420 : 20 & 258\,720 : 30 & 450\,600 : 30 & 354\,720 : 60 \\
 & 397\,560 : 40 & 437\,950 : 50 & 758\,560 : 40 & 576\,060 : 80 \\
 & 685\,560 : 60 & 397\,600 : 80 & 406\,280 : 20 & 602\,350 : 70 \\
 & 967\,050 : 90 & 580\,720 : 70 & 706\,050 : 50 & 826\,200 : 90
 \end{array}$$

609. Leida x :

$$\begin{array}{ccc}
 120 : x = 20 & 480 : x = 20 & 420 : x = 70 \\
 150 : x = 50 & 920 : x = 40 & 540 : x = 60 \\
 280 : x = 70 & 850 : x = 50 & 450 : x = 90
 \end{array}$$

610. Leida x :

$$\begin{array}{ccc}
 1\,200 : x = 60 & 4\,200 : x = 70 & 5\,400 : x = 60 \\
 3\,200 : x = 80 & 3\,600 : x = 90 & 7\,200 : x = 80 \\
 2\,700 : x = 30 & 4\,000 : x = 80 & 6\,300 : x = 90
 \end{array}$$

611. Leida x :

$$\begin{array}{ccc}
 x \times 30 = 120 & x \times 20 = 560 & x \times 30 = 720 \\
 x \times 20 = 140 & x \times 40 = 480 & x \times 60 = 780 \\
 x \times 40 = 200 & x \times 50 = 900 & x \times 60 = 960
 \end{array}$$

612. Leida x :

$$\begin{array}{ccc}
 70 \times x = 2\,520 & 40 \times x = 3\,760 & 60 \times x = 3\,780 \\
 90 \times x = 3\,780 & 80 \times x = 5\,920 & 50 \times x = 9\,350 \\
 60 \times x = 5\,820 & 90 \times x = 7\,380 & 70 \times x = 5\,250
 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccc}
 613. & 73\,760 : 40 + 29\,785 & 350 \times 240 : 60 & 456\,480 : 30 : 8 \\
 & 135\,780 : 60 - 1\,906 & 275 \times 460 : 50 & 376\,740 : 70 : 6 \\
 & 485\,640 : 90 - 2\,078 & 385 \times 208 : 70 & 753\,480 : 40 : 9
 \end{array}$$

614. 453 600 jagatist 30-ga vähendada 80 korda.

615. 27 000 jagatist 50-ga vähendada 90 võrra.

616. Inimene tarvitab keskmiselt 7 kg soola aastas. Mitu 20-tonnilist vagunit läheb tarvis soola kohaletoimetamiseks 140 000 elanikuga linnale terveks aastaks?

617. Üks auto sõitis 20 tunniga 800 km, teine sama ajaga 920 km. Kui palju oli teise auto kiirus esimese omast suurem? (Lahendada kahel viisil.)

618. Õmbleja teeb 50 pistet minutis, harilik õmblusmasin 1500 pistet minutis, kiirõmblusmasin 4000 pistet minutis. Mitu korda töötab õmbleja kummalgi masinal kiiremini kui käsitsi?

---

619. 20 tunniga sõitis aurik 600 km. Mitme tunniga katab ta sama kiirusega sõites 1680 km?

620. 30 kotti kaeru kaalub 1800 kg. Mitu niisugust kotti läheb tarvis 2760 kg kaerte mahutamiseks?

621. Kaks mullatöölist sai kraavi kaevamise eest 960 rbl. Esimene mullatööline kaevas 43 m, teine 37 m kraavi. Kui palju raha peab saama kumbki mullatööline?

622. Sovhoos saatis linna 2880 kg õunu 2 veoautol: esimesel veoautol oli 32 kasti õunu, teisel 28 kasti õunu, kõik võrdse kaaluga. Mitu kilogrammi õunu saadeti kummalgi veoautol?

623. Üks kauplus sai 56 rulli riidet, teine 36 samasugust rulli riidet. Esimene kauplus sai 840 m riidet rohkem kui teine. Mitu meetrit riidet sai kumbki kauplus?

624. Meiereisse toodi ühel päeval 75 nõutäit piima, teisel päeval 45 samasugust nõutäit piima. Esimesel päeval sai meierei 1200 l piima rohkem kui teisel. Mitu liitrit piima sai meierei kahe päeva kestel kokku?

625. Kahes kastis oli kokku 50 kg üht sorti kompvekke. Esimene kast kompvekke maksis 480 rbl., teine kast 520 rbl. Mitu kilogrammi kompvekke oli kummaski kastis?

626. Kahelt põllult võeti kokku 30 ühesuurust kotti kartuleid. Esimeselt põllult võeti 850 kg kartuleid, teiselt põllult aga 650 kg. Mitu kotti kartuleid võeti kummaltki põllult?

627. Parki istutati 140 kase ja mõned pärnad. Kui palju puid istutati kokku, kui iga 20 kase kohta tuli 9 pärna?

628. Koolimaja ehitamiseks veeti kohale 75 600 valget ja punast tellist, punaseid telliseid 29 korda rohkem kui valgeid. Kui palju veeti koolimaja ehitamiseks punaseid telliseid?

629. 1945. ja 1946. a. tootis vabrik kokku 34 800 külvimasinat; 1946. a. tootis vabrik 19 korda rohkem kui 1945. a. Mitu külvimasinat tootis vabrik 1945. a. ja mitu 1946. a.?

630. Aeda istutati 180 kirsipuud ja mõned pirnipuud. Kui palju istutati pirnipuid, kui iga 30 kirsipuu kohta tuli 4 pirnipuud?

Jagamine mistahes kahekohalise arvuga.

631. Nimetada arvud kuni 100-ni, mida saab jäägita jagada:
a) 11-ga, b) 12-ga, d) 13-ga, e) 14-ga, g) 15-ga jne. kuni 30-ga.

632. Arvutada peast:

48 : 12	72 : 18	47 : 15	71 : 13	92 : 15
55 : 12	81 : 18	85 : 11	89 : 17	65 : 14
84 : 14	65 : 13	76 : 16	51 : 15	76 : 17
95 : 14	73 : 13	68 : 19	63 : 18	84 : 19

633. Arvutada peast:

82 : 23	92 : 26	80 : 35	96 : 22	81 : 37
68 : 27	87 : 34	95 : 39	87 : 38	63 : 46
85 : 24	69 : 28	84 : 34	94 : 43	75 : 49
64 : 29	90 : 25	78 : 36	99 : 47	97 : 42

634. 38 : 12   33 : 14   93 : 18   90 : 17
384 : 12   336 : 14   936 : 18   901 : 17

635. 375 kotti jahu laaditi võrdselt 15 veoautole. Mitu kotti laaditi igale veoautole?

636. 648 : 12   765 : 17   795 : 15   896 : 14
896 : 16   665 : 19   832 : 13   736 : 16
737 : 11   810 : 18   578 : 17   576 : 18
585 : 13   378 : 14   817 : 19   475 : 19

637. 552 : 23   864 : 27   946 : 22   693 : 33
832 : 26   928 : 29   672 : 21   564 : 47
850 : 25   816 : 24   837 : 27   884 : 42
664 : 28   420 : 35   667 : 29   819 : 39

638. 160 : 32   568 : 28   196 : 28   430 : 86
424 : 53   387 : 43   280 : 56   406 : 58
427 : 61   552 : 92   469 : 67   582 : 97
360 : 72   378 : 63   343 : 49   414 : 69

639. 150 : 21   430 : 61   119 : 16   385 : 65
230 : 43   510 : 83   275 : 38   369 : 87
180 : 43   630 : 72   387 : 49   576 : 98
270 : 52   750 : 91   245 : 27   623 : 76

640.	356 : 47	478 : 65	132 : 17	143 : 18
	423 : 55	759 : 86	821 : 96	375 : 67
	615 : 78	237 : 27	619 : 75	428 : 59
	329 : 39	163 : 19	127 : 16	513 : 88

641. 1036 sidrunit pakiti 14 kasti, igasse kasti ühepalju. Mitu sidrunit pakiti igasse kasti?

642.	115 : 21	204 : 62	1 064 : 14	7 081 : 73
	1 155 : 21	2 046 : 62	3 214 : 44	5 554 : 84
	137 : 32	399 : 74	2 904 : 33	5 978 : 61
	1 376 : 32	3 996 : 74	3 795 : 55	6 900 : 92

643.	1 092 : 26	2 618 : 77	1 254 : 19	6 864 : 88
	2 538 : 47	3 827 : 89	3 306 : 38	6 499 : 97
	1 254 : 38	3 536 : 68	2 470 : 26	7 220 : 76
	1 475 : 59	3 360 : 96	3 666 : 47	6 141 : 69

644.	63 888 : 12	17 253 : 81	8 792 : 14	59 334 : 93
	70 860 : 33	32 384 : 92	18 900 : 25	62 664 : 84
	22 083 : 51	31 302 : 74	41 496 : 42	62 568 : 72
	19 800 : 44	34 020 : 63	32 340 : 33	61 815 : 65

645. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 61 750 jagada 65-ga.

646.	7 112 : 28	28 275 : 87	24 300 : 36	68 992 : 88
	5 848 : 17	14 157 : 99	23 408 : 28	73 416 : 76
	29 736 : 56	16 692 : 78	46 403 : 49	85 750 : 98
	16 770 : 39	34 320 : 66	13 090 : 17	46 230 : 67

647. Jagatist leidmata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatistes 3760 jagamisel 16-ga? 42 640 jagamisel 72-ga? 376 290 jagamisel 45-ga?

648.	72 602 : 31	136 576 : 64	280 632 : 44	704 025 : 75
	44 156 : 14	420 639 : 93	189 952 : 32	751 464 : 84
	105 875 : 25	369 648 : 72	401 064 : 51	649 512 : 93
	229 620 : 43	124 740 : 81	219 000 : 25	458 180 : 62

649. Jagada ja kontrollida tulemused:

149 808 : 48	322 296 : 78	276 316 : 37	867 634 : 99
155 955 : 37	464 667 : 87	509 701 : 59	815 108 : 86
298 144 : 56	312 246 : 99	124 686 : 18	607 992 : 77
73 660 : 29	349 800 : 66	254 800 : 26	481 620 : 69

650. Korrutada ja kontrollida tulemused:

$$48 \times 32 \quad 37 \times 54 \quad 68 \times 72 \quad 94 \times 88$$

651. Leida x :

$$\begin{array}{llll} x \times 14 = 70 & x \times 16 = 240 & x \times 11 = 88 & x \times 46 = 2\,392 \\ x \times 12 = 96 & x \times 36 = 540 & x \times 16 = 192 & x \times 58 = 1\,218 \\ x \times 15 = 105 & x \times 54 = 1\,512 & x \times 23 = 483 & x \times 75 = 3\,375 \end{array}$$

652. Leida mitu korda on:

$$\begin{array}{ll} \text{a) } 18\,792 \text{ suurem } 58\text{-st?} & \text{d) } 36 \text{ väiksem } 17\,100\text{-st?} \\ \text{b) } 18\,450 \text{ suurem } 75\text{-st?} & \text{e) } 68 \text{ väiksem } 49\,300\text{-st?} \end{array}$$

653. Vähendada:

$$\begin{array}{ll} \text{a) } 3\,800 \text{ } 25 \text{ korda;} & \text{d) } 13\,150 \text{ } 50 \text{ korda;} \\ \text{b) } 11\,328 \text{ } 48 \text{ korda;} & \text{e) } 56\,100 \text{ } 85 \text{ korda.} \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} 654. \quad 305\,375 : 25 : 35 & 282 \times 75 : 47 \\ 122\,112 : 53 : 18 & 312 \times 164 : 78 \\ 739\,755 : 17 : 45 & 864 \times 240 : 96 \\ (7\,524 + 16\,308) : (804 - 768) & \\ (37\,900 + 674\,900) : (1\,003 - 958) & \\ (90\,360 - 1\,728) : (3\,010 - 2\,938) & \end{array}$$

655. Kontrollida võrdused:

$$\text{a) } 1\,080 : 9 : 5 = 1\,080 : 45; \quad \text{b) } 5\,760 : 8 : 9 = 5\,760 : 72.$$

656. Lahendada mitmel viisil:

$$4\,320 : 12 : 6; \quad 5\,040 : 18 : 4.$$

657. Kultuuripargis on 2 purskkaevu. Üks purskkaev purskab 3645 pange vett 9 tunniga, teine 4896 pange 12 tunniga. Mitu pange vett purskab kumbki purskkaev tunnis?

$$\begin{array}{llll} 658. \quad 3\,965 : 13 & 75\,663 : 63 & 120\,135 : 15 & 130\,208 : 26 \\ 9\,362 : 31 & 92\,368 : 92 & 162\,072 : 18 & 282\,094 : 47 \\ 20\,852 : 52 & 74\,592 : 74 & 122\,451 : 17 & 195\,662 : 38 \\ 57\,288 : 42 & 72\,981 : 81 & 119\,776 : 19 & 477\,959 : 59 \end{array}$$

$$\begin{array}{llll} 659. \quad 390\,520 : 65 & 380\,684 : 76 & 108\,720 : 36 & 378\,444 : 74 \\ 780\,702 : 78 & 970\,582 : 97 & 943\,290 : 47 & 685\,440 : 68 \\ 499\,296 : 96 & 462\,889 : 89 & 588\,400 : 29 & 405\,999 : 99 \\ 870\,609 : 87 & 435\,268 : 68 & 348\,580 : 58 & 602\,086 : 86 \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} 660. \quad 14\,472 : 18 : 12 & 336\,048 : 48 \times 64 \\ 32\,256 : 32 : 36 & 461\,757 : 57 \times 134 \\ 141\,188 : 47 : 38 & 455\,623 : 89 \times 207 \\ 276\,552 : 69 : 24 & 745\,920 : 74 \times 120 \end{array}$$

(47 868 + 112 812) : 52

(60 000 — 14 052) : 84

(40 800 — 19 170) : 70

(15 100 — 5 308) : 68

661. Mitu korda on 7680 jagatis 48-ga suurem kui 192 jagatis 6-ga?

662. Kirjutada numbritega ning jagamis- ja võrdusmärgiga, et 360 jagatis 12-ga on 30.

663. Kirjutada ja teostada järgmised tehted:

a) 576 jagatist 18-ga suurendada 4 korda;

b) 864 jagatist 24-ga vähendada 4 korda.

664. Telliseteases valmistas 15 töölist 12 päevaga 414 000 tellist. Mitu tellist valmistas üks tööline päevas?

665. Üks vedur sõitis 24 kuuga 345 600 km, teine 18 kuuga 244 800 km. Kumb vedur sõitis kuus rohkem ja mitme kilomeetri võrra?

666. Aurik sõitis 1188 km päri voolu ja 1062 km vastu voolu. Päri voolu sõitis aurik kiirusega 22 km tunnis, vastu voolu kiirusega 18 km tunnis. Mitu tundi oli aurik teel?

667. Raamatus on 135 lehekülge à 48 rida. Mitu lehekülge oleks selles raamatus, kui leheküljele mahutada 45 rida?

668. Kolhoos sai 4872 ts kartuleid, peete 12 korda vähem kui kartuleid ja porgandeid 278 ts vähem kui peete. Kui palju juurvilja sai kolhoos kokku?

669. Pargasesse laaditi 1536 t rukist, nisu 4 korda rohkem kui rukist ja otri 16 korda vähem kui nisu ja rukist kokku. Kui palju teravilja laaditi pargasesse kokku?

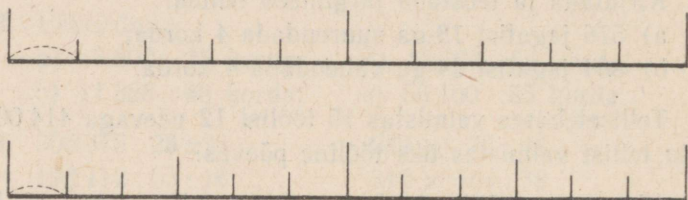
670. Veoautosid on linnas 10 korda rohkem kui sõiduautosid. Mitu autot on linnas üldse, kui veoautosid on 240? (Lahendada peast.)

671. Ühe linna algkoolides on nüüd õpilasi 8 korda ja keskkoolides 24 korda rohkem kui enne Suurt Sotsialistlikku Oktoobri-revolutsiooni. Mitu last õppis selles linnas enne Oktoobri-revolutsiooni, kui nüüd õpib algkoolides 7680 õpilast ja keskkoolides 13 560 õpilast?

672. Koostada samasugune ülesanne oma linna või rajooni koolide kohta.

673. Auto võib sõita 1152 km 16 tunniga, hobune 36 km 4 tunniga. Mitu korda liigub auto hobusest kiiremini?

674. Osteti 2 kera nõõri à 60 m. Esimesest kerast lõigati ära kümnendik nõõri, teisest kerast kaheteistkümnendik (joonis 17). Mitu meetrit nõõri lõigati ära kummastki kerast? (Lahendada peast.)

Joonis 17.

675. Pargase laadung kaalus 9680 ts. Kaheksandiku kogu laadungist moodustas tsement, kümnendiku alabaster ja ülejäänud osa lubi. Kui palju lupja tõi pargas?

676. 2310 t jahu laaditi 20 t ja 50 t kaupa vaguneisse. 20-tonniseid vaguneid oli 63. Kui palju oli 50-tonniseid vaguneid?

677. Kahe linna vaheline kaugus on 1540 km. Veerandi sellest teest sõitis kaubarong kiirusega 35 km tunnis, ülejäänud tee aga kiirusega 33 km tunnis. Mitme tunniga kattis kaubarong kogu tee?

678. Kiirrong sõitis esimesel päeval 1176 km, teisel päeval 1232 km. Keskmise kiirus oli 56 km tunnis. Mitu tundi oli rong üldse teel? (Lahendada kahel viisil.)

679. Ühele klassile osteti koolipinke 1560 rbl. eest, teisele klassile 1235 rbl. eest. Koolipink maksis 65 rbl. Mitu koolipinki osteti esimesele klassile rohkem kui teisele?

680. Bassein mahutab 8360 pange vett. Basseini on juhitud toru, mille kaudu võib teda täita 38 minutiga. Mitu pange vett voolab tühja basseini, kui toru on avatud 25 min.?

681. Mööblikauplusse toodi 46 ühesugust lauda. Esimesel päeval müüdi 27 lauda 1215 rbl. eest. Kui palju maksid ülejäänud laudad?

682. ... kotti suhkrut kaalub ... kg. Kui palju kaalub ... niisugust kotti suhkrut? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

683. Kaks brigaadi sai raudtee remontimise eest 5760 rbl. Esimene brigaad parandas 7 km teed, teine 5 km. Kui palju raha peab saama kumbki brigaad?

684. Lennuk lendas 2 päevaga 4505 km. Esimesel päeval oli lennuk teel 8 tundi, teisel päeval 9 tundi. Mitu kilomeetrit kattis lennuk kummalgi päeval, kui ta lendas ühesuguse kiirusega?

685. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

686. ... m lõuendit jaotati kahe haigla vahel voodite arvu järgi. Esimeses haiglas on ... voodit, teises haiglas ... voodit. Mitu meetrit lõuendit sai kumbki haigla? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

687. Portselani valmistamiseks võetakse 25 osa kaoliini, 1 osa kipsi ja 2 osa liiva. Mitu kilogrammi iga ainet tuleb võtta, et saada 3360 kg segu?

688. Vabrikusse toodi 1404 t turvast ja kivisütt. Turvast oli 12 korda rohkem kui kivisütt. Mitu tonni turvast ja mitu tonni kivisütt toodi vabrikusse?

689. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

690. Rõivaõmblusvabrikule osteti 2 rulli üht sorti siidriiet; ühes rullis oli 55 m, teises 28 m riiet. Teine rull oli esimesest 1215 rubla võrra odavam. Kui palju maksis kumbki rull siidi?

691. Sukakudumisvabrikus olevaist villadest on võimalik valmistada 450 paari sukki. Pärast seda, kui oli kootud 436 paari sukki, jäi järele 2940 g villu. Mitu grammi villu tarvitati 1 paari sukkade kudumiseks?

692. Purskkaevust purskub 17 minutiga 1105 pange vett. Mitme minutiga paiskub purskkaevust 2080 pange vett?

693. Tehases tarvitati 75 päevaga 1275 t kivisütt. Mitmeks päevaks piisab 3500 t kivisöest, kui päevas tarvitatakse edaspidi 8 t sütt rohkem kui varem?

694. Aurik kattis 1274 km 49 tunniga, pärast seda jäi tal veel sõita 312 km. Kui pika ajaga katab aurik kogu tee, kui ta sõidab ühe ja sama kiirusega?

695. Kauplusse toodi 2 kasti üht sorti teed, kokku 13 kg. Esimene kast maksis 980 rbl., teine 840 rbl. Mitu kilogrammi teed oli kummaski kastis?

696. Lastekodule osteti 2 rulli riidet, kokku 92 m. Esimene riide-rull maksis 1680 rbl., teine 1540 rbl. Mitu meetrit riidet oli kummaski rullis?

697. Üks töölisklubi ostis uiske 2700 rbl. eest, teine töölisklubi samasuguseid uiske 2268 rbl. eest. Esimene klubi ostis 12 paari uiske rohkem kui teine. Mitu paari uiske ostis kumbki klubi?

698. Rull riidet maksis 1680 rbl. Kui ta oleks olnud 15 m pikem, siis oleks ta maksnud 2100 rbl. Mitu meetrit riidet oli rullis?

699. Malmivalutehas annab ööpäevas 384 t malmi. Kui palju koksi tarvitab tehas ööpäevas, kui 16 t malmi sulatamiseks kulub 15 t koksi?

700. Igast 100 tonnist suhkrupeetidest saab 17 t suhkrut. Kui palju suhkrupeete läheb tarvis, et saada 1360 t suhkrut?

701. Vankri esiratas teeb 15 pööret samal ajal kui tagumine teeb ainult 9. Mitu pööret teeb tagumine ratas, kui esimene pöörleb 1860 korda?

702. Kool sai 1450 vihikut. Iga 25 vihiku kohta tuli 12 ühejoonelist vihikut, 8 kahejoonelist ja 5 ruudulist. Kui palju oli iga sorti vihikuid?

703. Artell valmistas 1170 pange ja 580 pesunõu. 18-le pangele läheb niisama palju plekki kui 8-le pesunõule. Mitu pesunõu oleks saanud artell valmistada kogu plekist?

704. Kahes koolis on kokku 1880 õpilast; esimeses koolis on 120 õpilast rohkem kui teises. Mitu klassi on mõlemas koolis, kui arvestada 40 õpilast iga klassi kohta?

705. Kaubarong sõitis kahe päevaga 1259 km, teisel päeval 71 km rohkem kui esimesel. Esimesel päeval sõitis kaubarong 33 km tunnis, teisel päeval 35 km tunnis. Mitu tundi oli rong teel sel kahel päeval?

706. Käitis töötab kahes vahetuses: esimene vahetus valmistab päevas 29 viljapeksumasinat, teine 28. Mitme päevaga toodab käitis 1368 viljapeksumasinat?

707. 1560 kg vasest valmistati kaht sorti keedunõusid à 5 kg ja à 7 kg, mõlemat sorti ühepalju. Mitu kumbagi sorti katelt valmistati?

708. Kauplusse toodi ühepalju teemasinaid ja triikraudu, kokku 1680 rbl. eest. Teemasin maksis 45 rbl., triikraud 25 rbl. Mitu teemasinat ja mitu triikrauda toodi kauplusse?

709. 13 rbl. eest osteti 25-kopikalisi postkaarte ja 40-kopikalisi kirjamarke, mõlemaid ühepalju. Kui palju osteti kirjamarke ja kui palju postkaarte?

J u h a t u s. 13 rbl. avaldada kopikais.

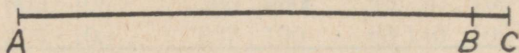
710. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

711. Kaupluses oli kaht sorti pangesid, kumbagi ühepalju, kokku ... rbl. eest. Esimest sorti pang maksis ... rbl., teist sorti pang ... rbl. Kui palju oli mõlemat sorti pangesid?

---

712. Kastis oli 1540 rbl. eest teed. Kui sellest müüdi ära 6 kg, siis jäi järele veel 700 rbl. eest teed. Mitu kilogrammi teed oli kastis enne müümist?

713. Kaugus linnade A ja C vahel on 1690 km. Kaugus linnade A ja B vahel on 12 korda suurem kaugusest linnade B ja C vahel (joonis 18). Kui suur on kaugus linnade A ja B vahel?

Joonis 18.

714. Kaks pumpa pumpas 1360 pange vett. Esimene pump töötas 23 min., teine 17 min. Mitu pange vett pumpas kumbki pump, kui nad on võrdse võimsusega?

715. Kauplus sai 2 kotti üht sorti pähkleid. Esimene kott maksis 1560 rbl., teine 1320 rbl. Esimeses kotis oli 6 kg pähkleid rohkem kui teises. Mitu kilogrammi pähkleid oli kummaski kotis?

716. 924 aabitsat tuli jaotada kolme kooli esimeste klasside vahel. Ühes koolis oli 7 esimest klassi, teises koolis 6 ja kolmandas 9. Mitu aabitsat pidi saama iga kool?

717. Kahe kooli vahel jaotati ülesannetekogud klasside arvu järgi. Esimeses koolis oli 18 klassi, teises koolis 6. Mitu ülesannetekogu sai kumbki kool, kui esimesele anti 456 raamatut rohkem kui teisele?

718. Kahele koolile anti koolipinke klasside arvu järgi. Üks kool sai 460 pinki, teine 340. Mitu klassi oli kummaski koolis, kui mõlemas kokku oli 40 klassi?

719. Sööklale osteti sama arv supi- ja praetaldrikuid, kokku 1800 rbl. eest. Supitaldrik maksis 15 rbl., praetaldrik 9 rbl. Mitu kumbagi liiki taldrikut osteti?

720. Kahe aastaga andis šaht 835 600 t kivisütt, kusjuures teisel aastal kaevandati kivisütt 69 720 t rohkem kui esimesel. Mitu vagunit läks tarvis šahtist teisel aastal kaevandatud kivisöe ära-
saatmiseks, kui igasse vagunisse laaditi 20 t?

721. 25 kg pronksi sisaldab 20 kg vaske, 3 kg tina ja 2 kg tsinki. Kui palju iga liiki metalli sisaldub 1375 kg pronksis?

722. Kaupluses oli kaht sorti kalevit hinnaga 170 rbl. ja 150 rbl. meeter, kokku 10 760 rbl. eest. Esimest sorti kalevit oli 28 m. (Esiteada küsimus ja lahendada ülesanne.)

723. Koostada ülesanne, mis tuleks lahendada nii:

1) $600 : 12 = 50$; 2) $50 \times 70 = 350$.

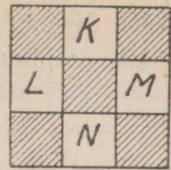
724. Kirjutada arvesse x-i asemele puuduvad arvud:

Arve.

Müüdüd	Kauba hulk	Hind rublades	Kauba väärtus rublades
Laudu	5	96	x
Toole	18	x	432
Kokku			x

725. Missugust arvu tähistab iga täht, kui on teada järgmist:

- 1) K on 5 korda väiksem kui L ;
- 2) L on 15 korda suurem kui M ;
- 3) M on 4 korda väiksem kui N ;
- 4) N on 10 korda väiksem kui 1360.

Joonis 19.

Jagamine mitmekohalise arvuga.

Jagamine sajaga.

726. Aiast korjati 1200 kurki. Mitusada kurki on selles? (Lahendada peast.)

727.	1 000 : 100	3 000 : 100	1 600 : 100	6 000 : 100
	400 : 100	700 : 100	5 100 : 100	4 000 : 100
	1 400 : 100	3 700 : 100	7 300 : 100	9 000 : 100

728.	17 600 : 100	56 400 : 100	165 000 : 100	642 700 : 100
	37 000 : 100	72 800 : 100	284 500 : 100	839 800 : 100
	48 000 : 100	93 000 : 100	539 200 : 100	972 300 : 100

729.	16 000 : 100	64 000 : 100	125 000 : 100	745 000 : 100
	38 000 : 100	87 000 : 100	316 000 : 100	832 000 : 100
	43 000 : 100	90 000 : 100	600 000 : 100	904 000 : 100

730.	1 000 : 100	6 000 : 100	4 120 : 100	6 380 : 100
	640 : 100	435 : 100	5 362 : 100	9 547 : 100
	1 640 : 100	6 435 : 100	8 075 : 100	7 896 : 100

731.	1 000 : 100	3 000 : 100	48 720 : 100	78 915 : 100
	325 : 100	627 : 100	63 140 : 100	47 328 : 100
	1 325 : 100	3 627 : 100	94 290 : 100	83 694 : 100

Et jagada mingit arvu arvuga, mida väljendab 1 nullidega, tuleb paremalt niimitu numbrit läbi kriipsutada, kuimitu nulli on jagajas. Saadud arv on jagatis, läbikriipsutatud arv on jääk.

732.	15 248 : 100	147 260 : 100	35 400 : 100	135 400 : 100
	37 090 : 100	275 046 : 100	56 840 : 100	372 900 : 100
	76 324 : 100	815 604 : 100	70 625 : 100	816 001 : 100
	91 005 : 100	410 053 : 100	93 004 : 100	704 053 : 100

Jagamine täissadadega.

745. 1800 tellist laoti 200 kaupa riita. Mitmesse riita laoti tellised? (Lahendada peast.)

746. Mitu korda mahub 5 sajalist 25 sajalisse? Mitu korda mahub 3 tuhandelist 18 tuhandelisse? (Lahendada peast.)

747. $1\ 600 : 200$ $4\ 200 : 700$ $1\ 300 : 200$ $3\ 800 : 600$
 $2\ 800 : 400$ $5\ 400 : 600$ $2\ 700 : 500$ $4\ 900 : 800$
 $1\ 800 : 300$ $3\ 600 : 900$ $2\ 000 : 300$ $5\ 700 : 700$
 $4\ 500 : 500$ $4\ 800 : 800$ $3\ 100 : 400$ $6\ 500 : 900$

748. $1\ 920 : 300$ $2\ 840 : 600$ $3\ 945 : 700$ $7\ 130 : 900$
 $1\ 748 : 200$ $3\ 075 : 500$ $4\ 806 : 900$ $5\ 319 : 800$
 $2\ 306 : 500$ $2\ 681 : 300$ $5\ 028 : 600$ $4\ 027 : 600$
 $3\ 758 : 400$ $3\ 024 : 400$ $6\ 348 : 800$ $6\ 820 : 700$

749. $23\ 200 : 400$ $52\ 200 : 600$ $45\ 500 : 700$ $62\ 400 : 800$
 $17\ 600 : 200$ $37\ 600 : 400$ $61\ 200 : 900$ $58\ 800 : 700$
 $23\ 400 : 300$ $46\ 500 : 500$ $20\ 700 : 300$ $40\ 200 : 600$
 $37\ 500 : 500$ $57\ 600 : 800$ $41\ 400 : 600$ $53\ 100 : 900$

750.

$314\ 800 : 200$ $552\ 000 : 300$ $637\ 200 : 600$ $595\ 000 : 700$
 $815\ 600 : 400$ $972\ 000 : 200$ $745\ 600 : 800$ $402\ 000 : 600$
 $524\ 100 : 300$ $875\ 000 : 500$ $372\ 600 : 900$ $702\ 000 : 900$
 $653\ 500 : 500$ $283\ 600 : 400$ $424\ 900 : 700$ $860\ 000 : 800$

751. Jagada ja kontrollida tulemused: $46\ 800 : 600$; $37\ 600 : 400$;
 $15\ 300 : 900$; $51\ 200 : 800$; $382\ 500 : 500$.

752. Korrutada ja kontrollida tulemused:

256×300 ; 648×800 ; 604×700 .

753. Leida x:

$x : 300 = 12$ $x : 500 = 47$ $x \times 400 = 2\ 800$ $x \times 600 = 37\ 200$
 $x : 600 = 15$ $x : 800 = 64$ $x \times 300 = 2\ 700$ $x \times 900 = 25\ 200$
 $x : 400 = 27$ $x : 700 = 32$ $x \times 500 = 4\ 000$ $x \times 800 = 45\ 600$

754.

$752\ 800 : 800 + 75\ 986$ $2\ 500 \times 360 : 800$ $576\ 000 : 400 : 36$
 $640\ 200 : 600 - 978$ $1\ 800 \times 245 : 600$ $772\ 800 : 700 : 46$
 $864\ 000 : 900 + 2\ 096$ $112 \times 2\ 700 : 900$ $652\ 800 : 800 : 68$

755. Maja ehitamiseks toodi 320 000 tellist. Mitu päeva kulus

telliste kohaletoiemtamiseks, kui neid veeti 5 veoautol, igäihel 800 tellist koormas, ja kui iga auto tõi päevas 4 koormat?

756. 21 600 l petrooleumi jaotati kahe masina-traktorijaama vahel vastavalt traktorite arvule. Ühes jaamas on 156 traktorit, teises 144. Mitu liitrit petrooleumi sai kumbki masina-traktori-jaam?

757. Kahe kooli vahel jaotati pliiatsid vastavalt õpilaste arvule. Esimeses koolis on 528 õpilast, teises 128. Mitu pliiatsit sai kumbki kool, kui esimesele koolile anti 2000 pliiatsit rohkem kui teisele?

758. Kauplus sai ühepalju tekke ja patju, kokku 9600 rbl. eest. Tekk maksis 165 rbl., padi 35 rbl. Mitu tekki ja mitu patja sai kauplus?

759. Lendur kattis kahe päevaga 4800 km, teisel päeval len- das ta 600 km rohkem kui esimesel. Mitu tundi oli lendur õhus teisel päeval, kui lennuk läbis 300 km tunnis?

760. Kahte vagunisse laaditi 400 üheraskust kotti suhkrut. Esimesse vagunisse laaditi 15 200 kg suhkrut, teise vagunisse 16 800 kg. Mitu kotti suhkrut laaditi kummassegi vagunisse?

Jagamine kolmekohalise arvuga.

761. Kolhoos ostis mõned adrad, 240 rbl. tükk, kokku 960 rbl. eest. Mitu atra ostis kolhoos? (Lahendada peast.)

762. Arvutada peast:

390 : 130	480 : 160	570 : 190	540 : 108
880 : 110	600 : 120	640 : 160	336 : 112
360 : 120	520 : 130	900 : 180	472 : 118
600 : 150	700 : 140	850 : 170	384 : 128

763.

2 620 : 300	3 238 : 500	2 600 : 425	6 500 : 619
3 760 : 400	5 240 : 700	1 700 : 316	5 980 : 726
4 590 : 600	6 576 : 800	3 700 : 532	7 600 : 946
1 976 : 200	4 082 : 900	2 500 : 827	5 300 : 852

764.

896 : 112	3 684 : 614	1 092 : 156	3 355 : 671
1 620 : 324	5 747 : 821	2 184 : 364	7 704 : 856
2 490 : 415	6 444 : 716	1 380 : 276	5 688 : 948
3 216 : 536	5 448 : 908	3 880 : 485	3 810 : 762

765. Leida jagatis ja jääk:

1 580 : 215	2 148 : 421	3 780 : 618	5 615 : 922
1 580 : 256	2 148 : 463	3 780 : 645	5 615 : 958
1 580 : 294	2 148 : 486	3 780 : 683	5 615 : 976

766. Leida jagatis ja jääk:

1 780 : 215	4 318 : 527	1 386 : 372	3 078 : 876
2 965 : 438	2 708 : 632	4 378 : 586	4 192 : 763
2 378 : 324	5 368 : 719	2 709 : 467	6 286 : 981
3 156 : 417	6 524 : 825	1 845 : 293	5 132 : 698

767. 2625 sidrunit pakiti kastidesse, 125 tükki igäühesse. Mitu kasti läks tarvis sidrunite pakkimiseks?

768.

428 : 134	32 136 : 618	5 056 : 158	27 347 : 667
4 288 : 134	35 514 : 826	18 768 : 368	30 065 : 859
4 636 : 521	70 756 : 931	37 525 : 475	52 858 : 774
46 369 : 521	73 108 : 746	51 243 : 589	97 932 : 988

769.

24 921 : 117	306 252 : 724	31 105 : 163	301 020 : 692
127 912 : 236	209 585 : 835	213 816 : 472	209 595 : 859
290 752 : 448	489 750 : 125	276 012 : 396	451 418 : 781
464 580 : 534	900 620 : 919	504 820 : 587	658 920 : 969

770. Jagatist leidmata määrata kindlaks, mitu numbrit on jagatises 437 625 jagamisel 125-ga? 132 840 jagamisel 360-ga?

771. Leida jagatis ja jääk:

643 953 : 132	282 006 : 621	239 672 : 513	220 430 : 686
294 792 : 314	800 512 : 819	851 472 : 175	408 164 : 761
698 740 : 427	416 724 : 924	887 165 : 362	754 650 : 958
331 488 : 578	617 160 : 715	843 137 : 493	861 790 : 891

772. Leida jagatis ja jääk:

301 035 : 141	883 039 : 658	410 674 : 175	931 753 : 749
148 354 : 328	200 439 : 791	135 042 : 259	393 011 : 867
329 616 : 436	499 392 : 864	281 152 : 368	685 555 : 995
447 153 : 517	661 927 : 975	477 279 : 576	518 806 : 683

773. Leida jagatis ja jääk:

144 400 : 150	105 800 : 230	267 900 : 470	122 400 : 180
263 200 : 470	381 900 : 570	481 600 : 560	292 300 : 370
448 500 : 650	792 100 : 890	694 200 : 890	623 700 : 630
314 280 : 970	186 960 : 760	387 280 : 940	139 600 : 790

774. Jagada ja kontrollida tulemused: 1221 : 111; 36 750 : 125; 66 156 : 596; 308 506 : 758.

775. Korrutada ja kontrollida saadud korrutised:
 125×318 ; 624×326 ; 540×360 ; 690×240 .

776. Leida x:

$$x \times 150 = 450 \quad 720 : x = 120 \quad x : 140 = 4$$

$$x \times 120 = 1\,080 \quad 1\,200 : x = 240 \quad x : 180 = 5$$

$$x \times 135 = 1\,620 \quad 4\,200 : x = 150 \quad x : 250 = 32$$

777.

$$(30\,780 + 778\,845) : 375 \quad 366\,750 : 750 \times 135 \quad 280 \times 145 : 290$$

$$(80\,568 - 37\,098) : 315 \quad 428\,364 : 489 \times 270 \quad 312 \times 268 : 156$$

$$(337\,521 - 28\,567) : 358 \quad 396\,240 : 780 \times 520 \quad 714 \times 308 : 357$$

778. Üks lendur lendas 15 300 km 75 lennutunniga, teine 26 000 km 125 lennutunniga. Leida kummagi lennuki keskmine kiirus.

779.

$$63\,648 : 312 \quad 259\,080 : 635 \quad 135\,102 : 267 \quad 608\,832 : 672$$

$$117\,348 : 231 \quad 492\,219 : 819 \quad 369\,606 : 458 \quad 363\,858 : 894$$

$$302\,034 : 426 \quad 150\,626 : 742 \quad 119\,274 : 386 \quad 671\,112 : 956$$

$$417\,508 : 518 \quad 842\,624 : 928 \quad 408\,774 : 579 \quad 638\,301 : 789$$

780. Jagatist leidmata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 750 900 jagamisel 150-ga? 272 680 jagamisel 136-ga?

781. Jagada ja kontrollida tulemused:

$$667\,440 : 216 \quad 572\,317 : 631 \quad 130\,556 : 257 \quad 204\,726 : 687$$

$$174\,064 : 344 \quad 293\,384 : 728 \quad 388\,815 : 483 \quad 392\,522 : 974$$

$$377\,676 : 538 \quad 569\,835 : 945 \quad 467\,024 : 578 \quad 696\,264 : 866$$

$$345\,774 : 429 \quad 332\,926 : 818 \quad 240\,372 : 396 \quad 399\,168 : 792$$

782. Vabrikus pakiti 552 värvipliatsit karpidesse, 5 tükki igaühete. Mitu karbitäit saadi ja mitu pliatsit jäi poolikusse karpi?

$$783. \quad 762 : 4 \quad 6\,842 : 3 \quad 3\,727 : 12 \quad 12\,516 : 25$$

$$967 : 8 \quad 9\,965 : 6 \quad 9\,607 : 45 \quad 15\,226 : 38$$

$$845 : 6 \quad 7\,916 : 7 \quad 8\,364 : 76 \quad 58\,837 : 42$$

784. Jagatist leidmata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 5285 jagamisel 86-ga? 81 615 jagamisel 68-ga?

785.

10 565 : 132	277 357 : 645	797 289 : 264	393 065 : 786
141 129 : 441	214 768 : 826	239 904 : 476	384 807 : 962
374 428 : 416	734 420 : 918	362 884 : 587	525 070 : 875
212 596 : 525	168 366 : 732	318 420 : 398	242 908 : 694

786. Jagada ja kontrollida tulemused:

$$712\,356 : 356 \quad 501\,972 : 708 \quad 513\,632 : 642$$

787. Korrutada ja kontrollida kahel viisil:

$$280 \times 306 \quad 705 \times 840 \quad 690 \times 508$$

788. Leida x:

Jagatav	Jagaja	Jagatis
3 600	150	x
x	180	630
3 720	x	120

789. a) Jagaja on 140, jagatis 15. Leida jagatav.

b) Jagatav on 25 600, jagatis 160. Leida jagaja.

790. Leida x:

Korrutatav	Korrutaja	Korrutis
130	250	x
x	180	540
320	x	1 280

791. Jagatav on 13 500, jagaja 150. Leida jagatis.

792. $816 \times 264 : 528 \quad (720\,000 : 1\,600 + 2\,232) \times 900 : 450$

$921 \times 176 : 307 \quad (872 \times 120 - 34\,400) : 878$

$618 \times 237 : 474 \quad 625 \times 1\,600 : 64 : 125 \times 800$

793. Kirjutada ja lahendada järgmised tehted:

a) Arvude 3750 ja 125 jagatist suurendada 25 korda.

b) Arvude 48 960 ja 120 jagatist vähendada 12 korda.

794. Kontrollida võrdust: $288\,576 : 144 = 288\,576 : 12 : 12$.

795. Lahendada kahel viisil:

a) $512\,768 : 32 : 8$;

b) $108\,360 : 18 : 20$.

796. 106 m kalevit maksab 15 264 rbl., 130 m satiini 2340 rbl. Mitu meetrit kalevit saab osta 640 m satiini asemel?

797. Trükiladuja laob 2500 tähte tunnis. Mitme päevaga laob ta raamatu, milles on 110 lehekülge, igal leheküljel 40 rida ja igas reas 50 tähte? (Trükiladuja tööpäev on 8 tundi.)

798. Kauplus müüs 12 600 rbl. eest 3 rulli riidet 105 rbl. mee-
ter. Esimeses rullis oli 47 m, teises 32 m. Mitu meetrit riidet oli kolmandas rullis?

799. Rajooni rukkisaak oli 38 750 ts ja linasaak 125 ts. Mitu korda ja mitme tsentneri võrra oli rukkisaak linasaagist suurem?

800. Üks ratas tegi 120 minutiga 21 600 pööret. Teine ratas tegi 150 min. 54 000 pööret. Mitu korda pöörleb teine ratas esimesest kiiremini?

801. Liikumiskiirus tunnis on purjekal 16 km, autol 70 km, ookeaniaurikul 45 km, lennukil 280 km.

a) Mitme tunni võrra võib aurikuga sõites katta 3600 km kiiremini kui purjekaga sõites?

b) Mitme tunni võrra võib lennukiga sõites katta 2800 km kiiremini kui autoga sõites?

802. Töölised aetasid 36 päevaga rööpmed kohale poole tee ulatuses, pannes päevas paigale keskmiselt 825 m rööpmeid. Mitme päevaga asetavad nad rööpmed kohale ülejäänud teele, kui nad päevas panevad kohale 75 m rööpmeid rohkem kui enne?

803. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

804. Sovhoos müüs kirsse 405 rbl. tsentner ja aedmaasikaid 510 rbl. tsentner; kogu müügi eest saadi 27 330 rbl. Kui palju müüdi kirsse, kui aedmaasikaid müüdi 25 ts?

805. Ohulaev lendas esimesel päeval 1560 km, teisel päeval 1320 km, kattes tunnis kogu aeg 120 km. Mitu tundi oli ta esimesel päeval lennus rohkem kui teisel päeval? (Lahendada kahel viisil.)

806. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

807. 120 võrdse pikkusega riiderulli sisaldab 6720 m riiet. Mitu meetrit riiet on 45-s niisuguses riiderullis?

808. Masin valmistab 2940 kg naelu 210 minutiga. Mitu kilogrammi naelu valmistab masin 45 minutiga?

809. 3 rulli üht sorti riiet maksis 15 660 rbl. Esimeses rullis oli 45 m, teises 48 m ja kolmandas 52 m riiet. Kui palju maksis iga rull riiet?

810. Kahe ühesuguse toru kaudu täitus tühi bassein veega, basseini maht oli 11 556 pange. Esimese toru läbi voolas vett 56 min., teise läbi 52 min. Mitu pange vett andis kumbki toru?

811. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

812. ... raamatut tuleb jaotada kahe raamatukogu vahel vastavalt lugejate arvule. Ühel raamatukogul on ... lugejat, teisel ... lugejat. Mitu raamatut peab saama kumbki raamatukogu? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

813. Kui liita masinate arvud, mis vabrik valmistas 1913. a. ja 1946. a., siis saame 7950. 1946. a. tootis vabrik masinaid 105 korda rohkem kui 1913. a. Mitu masinat valmistas vabrik 1913. a. ja mitu masinat 1946. a.?

814. Sovhoos saatis raudteel 10 296 ts nisu ja rukist, kusjuures nisu oli 5 korda rohkem kui rukist. Mitu vagunit nisu saatis sovhoos, kui igasse vagunisse laaditi 165 ts vilja?

815. Esimesel päeval müüs kiosk 84 kg biskviite. Teisel päeval müüs kiosk 192 kg biskviite ja sai selle eest 2592 rbl. rohkem kui esimesel päeval. Kui palju raha sai kiosk kokku biskviitide müügist?

816. Kaupluses oli 2 rulli üht sorti siidriiet. Esimeses rullis oli 110 m riiet, teises 66 m. Teine rull siidi oli esimesest 3080 rbl. odavam. Kui palju maksis esimene rull siidriiet?

817. Rõivaõmblusvabrikus arvestati, et olemasolevast kalevist võib õmmelda 675 palitut, kui aga õmmelda 540 samasugust palitut, siis jääb 405 m kalevit üle. Mitu meetrit kalevit oli vabrikus?

818. Tehas pidi saama 408 kasti naelu. Pärast seda, kui oli saadud 4256 kg naelu, jäi veel saada 275 kasti naelu. Mitu kilogrammi naelu pidi saama tehas?

819. Haiglale osteti 150 voodilina 1800 rbl. eest. Mitu niisugust voodilina võib osta 2160 rbl. eest?

820. Purskkaevust purskus 128 minutiga 3584 pange vett. Kui pika ajaga purskub purskkaevust 11 200 pange vett?

821. Rätsepaartellil oli 1920 m kalevit. 795 m kalevist ömmeldi 265 ühesugust ülikonda. Mitu niisugust ülikonda saab ülejäänud kalevist?

822. Kiosk müüs 2 päevaga 296 kg pirne. Esimesel päeval müüdnud pirnide eest saadi 1584 rbl., teisel päeval 1968 rbl. Mitu kilogrammi pirne müüdi kummalgi päeval?

823. Kahele koolile osteti ühiselt 230 pinki. Esimene kool andis selleks 9620 rbl., teine 5330 rbl. Mitu pinki peab saama kumbki kool?

824. Ühele haiglale osteti voodeid 25 920 rbl. eest. Teisele haiglale osteti samasuguseid voodeid 10 800 rbl. eest. Mitu voodit osteti kummalegi haiglale, kui esimesele neist osteti 105 voodit rohkem kui teisele?

825. Kaupluses oli 3750 rbl. eest biskviite. Kui 138 kg oli müüdnud, siis jäi järele veel 300 rbl. eest biskviite. Mitu kilogrammi biskviite oli enne müümist?

826. Kauplus müüs 14 580 rbl. eest riidet. Kui seda riidet oleks müüdnud 120 m vähem, oleks saadud 9180 rbl. Mitu meetrit riidet müüs kauplus?

827. 100 kg kartuleist saab 11 kg tärklist. Mitu kilogrammi tärklist saab 5400 kg kartuleist?

828. 100 t kullaliivast saadi 820 g puhast kulda. Kui palju kulda võib saada 1000 t niisugusest kullaliivast?

829. Vesilennuk läbis 2 päevaga 2520 km, lennates keskmiselt 210 km tunnis. Mitu tundi lendas vesilennuk kummalgi päeval, kui ta esimesel päeval lendas 2 tundi rohkem kui teisel?

830. Ahjude ja pliitide ehitamiseks kulus kokku 7650 tellist, seejuures ahjudele 5850 tellist rohkem kui pliitidele. Mitu ahju ja mitu pliiti ehitati, kui ahjule kulus 1350 ja pliidile 450 tellist?

831. Üks pump võib pumbata minutis 76 pange vett, teine 88 pange. Kui pika ajaga suudavad need pumbad koos töötades tühendada basseini, milles on 17 220 pange vett?

832. Lastesõimedele osteti ühepalju voodeid ja madratseid, kokku 9844 rbl. eest. Voodi maksab 144 rbl., madrats 70 rbl. Kui palju raha maksti voodite ja kui palju madratsite eest?

833. Kaupluses oli biskviite 500-grammistes ja 250-grammistes pakkides, mõlemaid ühepalju. Kui palju oli 500-grammiseid ja kui palju 250-grammiseid pakke, kui kogu biskviit kaalus 90 kg?

Juhatus: 90 kg väljendada grammides.

834. Enne Oktoobrirevolutsiooni oli linnas üks lasteaed 25 lapsele. Nüüd on selles linnas 28 lasteaeda: neist 10 lasteaias on igaühes 60 last ja igas ülejäänud lasteaias 75 last. Mitu korda on nüüd selles linnas lapsi lasteaedades rohkem kui enne Oktoobrirevolutsiooni?

835. Kaugus Moskva ja Novosibirski vahel on 3030 km. Kolmandiku kogu teest lendas lennuk kiirusega 202 km tunnis. Kui suure tunnikiirusega peab lennuk lendama ülejäänud teeosa, et katta kogu vahemaa 10 tunniga?

836. On tarvis edasi toimetada 5760 t teravilja. Veoautosse võib laadida 3 t vilja ja päevas suudab masin teha 5 reisi viljaga. Mitme päevaga võib selle vilja edasi toimetada, kui tööle rakendada 24 veoautot?

837. Tehas kulutas 2030 t sütt 145 päevaga. Mitmeks päevaks jätkub 3296 t kivisöest, kui päevas kulutatakse 2 t rohkem kui enne?

838. Kauplus sai 135 triikrauda ja 75 teemasinat, kokku 6750 rbl. eest. Kõik triikraudad maksid niisama palju kui kõik teemasinad. Kui palju on teemasin triikrauast kallim?

839. 3 mööbelseppa sai taburettide valmistamise eest 1864 rbl. Esimene mööbelsepp valmistas 75 taburetti, teine 78 ja kolmas 80. Kui palju raha peab saama iga mööbelsepp?

840. 150 kg kaeraõlgi asendab toiteväärtuse poolest 90 kg heinu. Kui palju on vaja heinu, et asendada 4050 kg kaeraõlgi?

841. Kauplus müüs üht sorti kalevit esimesel päeval 8160 rbl. eest, teisel päeval 9000 rbl. eest. Esimesel päeval müüdi 7 m kalevit vähem kui teisel päeval. Mitu meetrit kalevit müüdi kummalgi päeval?

842. Kauplusse toodi ühepalju botikuid ja kalosse, kokku 25 900 rbl. eest. Paar botikuid maksis 145 rbl., paar kalosse 40 rbl. Mitu paari botikuid ja mitu paari kalosse toodi kauplusse?

843. Iga 100 kg magnetrauamaaki sisaldab 72 kg puhast rauda, iga 100 kg pruunmaaki 48 kg puhast rauda. Kui palju puhast rauda sisaldab 1 t kumbagi rauamaaki?

844. Kahe arvu summa on 13 920. Üks arv on teisest 115-korda suurem. Leida need arvud.

845. Kahe arvu summa on 3825. Üks arv on 115 võrra teisest suurem. Leida need arvud.

846. Teatrile osteti esimesel korral 375 tooli 4500 rbl. eest. Teisel korral osteti samasuguseid toole 1740 rbl. eest. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

847. Koostada ülesanne, mis tuleks lahendada nii:

1) $1300 - 400 = 900$;   2) $900 : 300 = 3$.

848. Koostada ülesanne, mis lahendub liitmisega ja jagamisega.

6. Harjutusi ja ülesandeid kõikide tehete kohta.

849. $157\,968 + 8\,479 - 9\,306 + 27\,546 - 30\,978$
 $(75\,806 + 168\,794 + 6\,040) - (20\,000 - 7\,608)$
 $(350\,010 - 187\,568) - (100\,900 - 80\,985)$
 $(124\,005 - 92\,086) - (70\,100 - 68\,075)$

850. $1\,348 + x = 4\,610$ $x - 3\,608 = 5\,010$ $1\,350 - x = 785$
 $x + 1\,725 = 6\,380$ $x - 2\,486 = 1\,470$ $2\,030 - x = 975$
 $x + 5\,096 = 9\,020$ $x - 6\,075 = 9\,486$ $7\,010 - x = 4\,576$

851. $356 \times 72 : 89$ $240 \times 96 : 72$ $468 \times 125 : 52$
 $145 \times 64 : 80$ $850 \times 46 : 34$ $375 \times 486 : 75$
 $405 \times 56 : 45$ $609 \times 70 : 42$ $450 \times 801 : 89$
 $720 \times 88 : 36$ $540 \times 76 : 27$ $705 \times 456 : 57$

852. $518 \times 362 : 259$ $234 \times 876 : 702$ $482 \times 398 : 199$
 $320 \times 240 : 480$ $516 \times 245 : 258$ $380 \times 490 : 133$
 $458 \times 706 : 916$ $360 \times 405 : 729$ $570 \times 807 : 269$
 $608 \times 380 : 152$ $850 \times 702 : 765$ $603 \times 408 : 612$

$$\begin{array}{lll}
 853. \quad x \times 75 = 3\,600 & x : 56 = 12 & 2\,160 : x = 12 \\
 x \times 135 = 55\,350 & x : 125 = 32 & 2\,250 : x = 18 \\
 276 \times x = 3\,036 & x : 476 = 54 & 3\,875 : x = 125 \\
 825 \times x = 49\,500 & x : 518 = 76 & 22\,960 : x = 328
 \end{array}$$

854. Algul korrutada või jagada ja pärast liita või lahutada:

$$240 \times 120 - 180 \times 150.$$

$$1) 240 \times 120 = 28\,800; \quad 2) 180 \times 150 = 27\,000;$$

$$3) 28\,800 - 27\,000 = 1800.$$

$$308 \times 70 + 405 \times 86 \quad 5\,400 : 36 + 7\,200 : 45$$

$$275 \times 140 + 608 \times 90 \quad 9\,750 : 125 + 7\,380 : 180$$

$$426 \times 64 - 280 \times 75 \quad 3\,360 : 28 - 3\,825 : 75$$

$$356 \times 204 - 180 \times 106 \quad 94\,650 : 150 - 75\,600 : 240$$

855. Kirjutada ja lahendada järgmised tehted:

a) arvude 3680 ja 975 summast lahutada nende arvude vahe;

b) arvude 810 ja 45 jagatisega liita nende arvude korrutis.

856. Tuule kiirus on järgmine:

Missugune tuul	Tuule liikumiskiirus sekundis
Nõrk tuul (kõigutab lehti)	5 m
Tugev tuul (painutab suuri oksid)	13 m
Torm (viib minema katuseplaate)	24 m
Maru (purustab hooneid)	35 m

Kui suur on nõrga tuule liikumiskiirus minutis? Tugeval tuulel? tormil? marul? (Minutis on 60 sekundit.)

857. 1913. aastal toodeti tsaari-Venemaal 4 216 000 t malmi. Kui seda arvu suurendada 3 korda, siis on saadud arv veel 1 852 000 t võrra väiksem NSV Liidu malmitoodangust 1937. a. Mitu tonni malmi toodeti Nõukogude Liidus 1937. a.?

858. Kiirrong sõidab keskmiselt kiirusega ... km tunnis, kaubarong kiirusega ... km tunnis. Mitu kilomeetrit sõidab kiirrong ööpäevas rohkem kui kaubarong? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

859. Bassein mahutab 6300 pange vett. Sellesse on juhitud 2 toru: ühe toru kaudu võib täita tühja basseini 12 tunniga, teise kaudu 15 tunniga. Kumb toru annab tunnis vett rohkem ja kui palju rohkem?

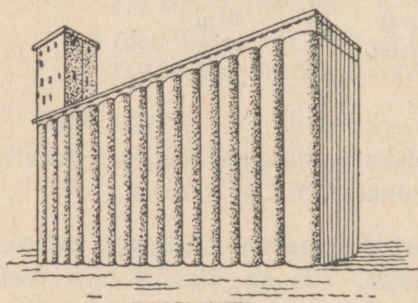
860. Ujumisbasseini on juhitud 2 toru. Üks toru annab tunnis 3850 pange vett, teine 4985 pange. Mitu pange vett voolab basseini, kui avada mõlemad torud 3 tunniks? (Lahendada kahel viisil.)

861. Raamatus on 240 lehekülge, 45 rida igal leheküljel. Mitu lehekülge oleks raamatus, kui leheküljele mahutada 36 niisugust rida?

862. On tarvis edasi toimetada 2304 t teravilja. Veokile on võimalik laadida 6 ts ja päevas suudab ta kohale viia 4 koormat. Mitme päevaga toimetatakse kohale kogu teravili 32 veokil?

863. Kahes raamatukapis oli 1320 raamatut. Kui esimesest kapist võeti ära 48 raamatut, siis jäi kummassegi kappi ühepalju raamatuid. Mitu raamatut oli kummaski kapis alguses?

864. Kahes aidas oli 1568 ts teravilja. Kui esimesest aidast viidi ära 240 ts ja teisest 384 ts vilja, siis jäi kummassegi aita ühepalju vilja. Mitu tsentnerit teravilja oli kummaski aidas alguses?

Joonis 20.

865. Elevaatoris (joonis 20) oli 4326 t nisu ja rukist. Kui toodi juurde veel 178 t nisu ja 428 t rukist, siis sai kumbagi ühepalju. Mitu tonni nisu ja mitu tonni rukist oli elevaatoris alguses?

866. Kolhoosniku perekond sai normipäevade eest 16 320 kg nisu ja rukist; nisu 2 korda rohkem kui rukist. Mitu kilogrammi

nisu ja mitu kilogrammi rukist sai kolhoosniku perekond?

867. Tekstiilvabrik tootis 47 040 m riidet — sitsi ja lõuendit; sitsriidet toodeti 3 korda rohkem kui lõuendit. Mitu rulli sitsi tootis vabrik, kui igas rullis oli 49 m?

868. 3645 poognast paberist valmistati kaht sorti vihikuid: 4 ja 5 poognat vihikus, kumbagi sorti ühepalju. Mitu kumbagi sorti vihikut valmistati?

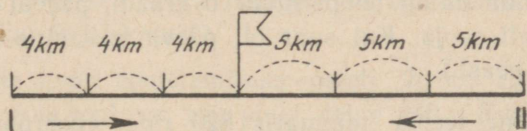
869. Kaupluses oli tase hinnaga 12 rbl. ja 7 rbl. tükk, mõlemaid ühepalju, kokku 2850 rbl. eest. Mitu kumbagi sorti tassi oli kaupluses?

870. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

871. Petrooleumipaagi täitmiseks rakendati üheaegselt tegevusse 2 pumpa. Esimene pump annab minutis 3 ts, teine 5 ts petrooleumi. Kui pika ajaga täitub paak, kui ta mahutab 1360 ts petrooleumi?

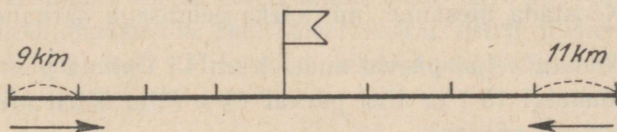
872. Soo kuivendamiseks tuleb kaevata 780 m pikkune kraav. Üks artell suudab kaevata päevas 24 m kraavi, teine artell 28 m. Mitme päevaga kaevavad mõlemad artellid kraavi valmis?

873. Kaks artelli alustas üheaegselt kummastki otsast rööpmete mahapanemist 27 km pikkusele teosale, liikudes teineteisele vastu (joonis 21). Üks artell asetab päevas kohale 4 km rööpmeid, teine 5 km. Mitme päeva pärast lõpetavad artellid töö ja kohtuvad teineteisega? (Lahendada peast.)

Joonis 21.

874. Suusajaamade vahe on 80 km. Kummastki jaamast väljus üheaegselt 2 suusatajat teineteisele vastu (joonis 22). Mitme tunni pärast nad kohtuvad, kui esimene sõidab tunnis keskmiselt 9 km, aga teine 11 km? (Lahendada peast.)

Joonis 22.

875. Moskvast ja Leningradist, mille vahemaa on 650 km, väljus samaaegselt 2 kaubarongi teineteisele vastu. Üks kaubarong

liikus kiirusega 32 km tunnis, teine kiirusega 33 km tunnis. Mitme tunni pärast rongid kohtuvad?

876. Kaks poissi alustas samaaegselt jooksu teineteisele vastu; esimene poiss jooksis 135 m minutis, teine 165 m minutis. Mitme minuti pärast nad kohtusid, kui esialgne kaugus nende vahel oli 900 m?

877. Kui pika aja pärast kohtub 2 aurikut, kui nende vahemaa on 1316 km ja esimene sõidab kiirusega 23 km, teine kiirusega 24 km tunnis?

878. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

879. Gorkist Astrahani on 2240 km. Kummastki linnast väljus samaaegselt 2 aurikut teineteisele vastu. Gorkist väljunud aurik sõidab tunnis 22 km, Astrahanist väljunud aurik 18 km tunnis. Mitme tunni pärast need aurikud kohtuvad ja kui kaugel Gorkist?

880. Kahest külast, millede kaugus on ... km, väljus samaaegselt kaks jalakäijat teineteisele vastu. Esimene jalakäija liikus ... km tunnis, teine ... km tunnis. Mitme tunni pärast jalakäijad kohtusid? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

881. Hommikul oli temperatuur 6 kraadi, päeval 10 kraadi ja õhtul 5 kraadi sooja. Kui suur oli päeva keskmine temperatuur? (Lahendada peast.)

882. Tööline teenis jaanuaris 820 rbl., veebruaris 960 rbl., märtsis 920 rbl. Kui suur oli tema keskmine kuuteenistus selle aja kestel?

883. Autotehas tootis nädala esimesel päeval 428 veoautot, teisel päeval 433, kolmandal 438, neljandal 440, viiendal 443 ja kuuendal 482 veoautot. Mitu veoautot tootis vabrik keskmiselt päevas?

884. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

885. Nädala neljal päeval andis lehm 15 l piima päevas, kahel päeval kummalgi 18 l ja ühel päeval 16 l. Mitu liitrit piima andis lehm keskmiselt päevas?

886. Suusatajad katsid kahe linna vahemaa 8 päevaga. Esimesel 3 päeval liikusid nad päevas 40 km, aga ülejäänud ajal 56 km päevas. Mitu kilomeetrit sõitsid nad keskmiselt päevas?

887. Esimesel neljal päeval nädalas andis kaevandus 875 t kivisütt päevas, kahe järgmise päeva kestel 920 t päevas. Mitu tonni kivisütt andis kaevandus keskmiselt päevas?

888. Aasta esimesel 5 kuul tootis vaguniehtustehas 396 vagunit kuus, ülejäänud 7 kuul 420 vagunit kuus. Mitu vagunit tootis tehas keskmiselt kuus?

---

889. Lehmale varuti heina, millest jätkub 180 päevaks, kui anda päevas 10 kg. Mitmeks päevaks jätkub sellest tagavarast, kui anda lehmale päevas 12 kg heinu?

890. Rong sõitis jaamani 270 km 6 tunniga. Pärast jaamast väljumist sõitis ta sellesama kiirusega veel 360 km. Mitu tundi oli rong üldse teel?

891. Tehas pidi remontima 400 traktorit 25 päevaga. Tänu lööktöole lõpetati traktorite remont 5 päeva enne tähtaega. Mitu traktorit remontis tehas päevas rohkem, kui oli plaanis ette nähtud?

892. Klubile osteti 12 mootorratast ja 38 jalgratast. Mitu jalgratast saaks osta sellesama rahaga, kui mootorratas maksis niisama palju kui 6 jalgratast?

893. Kahe kooli sisustamiseks osteti 26 000 rbl. eest koolipinke. Esimene kool sai 160 pinki, teine 240. Kui palju maksis kumbki kool pinkide eest?

894. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

895. Kolhoosniku perekond sai 250 normipäeva eest 1250 kg teravilja ja 1560 rbl. raha. Kui palju teravilja ja kui palju raha sai sama kolhoosi teine perekond 500 normipäeva eest?

896. Esimesel korral osteti kinole toole 8316 rbl. eest, kusjuures iga tool maksis 36 rbl. Teisel korral osteti niisamasuguseid toole 1836 rbl. eest. Mitu tooli osteti kokku? (Lahendada kahel viisil.)

897. Kaks rätsepaartelli sai ühise tellimuse õmmelda 950 meestepalitut. Esimene artell sai selleks 1485 m kalevit, teine 1365 m. Mitu palitut pidi õmblema kumbki artell?

898. Seemnete puhtimiseks valmistatakse vee ja formaliini

lahus vahekorras 1 osa formaliini ja 300 osa vett. Kui palju formaliini ja kui palju vett tuleb võtta, et saada 1204 l lahust?

899. Tööhobuse söötmiseks on aastas ette nähtud:

taliviljaõlgi	6 ts	heinu	10 ts
suviviljaõlgi	20 ts	kaeru	8 ts

Kolhoosi 75 tööhobusele on juba varutud:

taliviljaõlgi	385 ts	heinu	690 ts
suviviljaõlgi	1360 ts	kaeru	565 ts

Mitu tsentnerit iga liiki sööta tuleb veel kolhoosil varuda?

900. Kolmele traktoribrigaadile anti välja 1260 kg petrooleumi vastavalt traktorite arvule igas brigaadis. Esimeses brigaadis oli 5 traktorit, teises 4 ja kolmandas 3. Mitu kilogrammi petrooleumi sai iga brigaad?

901. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

902. Tehas pidi tootma plaani järgi 1950 masinat kuus. Astunud sotsialistlikku võistluse, valmistasid töölised esimese 10 päeva kestel 75 masinat päevas, pärast aga suurendasid nad toodangut 10 masina võrra päevas. Mitme masina võrra ületas tehas kuuplaani, kui selles kuus oli 26 tööpäeva?

903. Ühele veoautole laaditi 1104 kg kartuleid, teisele 864 kg. Esimesele veoautole pandi 5 kotti kartuleid rohkem kui teisele. Mitu kotti kartuleid laaditi kummalegi veoautole, kui kõik kotid olid võrdse raskusega?

904. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

905. Ühte kauplusse toodi laost 85 triikrauda 2210 rbl. eest. Teise kauplusse toodi laost 68 triikrauda ja 75 teemasinat, kokku 5668 rbl. eest. Kui palju maksab 1 teemasin?

906. Tükist alumiiniumist valmistati 168 supilusikat. Mitu teelusikat saaks valmistada sellest tükist alumiiniumist, kui 2 supilusikat kaalub niisama palju kui 5 teelusikat?

907. Vedur sõitis ühel kuul 15 480 km, teisel kuul 15 570 km ja kolmandal kuul 630 km rohkem kui teisel kuul. Mitu kilomeetrit sõitis vedur keskmiselt kuus?

908. Masinaehitustehas tootis aprillikuu esimesel 10 päeval 14 tööpinki päevas ja ülejäänud 15 päeval 24 tööpinki päevas. Mitu tööpinki tootis tehas keskmiselt päevas?

909. Lambale varutud heintest jätkuks 180 päevaks, kui talle anda iga päev 2 kg heinu. Mitmeks päevaks jätkuks sellest tagavarast, kui lambale anda 3 kg heinu päevas?

910. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

911. Laos oli 1443 ts rukist, kaera ja nisu. Kui viidi ära 75 ts rukist, 96 ts kaera ja 207 ts nisu, siis jäi iga liiki teravilja ühepalju järele. Mitu tsentnerit rukist, kaera ja nisu oli laos algul?

912. Rull kalevit maksis 4500 rbl. Sellest müüdi ära 25 m 1875 rbl. eest. Mitu meetrit kalevit jäi rulli järele?

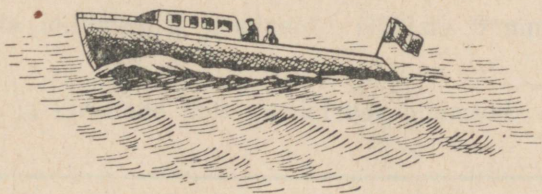
913. 1945. a. suvel saadeti ühest linnast sanatooriumidesse 340 last ja pioneerilaagrisse 2475 last. 1946. a. suvel siirdus sellest linnast sanatooriumidesse 480 last ja pioneerilaagrisse 3915 last rohkem kui sanatooriumidesse. Kui palju lapsi saadeti 1946. a. suvel rohkem linnast välja kui 1945. a. suvel?

914. Laev oli teel 16 ööpäeva. Esimesed 7 ööpäeva sõitis ta keskmiselt 480 km ööpäevas, ülejäänud aja 496 km ööpäevas. Mitu kilomeetrit sõitis laev keskmiselt ööpäevas?

915. Moskvast ja Tbilisist, millele vahemaa on 3180 km, väljus samaaegselt kaks kiirrongi teineteisele vastu. Esimene kiirrong sõitis 52 km tunnis, teine 54 km tunnis. Kui kaugel Moskvast kohtusid rongid?

916. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

917. Mootorpaadil (joonis 23) sõideti ... tundi päri voolu ja ... tundi vastu voolu. Päri voolu sõideti kiirusega ... km tunnis, vastu voolu kiirusega ... km tunnis. Mitu kilomeetrit sõitis paat kokku? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

Joonis 23.

918. Kahes koolis on ... õpilast, esimeses on ... korda rohkem kui teises. Mitu õpilast on kummaski koolis? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

919. Kahes koolis on ... õpilast; esimeses koolis on ... õpilast rohkem kui teises. Mitu õpilast on kummaski koolis? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

920. Koostada ja lahendada ülesanded, kus tuleb leida:

a) Mitu normipäeva tegi kolhoosniku perekond aastas?

b) Kui palju ületas tehas kuuplaani?

d) Kui palju suurenes väga heade hinnetega õpilaste arv koolis?

e) Kui palju suurenes koolide arv meie rajoonis nõukogude võimu aastail?

921. Koostada ülesanne, mis lahenduks liitmise ja lahutamisega.

922. a) Koostada ülesanne, mis lahenduks jagamise ja korrutamisega.

b) Koostada ülesanne, mis lahenduks lahutamise ja korrutamiseega.

d) Koostada ülesanne, mis lahenduks liitmise ja jagamisega.

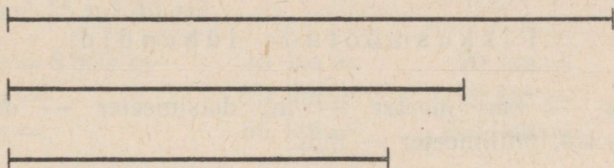
III. Nimega arvud.

---

1. Ühenimelised arvud. Mitmenimelised arvud.

923. Mõõta ja kirjutada üles joonlõikude pikkused:

Joonis 24.

8 cm, 6 cm, 5 cm — ühenimelised arvud.

Ühenimeline arv koosneb ühenimelistest ühikutest.

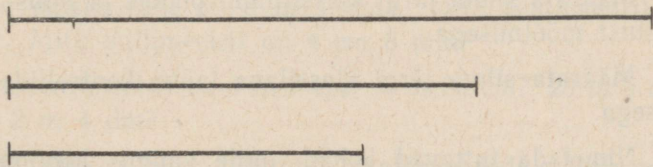
924. Nimetada 5 ühenimelist arvu, mis väljendavad pikkust.

925. Joonestada (vihikusse) 2 cm pikkune sirglõik.

Sentimeetri üht kümnendikku kutsutakse millimeetriks. Millimeeter on pikkusmõõt. Millimeetrit tähistatakse mm.

926. Näidata millimeetrit joonlaual. Näidata 5 mm; 7 mm; 10 mm.

927. Mõõta ja kirjutada üles joonlõikude pikkused:

Joonis 25.

8 cm 5 mm; 6 cm 2 mm; 4 cm 7 mm on mitmenimelised arvud.

Mitmenimeline arv koosneb mitmenimelistest ühikutest.

928. Mõõta ja kirjutada üles klassiruumi pikkus ja laius, laua kõrgus, vihiku pikkus ja laius.

929. Kirjutada ühte tulpa ühenimelised arvud, teise tulpa mitmenimelised arvud: 15 km; 15 km 250 m; 7 m 4 dm; 6 cm; 6 cm 2 mm; 1 km 745 m; 75 cm; 1 m 90 cm; 100 m.

930. Nimetada suuruse järjekorras tuttavad pikkusmõõdud, alates kõige pikemast.

Pikkusmõõtude lühendid:

kilomeeter — km; meeter — m; detsimeeter — dm; sentimeeter — cm; millimeeter — mm.

Pikkusmõõtude tabel:

1 km =	1 000 m
1 m =	10 dm = 100 cm
1 dm =	10 cm
1 cm =	10 mm

931. Mitu korda on: a) 1 km suurem kui 1 m? b) 1 m suurem kui 1 dm? d) 1 dm suurem kui 1 cm? e) 1 cm suurem kui 1 mm?

932. Mitu korda on: a) 1 m suurem kui 1 cm? b) 1 m suurem kui 1 mm?

933. Tõmmata klassitahvlile sirgjoon, märkida sellel silma järgi 1 m pikkune osa ja kontrollida seda mõõtmisega.

934. Määrata silma järgi klassiruumi pikkus ja laius; kontrollida vastust mõõtmisega.

935. Määrata silma järgi klassilaua laius; kontrollida vastust mõõtmisega.

936. Nimetada tuttavad kohad, mille kaugus koolimajast on umbes 1 km.

937. Leida, mitme minutiga käib õpilane 1 km, kui ta tunnis käib 4 km; 3 km.

938. Mitme minutiga sõidab jalgrattur 1 km, kui ta sõidab kiirusega 15 km tunnis? 12 km tunnis?

939. Mitme minutiga sõidab rong 1 km, kui ta sõidab kiirusega 30 km tunnis? 60 km tunnis?

2. Nimega arvude peenestamine ja ülestamine.

940. Klassitahvli pikkus on 2 m, laius 8 dm. Mitu sentimeetrit on see tahvel pikk ja mitu sentimeetrit lai?

941. a) Mitu meetrit on 2 km? 25 km? 60 km? b) Mitu sentimeetrit on 7 m? 15 m? 40 m?

942. $8 \text{ km} = 8000 \text{ m}$ $15 \text{ km} =$ $20 \text{ km} =$
 $5 \text{ km} =$ $25 \text{ km} =$ $200 \text{ km} =$
 $7 \text{ km} =$ $56 \text{ km} =$ $850 \text{ km} =$

943. $5 \text{ m} = 50 \text{ dm} = 500 \text{ cm}$ $7 \text{ m} =$ $60 \text{ m} =$
 $4 \text{ m} =$ $70 \text{ m} =$ $600 \text{ m} =$
 $3 \text{ m} =$ $90 \text{ m} =$ $220 \text{ m} =$

944. $7 \text{ m} = 700 \text{ cm}$ $5 \text{ m} =$ $40 \text{ m} =$
 $6 \text{ m} =$ $50 \text{ m} =$ $500 \text{ m} =$
 $9 \text{ m} =$ $20 \text{ m} =$ $130 \text{ m} =$

945. $8 \text{ cm} = 80 \text{ mm}$ $2 \text{ cm} =$ $5 \text{ cm} =$
 $6 \text{ cm} =$ $3 \text{ cm} =$ $7 \text{ cm} =$

946. $3 \text{ dm} = 30 \text{ cm} = 300 \text{ mm}$ $5 \text{ dm} = 500 \text{ mm}$ $8 \text{ dm} =$
 $6 \text{ dm} =$ $2 \text{ dm} =$ $4 \text{ dm} =$

947. Telliskivi pikkus on 2 dm 5 cm, laius 1 dm 2 cm, paksus 6 cm 2 mm. Kui suur on telliskivi pikkus, laius ja paksus millimeetris?

948. Mitu detsimeetrit on 5 m 4 dm? Mitu sentimeetrit on 3 dm 7 cm? Mitu millimeetrit on 4 cm 8 mm?

949. Mitu sentimeetrit on 4 m 7 cm? 5 m 20 cm? 20 m 4 cm? 5 m 4 dm? 2 m 4 dm?

Peenestada nimega arvu tähendab avaldada teda väiksemates ühenimelistes mõõtühikutes.

950. Peenestada detsimeetreiks: 1 m 5 dm; 3 m 2 dm; 17 m; 4 m.

951. 4 m 3 dm = 43 dm   2 m 6 dm =   15 m 6 dm =
8 m 3 dm =   9 m 1 dm =   24 m 3 dm =
6 m 2 dm =   6 m 6 dm =   10 m 7 dm =

952. 2 dm 5 cm = 25 cm   3 dm 3 cm =   1 dm 8 cm =
7 dm 4 cm =   5 dm 8 cm =   7 dm 2 cm =
8 dm 6 cm =   4 dm 3 cm =   2 dm 8 cm =

953. 5 cm 8 mm = 58 mm   4 cm 2 mm =   5 cm 3 mm =
3 cm 6 mm =   1 cm 3 mm =   7 cm 4 mm =
6 cm 4 mm =   3 cm 4 mm =   2 cm 9 mm =

954. 4 m 25 cm = 425 cm   3 m 50 cm =   1 m 1 cm =
5 m 72 cm =   4 m 24 cm =   5 m 6 cm =
2 m 65 cm =   7 m 92 cm =   2 m 4 cm =

955. Peenestada meetreiks:

7 km 800 m   25 km 770 m   10 km 625 m
2 km 54 m   11 km 80 m   20 km 70 m
2 km 6 m   31 km 7 m   30 km 8 m

956. Langevarjur hüppas alla 11 000 m kõrguselt. Avaldada see arv kilomeetreis.

957. Mitu kilomeetrit on 3000 m? 5000 m?

958. Mitu meetrit on 400 cm? 1200 cm? 5000 mm? 16 000 mm?

959.

4 000 m = 4 km   12 000 m =   40 000 m =   600 000 m =
7 000 m =   25 000 m =   50 000 m =   370 000 m =
2 000 m =   37 000 m =   380 000 m =   450 000 m =

960. 300 cm = 30 dm = 3 m   5 000 cm =   70 000 cm =
800 cm =   6 000 cm =   90 000 cm =
200 cm =   4 000 cm =   50 000 cm =

961. 500 cm = 5 m   3 000 cm =   40 000 cm =
900 cm =   9 000 cm =   80 000 cm =
700 cm =   6 000 cm =   60 000 cm =

962. 50 mm = 5 cm   200 mm =   1 700 mm =
30 mm =   800 mm =   4 300 mm =
70 mm =   900 mm =   3 400 mm =

963. Üle Amu-Darja jõe läheb 1500 m pikkune raudteesild. Avaldada selle silla pikkus kilomeetris ja meetreis:
 $1500 \text{ m} = 1 \text{ km } 500 \text{ m}$.

Ülestada nimega arvu tähendab avaldada teda suuremates ühevõi mitmenimelistes ühikutes.

964. Ülestada mitmenimelisteks järgmised arvud:

$45 \text{ dm}; 34 \text{ cm}; 132 \text{ dm}; 108 \text{ dm}$.

965. $56 \text{ dm} = 5 \text{ m } 6 \text{ dm}$ $35 \text{ dm} =$ $256 \text{ dm} =$ $165 \text{ dm} =$
 $42 \text{ dm} =$ $64 \text{ dm} =$ $324 \text{ dm} =$ $328 \text{ dm} =$
 $27 \text{ dm} =$ $44 \text{ dm} =$ $232 \text{ dm} =$ $707 \text{ dm} =$

966. $35 \text{ cm} = 3 \text{ dm } 5 \text{ cm}$ $24 \text{ cm} =$ $18 \text{ cm} =$ $42 \text{ cm} =$
 $52 \text{ cm} =$ $15 \text{ cm} =$ $32 \text{ cm} =$ $56 \text{ cm} =$
 $76 \text{ cm} =$ $84 \text{ cm} =$ $51 \text{ cm} =$ $81 \text{ cm} =$

967. $42 \text{ mm} = 4 \text{ cm } 2 \text{ mm}$ $15 \text{ mm} =$ $32 \text{ mm} =$ $24 \text{ mm} =$
 $54 \text{ mm} =$ $93 \text{ mm} =$ $48 \text{ mm} =$ $11 \text{ mm} =$
 $81 \text{ mm} =$ $52 \text{ mm} =$ $37 \text{ mm} =$ $39 \text{ mm} =$

968. $235 \text{ cm} = 2 \text{ m } 35 \text{ cm}$ $456 \text{ cm} =$ $202 \text{ cm} =$ $304 \text{ cm} =$
 $424 \text{ cm} =$ $782 \text{ cm} =$ $705 \text{ cm} =$ $807 \text{ cm} =$
 $234 \text{ cm} =$ $834 \text{ cm} =$ $208 \text{ cm} =$ $405 \text{ cm} =$

969. Ülestada mitmenimelisteks järgmised arvud:

$4 \ 156 \text{ m}$ $5 \ 207 \text{ m}$ $5 \ 052 \text{ m}$ $30 \ 075 \text{ m}$
 $7 \ 384 \text{ m}$ $6 \ 304 \text{ m}$ $4 \ 032 \text{ m}$ $50 \ 034 \text{ m}$
 $3 \ 785 \text{ m}$ $2 \ 405 \text{ m}$ $40 \ 234 \text{ m}$ $24 \ 008 \text{ m}$

970. Nimetada 5 ühenimelist arvu, mis väljendavad esemete kaalu.

971. Kaaluda 15 ühekopikalist münti. Märkida tulemus üles.

972. Pang vett kaalub 12 kg. Mitu kilogrammi kaalub 2 pange vett?

100 kg on 1 tsentner. Tsentner on raskusmõõt. Tsentnerit tähistatakse ts.

973. Kott kartuleid kaalub 50 kg. Suur kott jahu on 2 korda raskem. Kui palju kaalub suur kott jahu?

10 ts on 1 tonn. Tonn on raskusmõõt. Tonni tähistatakse t.

974. Mitu tonni kaalub 10 suurt jahukotti, kui igaüks neist kaalub 1 ts?

975. Nimetada suuruse järjekorras raskusmõõdud, alates kõige suuremast.

Raskusmõõtude lühendid:

tonn — t; tsentner — ts; kilogramm — kg; gramm — g.

Raskusmõõtude tabel:

$$1 \text{ t} = 10 \text{ ts} = 1000 \text{ kg}$$

$$1 \text{ ts} = 100 \text{ kg}$$

$$1 \text{ kg} = 1000 \text{ g}$$

976. Mitu korda on 1 t raskem kui 1 ts? 1 ts raskem kui 1 kg? 1 kg raskem kui 1 g? 1 t raskem kui 1 g?

977. Kaaluda 2-kopikalist, 3-kopikalist, 5-kopikalist münti. Kirjutada kaalumise tulemused üles.

978. Kaaluda pudelit veega ja tühja pudelit. Kirjutada kaalumise tulemused üles.

979. Kirjutada ühte tulpa ühenimelised arvud, teise tulpa mitmenimelised arvud:

15 t; 15 t 7 ts; 9 ts 250 kg; 4 kg; 5 ts 750 kg.

980. Peenestada kilogrammideks: 5 ts; 8 ts; 8 t; 10 t; 250 t.

981. Peenestada grammideks: 4 kg; 5 kg; 20 kg; 25 kg; 200 kg.

982. $3 \text{ t} = 30 \text{ ts}$ $15 \text{ t} =$ $5 \text{ t} =$ $70 \text{ t} =$

$6 \text{ t} =$ $24 \text{ t} =$ $30 \text{ t} =$ $505 \text{ t} =$

$9 \text{ t} =$ $52 \text{ t} =$ $10 \text{ t} =$ $430 \text{ t} =$

983. $4 \text{ ts} = 400 \text{ kg}$ $18 \text{ ts} =$ $7 \text{ ts} =$ $30 \text{ ts} =$

$9 \text{ ts} =$ $57 \text{ ts} =$ $50 \text{ ts} =$ $600 \text{ ts} =$

$3 \text{ ts} =$ $96 \text{ ts} =$ $80 \text{ ts} =$ $720 \text{ ts} =$

984. $5 \text{ t} = 50 \text{ ts}$ $23 \text{ t} =$ $4 \text{ t} =$ $736 \text{ t} =$

$7 \text{ t} =$ $45 \text{ t} =$ $40 \text{ t} =$ $205 \text{ t} =$

$9 \text{ t} =$ $62 \text{ t} =$ $90 \text{ t} =$ $500 \text{ t} =$

985. $8 \text{ t} = 8000 \text{ kg}$ $12 \text{ t} =$ $6 \text{ t} =$ $20 \text{ t} =$

$3 \text{ t} =$ $34 \text{ t} =$ $10 \text{ t} =$ $860 \text{ t} =$

$2 \text{ t} =$ $72 \text{ t} =$ $90 \text{ t} =$ $204 \text{ t} =$

986. 4 kg = 4 000 g   13 kg =   8 kg =   60 kg =
 9 kg =   62 kg =   87 kg =   930 kg =
 5 kg =   75 kg =   42 kg =   307 kg =

987. Veoautosse laaditi 2 t 5 ts kartuleid. Mitu tsentnerit kartuleid laaditi veoautosse? Mitu kilogrammi kartuleid laaditi veoautosse?

988. Peenestada tsentnereiks: 3 t 7 ts; 20 t 8 ts; 400 t 6 ts.

989. Peenestada kilogrammideks:

a) 2 ts 25 kg; 3 ts 4 kg; 6 ts 2 kg;

b) 1 t 23 kg; 2 t 75 kg; 4 t 90 kg;

d) 1 t 58 ts; 1 t 8 ts; 2 t 3 ts.

990.

5 t 6 ts = 56 ts   30 t 9 ts =   17 t 3 ts =   320 t 5 ts =
 7 t 3 ts =   20 t 6 ts =   23 t 7 ts =   402 t 9 ts =
 3 t 5 ts =   50 t 8 ts =   73 t 4 ts =   400 t 8 ts =

991.

3 ts 75 kg = 375 kg   4 ts 85 kg =   2 ts 4 kg =   16 ts 8 kg =
 2 ts 42 kg =   5 ts 70 kg =   5 ts 7 kg =   23 ts 70 kg =
 4 ts 50 kg =   6 ts 40 kg =   6 ts 5 kg =   47 ts 9 kg =

992. 1 t 245 kg = 1 245 kg   7 t 50 kg =   3 t 5 kg =
 4 t 375 kg =   14 t 81 kg =   28 t 8 kg =
 3 t 208 kg =   53 t 72 kg =   40 t 6 kg =

993. Ülestada suuremaiks mõõtühikuiks: 20 ts; 150 ts; 300 ts; 200 kg; 500 kg; 7 000 g; 30 000 g.

994. 40 ts = 4 t   200 ts =   1 500 ts =   5 200 ts =
 50 ts =   300 ts =   2 400 ts =   6 700 ts =
 70 ts =   500 ts =   7 300 ts =   8 900 ts =

995. 200 kg = 2 ts   300 kg =   900 kg =   6 200 kg =
 500 kg =   4 000 kg =   4 300 kg =   9 100 kg =
 800 kg =   7 000 kg =   2 000 kg =   7 600 kg =

996.

8 000 kg = 8 t   24 000 kg =   105 000 kg =   135 000 kg =
 5 000 kg =   30 000 kg =   430 000 kg =   715 000 kg =
 6 000 kg =   256 000 kg =   100 000 kg =   470 000 kg =

997.

3 000 g = 3 kg	13 000 g =	456 000 g =	207 000 g =
7 000 g =	153 000 g =	275 000 g =	520 000 g =
2 000 g =	222 000 g =	912 000 g =	600 000 g =

998. Telliskivi keskmine kaal on 3510 g. Mitu kilogrammi ja grammi kaalub telliskivi?

999. 35 ts = 3 t 5 ts	355 ts =	243 ts =	4 036 ts =
47 ts =	305 ts =	402 ts =	7 204 ts =
42 ts =	408 ts =	351 ts =	2 030 ts =
68 ts =	524 ts =	306 ts =	6 002 ts =

1000. 866 kg = 8 ts 66 kg	302 kg	843 kg	240 kg
720 kg =	607 kg	420 kg	408 kg
440 kg =	430 kg	750 kg	739 kg

1001.

5 625 kg = 5 t 625 kg	7 302 kg	4 003 kg	70 028 kg
3 420 kg =	3 508 kg	5 200 kg	32 056 kg
1 352 kg =	4 024 kg	74 023 kg	500 421 kg
10 727 kg =	5 007 kg	53 004 kg	840 027 kg

1002. Nimetada suuruse järjekorras ajamõõdud, alates kõige suuremast.

A j a m õ õ t u d e t a b e l :

1 sajand	= 100 aastat
1 aasta	= 12 kuud
1 kuu	= 28, 29, 30 või 31 ööpäeva
1 ööpäev	= 24 tundi
1 tund	= 60 minutit
1 minut	= 60 sekundit

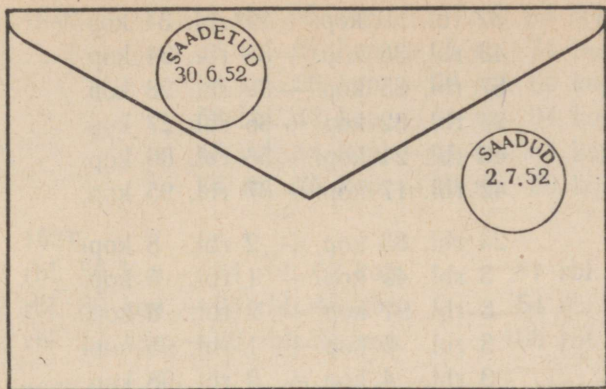
Aprillis, juunis, septembris ja novembris on 30 päeva, veebruaris 28 või 29 päeva, ülejäänud kuudes 31 päeva.

Lihtaastal on veebruaris 28 päeva, liigaastal 29 päeva.

Igast 4 aastast on üks liigaasta. Nii olid liigaastad 1928, 1932, 1936, 1940, 1944, 1948. Liigaastad on 1952, 1956 jne.

1003. Mitu päeva on lihtaastas? liigaastas?

1004. Vaadelda pitsereid ümbrikul (joonis 26). Millal saadeti kiri välja? Millal saadi kiri kätte?

Joonis 26.

1005. Mitu aastat on 9 sajandit? 14 sajandit? 19 sajandit?

3. Mitmenimeliste arvude liitmine ja lahutamine.

1006. Kõitmatult maksab raamat 8 rbl. 25 kop., köidetult on ta aga 1 rbl. 60 kop. kallim. Kui palju maksab raamat kõites?

1007. Liita arvelaual:

a) 23 rbl. 55 kop. ja 34 rbl. 21 kop.

b) 34 rbl. 70 kop. ja 15 rbl. 15 kop.

d) 15 rbl. 35 kop. ja 23 rbl. 43 kop.

1008.   5 rbl. 82 kop. + 12 kop.   4 rbl. + 3 rbl. 75 kop.
           7 rbl. 36 kop. + 16 kop.   2 rbl. + 6 rbl. 20 kop.
           32 rbl. 65 kop. + 25 kop.   12 rbl. + 8 rbl. 40 kop.

1009.   57 rbl. 38 kop. + 8 rbl. 42 kop.
           36 rbl. 56 kop. + 5 rbl. 35 kop.
           62 rbl. 27 kop. + 9 rbl. 46 kop.
           8 rbl. 56 kop. + 42 rbl. 16 kop.
           65 rbl. 18 kop. + 39 rbl. 62 kop.
           54 rbl. 45 kop. + 57 rbl. 38 kop.

1010.   83 rbl. 80 kop. + 3 rbl. 45 kop.
           62 rbl. 75 kop. + 2 rbl. 42 kop.
           3 rbl. 45 kop. + 12 rbl. 72 kop.
           56 rbl. 83 kop. + 2 rbl. 17 kop.
           32 rbl. 56 kop. + 4 rbl. 58 kop.
           96 rbl. 18 kop. + 1 rbl. 75 kop.

1011. 32 rbl. 66 kop. + 27 rbl. 34 kop.
43 rbl. 38 kop. + 38 rbl. 34 kop.
67 rbl. 85 kop. + 39 rbl. 28 kop.
24 rbl. 82 kop. + 86 rbl. 27 kop.
46 rbl. 24 kop. + 56 rbl. 86 kop.
42 rbl. 17 kop. + 37 rbl. 95 kop.

1012. 24 rbl. 85 kop. + 2 rbl. 8 kop.
5 rbl. 45 kop. + 1 rbl. 5 kop.
8 rbl. 97 kop. + 2 rbl. 8 kop.
8 rbl. 5 kop. + 1 rbl. 95 kop.
3 rbl. 4 kop. + 2 rbl. 98 kop.
5 rbl. 5 kop. + 15 rbl. 5 kop.

1013. Üks tükk riidet maksab 30 rbl. 75 kop., teine tükk on 6 rbl. 25 kop. kallim, kolmas tükk maksab niipalju, kuipalju esimehe ja teine tükk kokku. Kui palju maksab kolmas tükk?

1014. Leida kolme arvu summa: 2 rbl. 45 kop., 3 rbl. 7 kop. ja 3 rbl. 98 kop.

1015.

1 rbl. 30 kop. + 2 rbl. 45 kop. + 4 rbl. 30 kop. + 1 rbl. 75 kop.
1 rbl. 42 kop. + 2 rbl. 63 kop. + 3 rbl. 75 kop. + 1 rbl. 15 kop.
2 rbl. 7 kop. + 1 rbl. 83 kop. + 2 rbl. 17 kop. + 1 rbl. 8 kop.

1016. Ostetud ese maksis 9 rbl. 35 kop. Kassasse anti 10 rbl. Kui palju saadi tagasi?

1017.

57 rbl. 45 kop. — 32 rbl. 14 kop.   15 rbl. 25 kop. — 12 rbl.
75 rbl. 86 kop. — 42 rbl. 32 kop.   47 rbl. 83 kop. — 14 rbl.
56 rbl. 93 kop. — 34 rbl. 59 kop.   52 rbl. 43 kop. — 42 rbl.

1018.

27 rbl. 45 kop. — 23 kop.
53 rbl. 83 kop. — 32 kop.
49 rbl. 68 kop. — 54 kop.

1019.

13 rbl. 45 kop. — 26 kop.
43 rbl. 93 kop. — 2 rbl. 56 kop.
57 rbl. 43 kop. — 4 rbl. 27 kop.
18 rbl. 25 kop. — 13 rbl. 30 kop.
48 rbl. 50 kop. — 15 rbl. 70 kop.
94 rbl. 75 kop. — 20 rbl. 80 kop.

1020. 73 rbl. 46 kop. — 1 rbl. 82 kop.
 56 rbl. 27 kop. — 3 rbl. 74 kop.
 73 rbl. 56 kop. — 22 rbl. 52 kop.
 52 rbl. 18 kop. — 31 rbl. 94 kop.
 43 rbl. 14 kop. — 41 rbl. 83 kop.
 73 rbl. 75 kop. — 20 rbl. 80 kop.

1021.

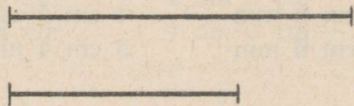
- 73 rbl. 56 kop. — 24 rbl. 62 kop.   81 rbl. — 3 rbl. 25 kop.
 42 rbl. 30 kop. — 25 rbl. 45 kop.   54 rbl. — 7 rbl. 75 kop.
 52 rbl. 17 kop. — 30 rbl. 24 kop.   100 rbl. — 75 rbl. 35 kop.

1022. 5 rbl. — 3 rbl. 60 kop.   15 rbl. — 7 rbl. 5 kop.
 30 rbl. — 12 rbl. 62 kop.   20 rbl. — 8 rbl. 3 kop.
 50 rbl. — 27 rbl. 44 kop.   40 rbl. — 2 rbl. 7 kop.

1023. Joogiklaasi eest maksti 8 rbl. 20 kop., alustassi eest 2 rbl. 45 kop. vähem. Kui palju saadi 20 rublast tagasi?

1024. Kui tütarlaps oli kulutanud raamatu ostmiseks 8 rbl. 15 kop., siis jäi tal 7 rbl. 30 kop. võrra raha vähem järele, kui ta oli ära kulutanud. Kui palju raha oli tütarlapsel enne raamatu ostmist?

1025. Mõõta joonlõigud joonisel 27 ja leida nende summa.

Joonis 27.

1026. Palitule kulub 2 m 75 cm kalevit, ülikonnale aga 25 cm rohkem. Kui palju kalevit kulub ülikonnale?

1027.

5 m 4 dm + 3 m	4 m 5 dm + 2 dm	3 m + 5 m 2 dm
2 m 3 dm + 5 m	3 m 4 dm + 5 dm	4 dm + 7 m 3 dm
4 m 2 dm + 6 m	2 m 5 dm + 3 dm	8 m + 4 m 4 dm

1028.

3 m 7 dm + 2 m 1 dm	4 dm + 6 dm	7 dm + 2 m 4 dm
2 m 5 dm + 1 m 3 dm	7 m 3 dm + 7 dm	5 dm + 3 m 5 dm
4 m 2 dm + 2 m 3 dm	4 m 5 dm + 6 dm	9 dm + 4 m 9 dm

1029. $1\text{ m } 8\text{ dm} + 2\text{ m } 6\text{ dm}$ $2\text{ m } 6\text{ dm} + 2\text{ m } 6\text{ dm}$
 $3\text{ m } 5\text{ dm} + 3\text{ m } 5\text{ dm}$ $4\text{ m } 5\text{ dm} + 3\text{ m } 8\text{ dm}$
 $4\text{ m } 3\text{ dm} + 8\text{ m } 9\text{ dm}$ $5\text{ m } 7\text{ dm} + 2\text{ m } 3\text{ dm}$
 $5\text{ m } 3\text{ dm} + 2\text{ m } 7\text{ dm}$
 $2\text{ m } 6\text{ dm} + 3\text{ m } 8\text{ dm}$
 $4\text{ m } 7\text{ dm} + 2\text{ m } 5\text{ dm}$

1030. $4\text{ dm } 3\text{ cm} + 6\text{ cm}$ $3\text{ dm } 6\text{ cm} + 2\text{ dm } 4\text{ cm}$
 $5\text{ dm } 2\text{ cm} + 3\text{ dm}$ $1\text{ dm } 2\text{ cm} + 3\text{ dm } 8\text{ cm}$
 $4\text{ cm} + 3\text{ dm } 6\text{ cm}$ $5\text{ dm } 5\text{ cm} + 5\text{ dm } 5\text{ cm}$
 $3\text{ dm } 4\text{ cm} + 3\text{ dm } 8\text{ cm}$
 $2\text{ dm } 3\text{ cm} + 4\text{ dm } 7\text{ cm}$
 $6\text{ dm } 2\text{ cm} + 2\text{ dm } 9\text{ cm}$

1031. $2\text{ dm } 8\text{ cm} + 7\text{ cm}$ $2\text{ dm } 3\text{ cm} + 3\text{ dm } 8\text{ cm}$
 $3\text{ dm } 5\text{ cm} + 5\text{ cm}$ $1\text{ dm } 5\text{ cm} + 1\text{ dm } 6\text{ cm}$
 $8\text{ cm} + 4\text{ dm } 8\text{ cm}$ $8\text{ dm } 6\text{ cm} + 1\text{ dm } 8\text{ cm}$
 $3\text{ dm } 7\text{ cm} + 4\text{ dm } 9\text{ cm}$
 $5\text{ dm } 8\text{ cm} + 2\text{ dm } 4\text{ cm}$
 $7\text{ dm } 9\text{ cm} + 1\text{ dm } 9\text{ cm}$

1032.

$2\text{ cm } 5\text{ mm} + 3\text{ cm } 5\text{ mm}$ $8\text{ cm } 3\text{ mm} + 4\text{ cm } 9\text{ mm}$
 $4\text{ cm } 3\text{ mm} + 4\text{ cm } 8\text{ mm}$ $5\text{ cm } 6\text{ mm} + 3\text{ cm } 3\text{ mm}$
 $3\text{ cm } 9\text{ mm} + 4\text{ cm } 6\text{ mm}$ $4\text{ cm } 5\text{ mm} + 4\text{ cm } 5\text{ mm}$
 $3\text{ cm } 6\text{ mm} + 3\text{ cm } 6\text{ mm}$ $3\text{ cm } 4\text{ mm} + 2\text{ cm } 7\text{ mm}$

1033.

$1\text{ m } 75\text{ cm} + 15\text{ cm}$ $2\text{ m } 39\text{ cm} + 2\text{ m } 87\text{ cm}$
 $2\text{ m } 25\text{ cm} + 18\text{ cm}$ $1\text{ m } 18\text{ cm} + 2\text{ m } 86\text{ cm}$
 $4\text{ m } 10\text{ cm} + 3\text{ m } 90\text{ cm}$ $4\text{ m } 27\text{ cm} + 2\text{ m } 85\text{ cm}$
 $5\text{ m } 37\text{ cm} + 2\text{ m } 85\text{ cm}$ $5\text{ m } 48\text{ cm} + 4\text{ m } 53\text{ cm}$

1034. Teel külast linna sõitis kolhoosnik 3 km 50 m. Tal jäi veel sõita 2 km 500 m. Kui palju maad on külast linna?

1035.

$152\text{ m} + 2\text{ km } 246\text{ m}$ $1\text{ km } 463\text{ m} + 652\text{ m}$
 $2\text{ km } 168\text{ m} + 3\text{ km } 124\text{ m}$ $2\text{ km } 356\text{ m} + 1\text{ km } 854\text{ m}$
 $1\text{ km } 284\text{ m} + 1\text{ km } 275\text{ m}$ $1\text{ km } 675\text{ m} + 1\text{ km } 325\text{ m}$
 $2\text{ km } 425\text{ m} + 1\text{ km } 632\text{ m}$ $4\text{ km } 125\text{ m} + 2\text{ km } 875\text{ m}$

1036. Lauast, mille pikkus oli 6 m 2 dm, lõigati ära 2 m 5 dm. Kui palju on järelejäänud lauatükk pikem sellest, mis ära lõigati?

1037.

9 m 6 dm — 4 m   4 m 7 cm — 2 m 3 dm

8 m 4 dm — 3 dm   7 m 3 dm — 2 m 1 dm

6 m 4 dm — 2 m 3 dm   6 m 8 dm — 2 m 4 dm

1038.

4 m — 2 dm   5 m 2 dm — 7 dm   1 m 8 dm — 1 m 8 dm

8 m — 5 m 6 dm   6 m 3 dm — 4 m 7 dm   3 m 5 dm — 2 m 7 dm

5 m — 4 m 2 dm   8 m 2 dm — 3 m 6 dm   4 m 6 dm — 2 m 8 dm

1039. Oli kaks tükki traati pikkustega 3 m 2 dm ja 2 m 9 dm. Nendest kulutati ära 4 m 5 dm. Kui palju traati jäi järele?

1040.

8 dm 5 cm — 4 cm   4 dm 5 cm — 4 dm 2 cm

5 dm 3 cm — 2 cm   7 dm 2 cm — 3 dm 2 cm

6 dm 3 cm — 2 dm 5 cm   8 dm 4 cm — 5 dm 5 cm

2 dm 8 cm — 1 dm 4 cm   3 dm 7 cm — 3 dm 7 cm

1041.

2 dm — 3 cm   6 dm 3 cm — 4 dm 8 cm

3 dm 2 cm — 2 dm 5 cm   7 dm 8 cm — 5 dm 9 cm

4 dm 5 cm — 1 dm 7 cm   4 dm 6 cm — 2 dm 8 cm

3 dm 2 cm — 1 dm 8 cm   4 dm 4 cm — 3 dm 7 cm

1042.

3 cm 5 mm — 2 cm 3 mm   2 cm 2 mm — 1 cm 5 mm

4 cm 6 mm — 3 cm 6 mm   3 cm 4 mm — 2 cm 6 mm

2 cm 8 mm — 2 cm 4 mm   4 cm 5 mm — 3 cm 8 mm

4 cm 3 mm — 8 mm   5 cm 2 mm — 2 cm 6 mm

1043.

4 m 45 cm — 2 m   5 m — 75 cm

3 m 84 cm — 35 cm   3 m — 1 m 80 cm

4 m 53 cm — 2 m 37 cm   6 m 20 cm — 2 m 90 cm

5 m 46 cm — 4 m 39 cm   8 m 32 cm — 7 m 25 cm

6 m 25 cm — 3 m 47 cm

4 m 80 cm — 3 m 95 cm

3 m 3 cm — 1 m 8 cm

4 m 4 cm — 1 m 7 cm

1044.

7 km 850 m — 3 km 260 m	3 km 325 m — 1 km 412 m
5 km 600 m — 2 km 36 m	4 km 156 m — 2 km 880 m
4 km 252 m — 2 km 162 m	2 km 185 m — 1 km 295 m
8 km 356 m — 3 km 358 m	3 km 532 m — 1 km 440 m
2 km 50 m — 1 km 43 m	
3 km 20 m — 1 km 45 m	
1 km 4 m — 1 km 8 m	
3 km 7 m — 1 km 25 m	

1045. Osteti 2 tükki riidet: sinist ja halli, kokku 4 m 45 cm. Sinist riidet oli 2 m 85 cm. Kui palju oli halli riidet vähem kui sinist?

1046. a) Arvude 5 m 5 dm ja 3 m 8 dm summaga liita nende arvude vahe.

b) Arvude 3 m 5 cm ja 2 m 8 cm summast lahutada nende arvude vahe.

1047. Ühte veoautosse kühveldati 1 t 4 ts kartuleid, teise veoautosse 1 t 5 ts rohkem, kolmandasse veoautosse aga nii palju, kui palju kahte esimesse kokku. Kui palju kartuleid kühveldati kokku kõigisse veoautodesse?

1048.

3 t 5 ts + 7 ts	1 t 4 ts + 2 t 7 ts	4 t 5 ts + 6 t 8 ts
2 t 4 ts + 1 t 8 ts	3 t 5 ts + 1 t 8 ts	7 t 9 ts + 3 t 2 ts
1 t 6 ts + 2 t 8 ts	1 t 5 ts + 1 t 5 ts	8 t 7 ts + 1 t 3 ts
7 ts + 1 t 4 ts	3 t 2 ts + 7 t 8 ts	5 t 6 ts + 4 t 4 ts

1049.

1 ts 83 kg + 17 kg	1 t 52 kg + 1 t 68 kg
1 ts 39 kg + 2 ts 48 kg	2 t 37 kg + 1 t 63 kg
2 ts 63 kg + 1 ts 42 kg	1 t 15 kg + 2 t 95 kg
1 ts 54 kg + 1 ts 55 kg	2 t 40 kg + 4 t 60 kg

1050.

183 kg + 2 t 152 kg	1 t 377 kg + 1 t 632 kg
1 t 375 kg + 2 t 375 kg	1 t 365 kg + 2 t 684 kg
2 t 650 kg + 3 t 785 kg	2 t 503 kg + 1 t 597 kg
1 t 737 kg + 1 t 873 kg	2 t 493 kg + 1 t 507 kg

1 t 263 kg + 1 t 37 kg
 1 t 854 kg + 1 t 6 kg
 1 t 995 kg + 1 t 5 kg
 2 t 80 kg + 1 t 90 kg

1051.

1 kg 254 g + 2 kg 750 g	2 kg 185 g + 2 kg 818 g
2 kg 372 g + 2 kg 628 g	2 kg 238 g + 1 kg 762 g
4 kg 253 g + 1 kg 847 g	3 kg 54 g + 3 kg 950 g
3 kg 539 g + 4 kg 465 g	4 kg 47 g + 4 kg 53 g
1 kg 5 g + 1 kg 99 g	
2 kg 6 g + 1 kg 997 g	
2 kg 85 g + 1 kg 15 g	
4 kg 37 g + 1 kg 63 g	

1052. Uhes vagunis on 50 t nisu, teises 33 t 5 ts vähem. Kui palju nisu on teises vagunis?

1053.

3 t 8 ts — 1 t 6 ts	5 t — 3 t 5 ts	7 t 7 ts — 7 t 7 ts
6 t 4 ts — 3 t 4 ts	6 t 2 ts — 4 t 7 ts	6 t 2 ts — 1 t 8 ts
5 t 7 ts — 5 t	4 t 7 ts — 3 t 2 ts	5 t 2 ts — 2 t 5 ts
7 t 6 ts — 4 ts	6 t 4 ts — 1 t 6 ts	4 t 3 ts — 2 t 6 ts

1054.

6 ts 16 kg — 2 ts 90 kg	7 ls 6 kg — 2 ts 27 kg
6 ts 16 kg — 3 ts 32 kg	4 ts 8 kg — 2 ts 9 kg
5 ts 18 kg — 4 ts 34 kg	3 ts — 2 ts 3 kg
8 ts 36 kg — 3 ts 49 kg	6 ts — 5 ts 8 kg

1055.

5 t 842 kg — 2 t 56 kg	3 t 125 kg — 1 t 825 kg
3 t 173 kg — 1 t 183 kg	4 t 164 kg — 2 t 87 kg
3 t 150 kg — 1 t 158 kg	2 t 135 kg — 1 t 48 kg
4 t 725 kg — 1 t 737 kg	1 t 83 kg — 1 t 54 kg
5 t 6 kg — 2 t 85 kg	
4 t 8 kg — 2 t 9 kg	
6 t 70 kg — 3 t 82 kg	
6 t 20 kg — 3 t 5 kg	

1056.

2 kg 324 g — 1 kg 58 g	3 kg 40 g — 1 kg 322 g
7 kg 120 g — 5 kg 35 g	3 kg 67 g — 2 kg 968 g
4 kg 180 g — 3 kg 99 g	6 kg 5 g — 3 kg 47 g
4 kg 225 g — 1 kg 158 g	6 kg 27 g — 2 kg 85 g
5 kg 6 g — 4 kg 237 g	
4 kg 7 g — 2 kg 29 g	
4 kg 6 g — 2 kg 8 g	
3 kg 32 g — 1 kg 27 g	

1057. Kahes aidas on kokku 12 t nisu, ühes neist 6 t 725 kg. Kui palju on teises aidas nisu vähem?

1058. Kolmes aidas on kokku 18 t nisu: ühes neist on 6 t 2 ts, teises 3 ts vähem kui esimeses ja kolmandas ülejäänud osa. Kui palju nisu on kolmandas aidas?

1059. Kui palju on arvude 2 kg 78 g ja 4 kg 65 g summa suurem nende vahest?

4. Mitmenimeliste arvude korrutamine ja jagamine.

1060. Osteti 3 m riidet 6 rbl. 25 kop. meeter. Kui palju maksis kogu riide?

1061. 3 rbl. 24 kop. $\times$ 4	7 rbl. 83 kop. $\times$ 3
5 rbl. 18 kop. $\times$ 5	6 rbl. 95 kop. $\times$ 8
4 rbl. 12 kop. $\times$ 6	14 rbl. 46 kop. $\times$ 4
72 rbl. 25 kop. $\times$ 8	157 rbl. 95 kop. $\times$ 7

1062. 3 rbl. 12 kop. $\times$ 32	5 rbl. 18 kop. $\times$ 27
2 rbl. 15 kop. $\times$ 24	4 rbl. 23 kop. $\times$ 53
3 rbl. 42 kop. $\times$ 34	3 rbl. 78 kop. $\times$ 42
5 rbl. 36 kop. $\times$ 36	8 rbl. 42 kop. $\times$ 25

1063. Ülikonnaks kulunud kalevitüki eest maksti 361 rbl. 50 kop. Kui palju läheb maksma kalev neljale niisugusele ülikonnale?

1064. Paat liigub kiirusega 4 km 800 m tunnis. Auriku liikumiskiirus on 5 korda suurem. Kui suure kiirusega liigub aurik?

1065. 5 m 3 dm $\times$ 4	8 m 27 cm $\times$ 3	8 km 625 m $\times$ 5
4 dm 6 cm $\times$ 3	4 m 16 cm $\times$ 3	3 km 35 m $\times$ 8
1 dm 2 mm $\times$ 6	2 m 4 cm $\times$ 6	2 km 8 m $\times$ 6

1066.

4 m 3 dm × 25	5 m 28 cm × 12	14 km 750 m × 19
6 dm 6 cm × 42	7 m 55 cm × 24	13 km 83 m × 23
21 cm 8 mm × 34	8 m 4 cm × 25	3 km 5 m × 22

1067. Pargasesse laaditi 730 t 8 ts nisu, rukist aga 4 korda rohkem. Kui palju rukist laaditi pargasesse?

1068. 5 t 2 ts × 3	2 ts 14 kg × 4	7 ts 67 kg × 3
16 t 8 ts × 5	3 ts 28 kg × 5	8 ts 75 kg × 4
24 t 6 ts × 7	4 ts 36 kg × 6	9 ts 52 kg × 4

1069. 3 kg 450 g × 2	4 kg 490 g × 7	6 kg 82 g × 4
5 kg 125 g × 5	5 kg 945 g × 9	5 kg 85 g × 8
4 kg 150 g × 4	17 kg 805 g × 8	7 kg 19 g × 9

1070. 6 t 7 ts × 12	6 ts 20 kg × 25	18 t 625 kg × 32
4 t 5 ts × 24	9 ts 52 kg × 48	12 t 75 kg × 15
16 t 5 ts × 37	8 ts 13 kg × 34	2 t 7 kg × 42

1071. Kolm kilogrammi biskviite maksis 45 rbl. 60 kop. Kui palju maksis 1 kg biskviite?

1072. 8 rbl. 60 kop. : 2	5 rbl. : 4	6 rbl. 40 kop. : 5
12 rbl. 90 kop. : 2	9 rbl. : 6	18 rbl. 8 kop. : 8
15 rbl. 75 kop. : 5	6 rbl. : 8	17 rbl. 4 kop. : 8

1073. Autobus sõidab kiirusega 30 km tunnis. Poisikese käigu-kiirus on 8 korda väiksem. Kui suure kiirusega käib poisikene?

1074. Jaotada kolmeks võrdseks osaks: 18 m 6 dm; 24 m 9 dm; 9 dm 6 cm; 3 dm 9 cm.

1075. 7 m : 2	8 cm : 5	4 km : 5
9 m : 4	7 cm : 2	3 km : 2
15 m : 6	6 cm : 4	7 km : 4
13 m : 5	28 cm : 8	9 km : 6

1076.

6 m 36 cm : 4	3 km 300 m : 5	14 km 35 m : 7
12 m 35 cm : 5	7 km 112 m : 8	16 km 24 m : 8
74 m 52 cm : 9	12 km 400 m : 8	64 km 104 m : 8
72 m 45 cm : 9	15 km 560 m : 8	45 km 72 m : 9

1077. Sööklale varuti 6 t kartuleid, porgandeid aga 10 korda vähem. Kui palju porgandeid varuti sööklale?

1078.	13 t : 5	9 ts : 2	22 kg : 5
	23 t : 4	7 ts : 5	30 kg : 4
	53 t : 2	9 ts : 6	60 kg : 8

1079.	16 kg 400 g : 2	36 kg 400 g : 8	93 kg 36 g : 4
	15 kg 60 g : 6	50 kg 435 g : 7	71 kg 40 g : 6
	42 kg 3 g : 9	31 kg 80 g : 6	25 kg 2 g : 3

1080. 1 m paela maksab 90 kop. Kui palju niisugust paela saab osta 2 rbl. 70 kop. eest?

1081.

5 rbl. : 1 rbl. 25 kop.	11 rbl. 70 kop. : 1 rbl. 95 kop.
9 rbl. : 1 rbl. 80 kop.	19 rbl. 60 kop. : 2 rbl. 45 kop.
6 rbl. : 1 rbl. 20 kop.	24 rbl. 8 kop. : 3 rbl. 44 kop.
10 rbl. : 1 rbl. 25 kop.	40 rbl. 5 kop. : 4 rbl. 45 kop.

1082. Kraavi kaevamise eest said mullatöölised 1000 rbl. kusjuures 1 m hinnaks arvestati 6 rbl. 25 kop. Kui pika kraavi nad kaevasid?

1083. 12 m värvilise ja valge riide eest sai kauplus ostjalt 76 rbl. 26 kop. Värvilist riidet müüs kauplus 3 m 8 rbl. 50 kop. meeter. Missuguse hinnaga müüs kauplus valge riide?

1084. 8 rbl. 5 kop. korrutis 6-ga jagada 72 rbl. 45 kop. ja 24 rbl. 15 kop. jagatisega.

1085. 703 rbl. 35 kop. jagada 78 rbl. 15 kop. ja kontrollida, kas jagamine on õigesti teostatud.

1086. Veoautole laaditi 2 t 880 kg kivisütt, hobuveokile 480 kg. Mitu korda laaditi veoautole kivisütt rohkem kui hobuveokile?

1087.	2 m 34 cm : 9 cm	7 m 50 cm : 1 m 50 cm
	7 m 20 cm : 20 cm	9 m 60 cm : 1 m 60 cm
	9 m 45 cm : 15 cm	5 m 40 cm : 1 m 45 cm
	3 m 48 cm : 12 cm	7 m 92 cm : 1 m 98 cm

1088.	5 km 550 m : 15 m	14 km 210 m : 2 km 30 m
	8 km 160 m : 12 m	27 km 405 m : 3 km 35 m
	1 km 332 m : 18 m	24 km 522 m : 4 km 87 m
	2 km 860 m : 11 m	40 km 256 m : 5 km 32 m

1089.	6 km : 50 m	12 cm 5 mm : 2 cm 5 mm
	35 km : 70 m	16 cm 8 mm : 4 cm 2 mm
	54 km : 9 m	54 cm 8 mm : 13 cm 7 mm

1090. 38 m 70 cm pikkusest riiderullist õmmeldi ühepalju särke ja kleite. Ühele särgile läks 2 m 85 cm riidet, ühele kleidile 3 m 60 cm. Kui palju riidet kulus särkide ja kui palju kleitide õmblemiseks?

1091. a) Arvude 1 km 250 m ja 750 m summa jagada nende arvude vahega.

b) Jagada 86 m 88 cm 12-ga ja kontrollida, kas jagamine on õigesti teostatud.

1092. Kevadel pandi maha 3 ts 80 kg kartuleid, sügisel aga saadi 34 ts 20 kg. Mitu korda saadi sügisel kartufeid rohkem kui kevadel maha pandi?

1093. 7 ts 20 kg : 30 kg	7 ts 20 kg : 2 ts 40 kg
6 ts 30 kg : 14 kg	4 ts 96 kg : 1 ts 24 kg
7 ts 2 kg : 39 kg	12 ts 96 kg : 1 ts 8 kg

1094. 4 t 575 kg : 15 kg	18 kg 423 g : 2 kg 47 g
3 t 328 kg : 16 kg	59 kg 463 g : 6 kg 607 g
4 t 270 kg : 14 kg	38 kg 760 g : 4 kg 845 g

1095. Kaks voorimeest tõi kauplusse 2 t 310 kg kaupa ühesugustes kastides: üks neist tõi 3 kasti, teine 4. Kui palju kaupa tõi kumbki voorimees?

1096. Üks rong tõi linna 27 vagunit jahu, teine 20 vagunit jahu. Esimesel rongil oli 115 t 5 ts jahu rohkem kui teisel. Kui palju jahu tõi linna kumbki rong?

1097. Kolhoosi kolmes aidas on 97 t 8 ts vilja: esimeses ja teises aidas on kokku 69 t 5 ts, teises ja kolmandas aidas 57 t 8 ts. Kui palju vilja on igas aidas?

1098. Kaup ühes pakendiga kaalub 2 kg 400 g, pakendi kaal on 500 g. Kui palju kaalub kaup?

1099. Lasteaed sai tehaselt 1300 rbl. Sellest rahast kulutati raamatute ostmiseks 368 rbl. 50 kop., mänguasjade ostmiseks aga 465 rbl. 25 kop. rohkem. Kui palju raha jäi järele?

1100. Tööliste brigaad tootis esimesel päeval 577 t metalli, teisel päeval 45 t 5 ts rohkem kui esimesel; kolmandal päeval 13 t 6 ts rohkem kui teisel. Plaani järgi pidi brigaad andma 3 päevaga 1500 t metalli. Kui palju ületas brigaad plaani?

Teravilja nimetus	Laos nr. 1	Laos nr. 2	Mõlemas laos kokku
Nisu	2 t 8 ts	1 t 6 ts	?
Rukis	4 t 6 ts	5 ts	?
Kaer	9 ts	4 ts	?
Oder	7 ts	2 ts	?
Kokku	?	?	?

1102. Kahele põllule külvati kummalegi 2 ts 45 kg kaera. Esimeselt põllult oli saak 19 ts 60 kg, teiselt põllult 2 ts 75 kg vähem. Kui palju oli kaerasaak külvist suurem?

1103. Voodilinaks kulub 2 m 10 cm linast riiet. Kui palju riiet jääb järele 15 m pikkusega tükist, kui sellest lõigatakse 6 voodilina?

1104. Rullis oli 28 m villast riiet. Sellest riidest õmmeldi 3 naiste- ja 8 lasteülikonda. Kui palju riiet jäi järele, kui naisteülikonnale kulus 3 m 12 cm ja lasteülikonnale 1 m 90 cm riiet?

1105. Auto sõitis 5 tunniga 210 km. Esimesed 3 tundi sõitis ta kiirusega 42 km 500 m tunnis. Kui suure kiirusega kattis auto ülejäänud teosa?

1106. Sööklale varuti 30 kg liha. Esimesel päeval kulutas söökla neljandiku kogu lihast, teisel päeval kolmandiku ülejäänud lihast ja kolmandal päeval kogu järelejäänud liha. Kui palju liha kulutas söökla kolmandal päeval?

1107. Perenaine kulutas kahes kaupluses 129 rbl. 20 kop., ühes neist 91 rbl. 30 kop. rohkem kui teises. Kui palju raha kulutas perenaine kummaski kaupluses?

1108. Kolhoos sai peete 30 t 8 ts, kartuleid 15 korda rohkem ja porgandeid 4 korda vähem kui peete. Kui suur oli kolhoosi kartuli- ja porgandisaak?

1109. Riiderullist, mille hinnaks oli 502 rbl. 50 kop., müüdi ära 17 m. Pärast seda jäi riiet järele 217 rbl. 75 kop. eest. Kui palju riiet oli rullis enne müüki?

1110. Kahes kastis oli 5 ts 72 kg kartuleid. Kui ühest kastist võeti ära 80 kg ja teisest kastist 94 kg kartuleid, siis jäi kummasegi kasti ühepalju järele. Kui palju kartuleid jäi kummasegi kasti järele?

1111. Kolhoosi kahes küünis oli 12 t heina. Kui esimesest küünist tarvitati ära 2 t 2 ts ja teisest 1 t 4 ts heina, siis jäi esimesse küüni heina 2 korda rohkem kui teise. Kui palju heina jäi kummasegi küüni?

1112.

$$(13 \text{ rbl. } 48 \text{ kop.} \times 9) + (28 \text{ rbl. } 76 \text{ kop.} \times 8) - (7 \text{ rbl. } 96 \text{ kop.} \times 7)$$

$$(5 \text{ m } 75 \text{ cm} \times 6) + (7 \text{ m } 62 \text{ cm} \times 5) - (6 \text{ m } 45 \text{ cm} \times 8)$$

$$(7 \text{ cm } 6 \text{ mm} \times 9) + (9 \text{ cm } 7 \text{ mm} \times 4) - (8 \text{ cm } 6 \text{ mm} \times 7)$$

$$(5 \text{ kg } 450 \text{ g} \times 6) + (4 \text{ kg } 940 \text{ g} \times 8) - (6 \text{ kg } 450 \text{ g} \times 7)$$

$$(86 \text{ rbl. } 25 \text{ kop.} : 3) + (56 \text{ rbl. } 16 \text{ kop.} : 9) - (115 \text{ rbl. } 84 \text{ kop.} : 8)$$

$$(30 \text{ m} : 3 \text{ m } 75 \text{ cm}) - (29 \text{ m } 26 \text{ cm} : 4 \text{ m } 18 \text{ cm})$$

$$(16 \text{ kg } 860 \text{ g} : 1 \text{ kg } 405 \text{ g}) - (11 \text{ kg } 693 \text{ g} : 1 \text{ kg } 63 \text{ g})$$

1113. Koostada ülesanded, milles tuleb leida:

a) Kui palju raha kulutas õpilane õpikute ostmiseks?

b) Kui palju raha kulutas kool raamatute ostmiseks?

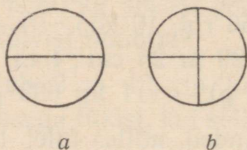
d) Kui palju vilja ja kui palju raha sai kolhoosniku perekond normipäevade eest?

e) Kui palju oli kolhoosi viljasaak suurem sellest, mis oli plaanis ette nähtud?

IV. Lihtsaimad murrud.

I.

1114. a) Mitmeks võrdseks osaks on jaotatud ring (joonis 28a)? Näidata $\frac{1}{2}$ ringi. Mitu poolt on terves ringis?

Joonis 28.

b) Mitmeks võrdseks osaks on jaotatud ring (joonis 28b)? Näidata $\frac{1}{4}$; $\frac{2}{4}$; $\frac{3}{4}$; $\frac{4}{4}$ ringi. Mitu neljandikku on terves ringis?

1115. Arbuus lõigati neljaks võrdseks tükiks. Üks tükk söödi hommikueine aegu, 3 tükki lõunasöögil. Missugune osa arbuusist söödi hommikul, missugune osa lõunal?

1116. $\frac{3}{4}$ m linast riiet läks padjakatteks, $\frac{1}{4}$ m riiet taskurätteks. Kui palju linast riiet kulus padjakatteks ja taskurätteks kokku?

Joonis 29.

1117. $\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ $1 - \frac{1}{2}$ $\frac{1}{4} + \frac{3}{4}$
 $\frac{3}{4} + \frac{1}{4}$ $1 - \frac{1}{4}$ $1 - \frac{3}{4}$

1118. Mitmeks võrdseks osaks on jaotatud ring (joonis 29)?

Näidata $\frac{1}{8}$, $\frac{2}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{4}{8}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{6}{8}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{8}{8}$ ringi.

Mitu kaheksandikku on terves ringis?

1119. Nelinurkne põld jaotati 8 võrdseks osaks: ühele osale pandi kartulid, kolmele osale külvati kaer, ülejäänud osadele rukis. Missugune osa põllust oli iga vilja all?

1120. $\frac{5}{8}$ paberilehest kasutas õpilane plakatiks, $\frac{3}{8}$ tähtede jaoks. Kui palju paberit kulutas õpilane kokku?

1121. Pudel sulatatud võiga kaalub 1 kg, tühi pudel kaalub $\frac{3}{8}$ kg. Kui palju kaalub või?

1122. $\frac{7}{8} + \frac{4}{8}$; $\frac{3}{8} + \frac{5}{8}$; $\frac{1}{8} + \frac{7}{8}$; $\frac{5}{8} + \frac{3}{8}$;
 $1 - \frac{1}{8}$; $1 - \frac{3}{8}$; $1 - \frac{5}{8}$; $1 - \frac{7}{8}$.

1123. a) Joonestada 4 ristkülikut, nagu näidatud joonisel 30.
 b) Jaotada teine ristkülik kaheks võrdseks osaks, kolmas ristkülik neljaks võrdseks osaks ja neljas ristkülik kaheksaks võrdseks osaks.

$\frac{1}{2}$				$\frac{1}{2}$			
$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{4}$	
$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$

Joonis 30.

1124. a) Vend ja õde jaotasid omavahel apelsini niiviisi, et vend sai $\frac{1}{2}$ ja õde $\frac{2}{4}$ apelsini. Kumb sai rohkem: vend või õde?

b) Kumb on suurem:

$\frac{1}{2}$ või $\frac{4}{8}$? $\frac{1}{4}$ või $\frac{2}{8}$? $\frac{3}{4}$ või $\frac{6}{8}$?

d) Teha kaheksandikeks: $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$.

e) Kirjutada arvud tühjadele kohtadele:

$\frac{1}{2} = \frac{\quad}{4}$; $\frac{1}{2} = \frac{\quad}{8}$; $\frac{1}{4} = \frac{\quad}{8}$; $\frac{4}{8} = \frac{\quad}{2}$; $\frac{6}{8} = \frac{\quad}{4}$.

1125. Rukki all on $\frac{1}{2}$ põldu, kartuli all $\frac{1}{4}$. Kui suur osa põllust on rukki ja kartuli all kokku?

1126.	$\frac{1}{4} + \frac{1}{4}$	$\frac{1}{4} + \frac{1}{2}$	$\frac{3}{4} - \frac{1}{4}$	$\frac{3}{4} - \frac{1}{2}$
	$\frac{1}{8} + \frac{3}{8}$	$\frac{1}{2} + \frac{1}{8}$	$\frac{1}{2} + \frac{3}{8}$	$\frac{1}{8} + \frac{1}{2}$
	$\frac{5}{8} - \frac{1}{8}$	$\frac{1}{2} - \frac{1}{8}$	$\frac{1}{2} - \frac{3}{8}$	$\frac{7}{8} - \frac{1}{2}$
	$\frac{1}{8} + \frac{1}{8}$	$\frac{1}{4} + \frac{1}{8}$	$\frac{1}{4} + \frac{3}{8}$	$\frac{1}{4} + \frac{5}{8}$
	$\frac{7}{8} - \frac{5}{8}$	$\frac{3}{8} - \frac{1}{4}$	$\frac{7}{8} - \frac{1}{4}$	$\frac{5}{8} - \frac{1}{4}$
	$\frac{5}{8} + \frac{1}{8}$	$\frac{3}{4} + \frac{1}{8}$	$\frac{3}{4} - \frac{1}{8}$	$\frac{3}{4} - \frac{3}{8}$
	$\frac{3}{4} - \frac{5}{8}$	$\frac{7}{8} - \frac{3}{4}$	$\frac{1}{2} - \frac{3}{8}$	$\frac{1}{4} + \frac{5}{8}$

1127. Mullatöölised kaevasad kraavi valmis 3 päevaga: esimesel päeval kaevasad nad $\frac{1}{4}$ kraavi, teisel päeval $\frac{1}{2}$. Kui suure osa kraavist kaevasad nad kolmandal päeval?

1128. Traktoribrigaad kündis esimesel päeval $\frac{1}{4}$ põldu, teisel päeval $\frac{3}{8}$. Kui suur osa põllust jäi veel künda?

1129. Joonestada 2 võrdse pikkusega sirglõiku. Üks sirglõik jaotada viieks võrdseks osaks ja teine kümneks võrdseks osaks.

Näidata $\frac{1}{5}$, $\frac{2}{5}$, $\frac{3}{5}$, $\frac{4}{5}$ esimesest sirglõigust.

Näidata $\frac{1}{10}$, $\frac{2}{10}$, $\frac{4}{10}$, $\frac{6}{10}$, $\frac{8}{10}$ teisest sirglõigust.

1130. Kumb on suurem: $\frac{1}{5}$ või $\frac{2}{10}$? $\frac{2}{5}$ või $\frac{4}{10}$? $\frac{3}{5}$ või $\frac{6}{10}$? $\frac{4}{5}$ või $\frac{8}{10}$?

1131.	$\frac{1}{10} + \frac{1}{10}$	$\frac{1}{5} + \frac{1}{10}$	$\frac{2}{10} - \frac{1}{10}$	$\frac{1}{5} - \frac{1}{10}$
	$\frac{1}{5} + \frac{1}{5}$	$\frac{2}{5} + \frac{3}{10}$	$\frac{4}{5} - \frac{1}{5}$	$\frac{4}{5} - \frac{7}{10}$
	$\frac{3}{10} + \frac{1}{10}$	$\frac{3}{10} + \frac{1}{5}$	$\frac{9}{10} - \frac{7}{10}$	$\frac{3}{5} - \frac{3}{10}$
	$\frac{3}{5} + \frac{1}{5}$	$\frac{3}{10} + \frac{1}{5}$	$\frac{3}{5} - \frac{2}{5}$	$\frac{7}{10} - \frac{3}{5}$
	$\frac{9}{10} + \frac{1}{10}$	$\frac{4}{5} + \frac{1}{10}$	$1 - \frac{9}{10}$	$\frac{9}{10} - \frac{4}{5}$
	$\frac{4}{5} + \frac{1}{5}$	$\frac{3}{5} + \frac{3}{10}$	$1 - \frac{3}{5}$	$\frac{7}{10} - \frac{2}{5}$

1132. Riidetükist lõigati algul ära $\frac{1}{5}$, pärast aga $\frac{3}{10}$ (joonis 31). Kui suur osa riidetükist jäi järele?

$\frac{1}{5}$		$\frac{1}{5}$		$\frac{1}{5}$		$\frac{1}{5}$		$\frac{1}{5}$	
$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$

Joonis 31.

1133. Perenaine kulutas algul $\frac{7}{10}$ ja pärast $\frac{1}{5}$ oma rahast. Kui suur osa rahast jäi perenaisel üle?

1134.

$\frac{1}{2} + \frac{1}{4} - \frac{3}{8}$	$1 - \frac{7}{8} + \frac{1}{4}$	$\frac{3}{10} + \frac{1}{5} - \frac{1}{10}$
$\frac{1}{8} + \frac{3}{4} - \frac{1}{2}$	$1 - \frac{3}{4} + \frac{1}{8}$	$\frac{2}{5} + \frac{1}{10} - \frac{3}{10}$
$\frac{1}{4} + \frac{3}{4} - \frac{3}{4}$	$1 - \frac{3}{8} + \frac{1}{4}$	$\frac{3}{5} + \frac{1}{10} - \frac{3}{10}$
$\frac{7}{8} + \frac{1}{8} - \frac{3}{4}$	$1 - \frac{1}{4} + \frac{1}{8}$	$\frac{7}{10} + \frac{1}{5} - \frac{2}{5}$
$1 - \frac{1}{5} + \frac{1}{10}$	$1 - \frac{4}{5} + \frac{7}{10}$	
$1 - \frac{3}{5} + \frac{3}{10}$	$1 - \frac{9}{10} + \frac{2}{5}$	

1135. Esimesel päeval künti üles $\frac{1}{5}$ põldu, teisel päeval $\frac{3}{10}$ põldu, kolmandal päeval aga ülejäänud osa. Kui suur osa põldu künti üles kolmandal päeval rohkem kui esimesel?

1136. Kombain koristas esimesel päeval $\frac{1}{5}$ põldu, teisel päeval $\frac{1}{10}$ põllust rohkem kui esimesel päeval. Kui suur osa põldu jäi kombainil veel koristada?

II.

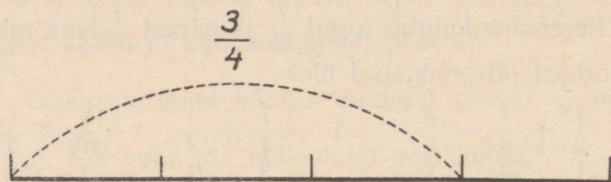
1137. Keras oli 120 m elektrijuhet. Pool elektrijuhtmest müüdi ära. Mitu meetrit juhet müüdi ära? (Lahendada peast.)

1138. Millega võrdub $\frac{1}{4}$ arvust 120? Millega võrdub $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ sellest arvust? (Lahendada peast.)

1139. Matkaja pidi sõitma kokku 4680 km. Esimesel päeval sõitis ta $\frac{1}{8}$, teisel päeval $\frac{1}{10}$, kolmandal päeval $\frac{1}{5}$ kogu teest. Kui palju maad jäi tal veel sõita?

1140. Rongi laadung oli 980 t. Kümnendiku kogu laadungist moodustas suhkur, viiendiku nisu, neljandiku kaer ja ülejäänud osa oder. Mitu tonni otri oli rongi laadungis?

1141. Juhtmest, mille pikkus oli 100 m, lõigati ära $\frac{3}{4}$ (joonis 32). Mitu meetrit juhet lõigati ära? (Lahendada peast.)

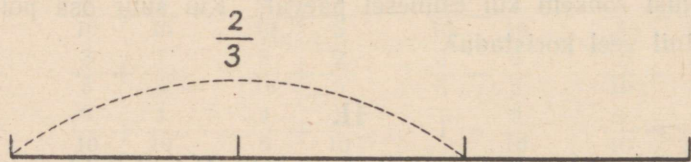
Joonis 32.

1142. a) Millega võrdub $\frac{1}{4}$ arvust 360? Millega võrdub $\frac{3}{4}$ sellest arvust? (Lahendada peast.)

b) Leida $\frac{1}{8}$ arvust 160. Leida $\frac{5}{8}$ sellest arvust. (Lahendada peast.)

1143. a) Mitu kopikat sisaldab $\frac{3}{4}$ rbl.? Mitu minutit sisaldab $\frac{3}{4}$ tundi? (Lahendada peast.)

b) Leida $\frac{3}{4}$ arvust 1320. Leida $\frac{7}{8}$ arvust 1920.

Joonis 33.

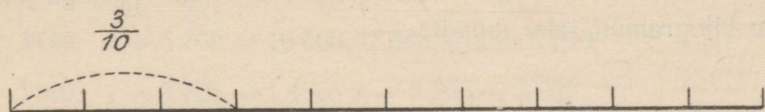
1144. Jalgratturil oli tarvis sõita 90 km. Esimesel päeval sõitis ta $\frac{2}{3}$ kogu teest (joonis 33). Mitu kilomeetrit sõitis ta sel päeval? (Lahendada peast.)

1145. Lahendada peast: a) Millega võrdub $\frac{1}{5}$ 180-st? Millega võrdub $\frac{2}{5}$ sellest arvust?

b) Leida $\frac{1}{5}$ 100-st. Leida $\frac{4}{5}$ sellest arvust.

d) Leida $\frac{1}{5}$ 450-st. Leida $\frac{3}{5}$ sellest arvust.

1146. Lennuk pidi katma 1500 km. Kuni peatuseni lendas ta ära $\frac{3}{10}$ kogu teest (joonis 34). Mitu kilomeetrit lendas ta peatuseni?

Joonis 34.

1147. a) Millega võrdub $\frac{1}{10}$ 800-st? Millega võrdub $\frac{7}{10}$ sellest arvust?

b) Millega võrdub $\frac{1}{10}$ 240-st? Millega võrdub $\frac{3}{10}$ sellest arvust?

1148. a) Mitu kopikat on $\frac{9}{10}$ rbl.? Mitu grammi on $\frac{3}{10}$ kg? Mitu meetrit on $\frac{7}{10}$ km?

b) Leida $\frac{9}{10}$ 1350-st. Leida $\frac{7}{10}$ 1680-st.

1149. Lambakasvatussovhoosis oli 15 360 lammast. Esimesel päeval põeti $\frac{1}{4}$, teisel päeval $\frac{3}{8}$ kõigist lambaist. Mitu lammast jäi veel pügada?

1150. Aasta jooksul töötas traktor 2560 tundi. Kevadisteks põllutöödeks kulus $\frac{3}{8}$, suvisteks töödeks $\frac{1}{2}$ kogu ajast. Ülejäänud aeg kulus sügispõllutöödeks. Mitu tundi kulus traktoril sügispõllutöödeks?

1151. Kahest linnast, millede vaheline kaugus on 1840 km, lendas teineteisele vastu 2 lennukit. Esimene lennuk lendas kuni peatuseni $\frac{5}{8}$, teine $\frac{3}{10}$ kogu teest. Kui pikk maa jäi veel lennukite vahele?

1152. Kauplus sai 2400 paari kalosse. Esimesel päeval müüdi $\frac{3}{5}$ kõigist kalossidest, teisel päeval $\frac{7}{10}$ ülejäägist. Mitu paari kalosse müüdi teisel päeval?

1153. Lastesõim sai vabrikult 1080 rbl. Kolm kaheksandikku kogu rahast kulutati 9 laua ostmiseks, viiendik 3 kapi ostuks. Mitu rubla maksis laud ja mitu rubla kapp?

1154. Lattu toodi jahu ja tangu kokku 3150 kg; jahu oli 2 korda rohkem kui tangu. Esimesel päeval müüdi $\frac{3}{10}$ kogu jahust. Mitu kilogrammi jahu müüdi?

V. Kordamine.

1155. $38\,075 + 246\,784 + 5\,976 - 237\,895$

1156. $(78\,562 + 427\,689) - (236\,759 + 87\,096)$

1157. $(107\,540 - 87\,698) + (375\,480 - 68\,074)$

1158. $(100\,000 - 9\,076) - (10\,040 - 8\,009)$

1159. $x + 5\,768 = 10\,000$; $7\,348 + x = 9\,010$

1160. $x - 3\,728 = 1\,456$; $x - 4\,706 = 3\,680$

1161. $9\,000 - x = 2\,750$; $8\,005 - x = 7\,568$

1162. $842 \times 76 + 35\,680$; $240 \times 408 + 78\,640 + 5\,690$

1163. $475 \times 208 - 78\,906$; $(260 \times 780 - 183\,096) \times 106$

1164. $37\,944 : 124 + 78\,960$; $631\,575 : 315 - 985$

1165. $456 \times 208 : 114$; $378 \times 476 : 238$

1166. $857\,472 : 406 : 132$; $310\,896 : 18 : 127$

1167. $768 \times 49 : 192 \times 80 - 3\,440$

1168. $x \times 75 = 1\,800$; $68 \times x = 1\,360$

1169. $x : 48 = 35$; $x : 56 = 72$.

1170. Leida $\frac{3}{5}$ 720-st; 1 400-st; 9 680-st.

Leida $\frac{7}{10}$ 900-st; 7 240-st; 11 430-st.

Leida $\frac{3}{4}$ 640-st; 1 240-st; 1 996-st.

Leida $\frac{5}{8}$ 576-st 1 240-st; 3 360-st.

1171. $360 : x = 72$; $2\,400 : x = 160$.

$$1172. \quad 260 \times 105 + 308; \quad 7\,380 : 36 + 9\,350$$

$$720 \times 204 - 180; \quad 19\,200 : 120 + 256$$

1173. Kirjutada ja teostada järgmised tehted:

a) Arvude 6750 ja 6625 summa jagada nende arvude vahega.

b) Arvude 750 ja 68 korrutis jagada arvude 150 ja 17 korrutisega.

d) Arvude 5760 ja 36 jagatis jagada arvude 2880 ja 72 jagatisega.

$$1174. \quad 156 \text{ rbl. } 40 \text{ kop.} - 98 \text{ rbl. } 64 \text{ kop.} + 72 \text{ rbl. } 90 \text{ kop.}$$

$$75 \text{ m } 48 \text{ cm} + 36 \text{ m } 85 \text{ cm} - 19 \text{ m } 45 \text{ cm}$$

$$150 \text{ kg } 240 \text{ g} - 96 \text{ kg } 750 \text{ g} + 28 \text{ kg } 600 \text{ g}$$

$$(39 \text{ t } 8 \text{ ts} + 15 \text{ t } 6 \text{ ts}) - (50 \text{ t } 3 \text{ ts} - 32 \text{ t } 5 \text{ ts})$$

$$(75 \text{ km } 120 \text{ m} - 48 \text{ km } 500 \text{ m}) - (16 \text{ km } 375 \text{ m} + 9 \text{ km } 800 \text{ m})$$

$$(8 \text{ ts } 75 \text{ kg} + 9 \text{ ts } 80 \text{ kg}) - (7 \text{ ts } 46 \text{ kg} - 6 \text{ ts } 60 \text{ kg})$$

1175.

$$(5 \text{ rbl. } 45 \text{ kop.} \times 9) + (7 \text{ rbl. } 38 \text{ kop.} \times 4) - (9 \text{ rbl. } 26 \text{ kop.} \times 5)$$

$$(7 \text{ cm } 4 \text{ mm} \times 6) + (5 \text{ cm } 7 \text{ mm} \times 5) - (6 \text{ cm } 3 \text{ mm} \times 4)$$

$$(7 \text{ m } 48 \text{ cm} \times 9) + (8 \text{ m } 19 \text{ cm} \times 7) - (9 \text{ m } 46 \text{ cm} \times 7)$$

$$(5 \text{ kg } 420 \text{ g} \times 6) - (3 \text{ kg } 750 \text{ g} \times 5) + (4 \text{ kg } 129 \text{ g} \times 9)$$

$$(7 \text{ km } 350 \text{ m} \times 8) - (5 \text{ km } 545 \text{ m} \times 7) + (6 \text{ km } 540 \text{ m} \times 4)$$

1176.

$$(7 \text{ rbl.} : 5) + (19 \text{ rbl. } 40 \text{ kop.} : 4) - (17 \text{ rbl. } 35 \text{ kop.} : 5)$$

$$(9 \text{ cm} : 4) + (5 \text{ cm } 2 \text{ mm} : 4) - (7 \text{ cm} : 5)$$

$$(6 \text{ m } 35 \text{ cm} : 5) + (4 \text{ m } 41 \text{ cm} : 3) - (9 \text{ m } 38 \text{ cm} : 7)$$

$$(15 \text{ km } 480 \text{ m} : 6) + (7 \text{ km } 280 \text{ m} : 5) - (11 \text{ km } 430 \text{ m} : 9)$$

$$(6 \text{ kg } 120 \text{ g} : 5) + (14 \text{ kg } 460 \text{ g} : 6) + (13 \text{ kg } 410 \text{ g} : 3)$$

$$1177. \quad 14 \text{ rbl.} : 70 \text{ kop.} \quad 7 \text{ rbl. } 20 \text{ kop.} : 60 \text{ kop.}$$

$$7 \text{ m} : 25 \text{ cm} \quad 9 \text{ m } 60 \text{ cm} : 80 \text{ cm}$$

$$9 \text{ kg} : 50 \text{ g} \quad 4 \text{ cm } 50 \text{ mm} : 75 \text{ mm}$$

$$6 \text{ km} : 15 \text{ m} \quad 3 \text{ km } 560 \text{ m} : 40 \text{ m}$$

$$3 \text{ cm} : 2 \text{ mm} \quad 4 \text{ kg } 300 \text{ g} : 25 \text{ g}$$

1178. Kauplus müüs 30 raadioaparaati ja mõned grammofonid. Müüdnud kauba eest saadi 20 400 rbl. Mitu grammofoni müüdi, kui raadioaparaat maksis 600 rbl. ja grammofon 800 rbl.?

1179. 7 t küttepuid asendab 1 t naftat, 5 t küttepuid 1 t kivisütt. Tehas tarvitab aastas 4350 t naftat ja 6560 t kivisütt. Kui palju küttepuid oleks tarvitanud tehas nafta ja kivisöe asemel?

1180. Üks pump suudab pumbata 384 pange vett 12 minutiga, teine pump 1080 pange 24 minutiga. Kui pika ajaga suudavad mõlemad pumbad koos töötades pumbata tühjaks basseini, mis mahutab 3850 pange vett?

1181. Reisijal tuli sõita 1840 km. Esimesel päeval sõitis ta $\frac{3}{8}$ kogu teest. Mitu kilomeetrit jäi tal sõita rohkem kui ta oli ära sõitnud?

1182. Koostada ülesanne, mida tuleks lahendada nii:

1) $45 \times 8 = 360$; 2) $62 \times 5 = 310$; 3) $360 + 310 = 670$.

1183. Koostada ülesanne, mida tuleks lahendada nii:

1) $540 : 6 = 90$; 2) $320 : 4 = 80$; 3) $90 - 80 = 10$.

1184. 120 m lõuendit maksab 2400 rbl., 110 m satiini 2750 rbl. Mitu meetrit lõuendit saab osta 25 m satiini asemel?

1185. Koolimaja ehitamiseks toodi 18 470 valget ja punast tellist; valgeid telliseid oli 4 korda vähem kui punaseid. Kui palju toodi punaseid ja kui palju valgeid telliseid?

1186. Kauplus sai kaht sorti riidet: 135 m 68 rbl. meeter ja 156 m 45 rbl. meeter. Päeva lõpuks jäi esimest sorti riidest järele üks kolmandik ja teist sorti riidest üks neljandik. Kui palju raha sai kauplus müüdud riide eest?

1187. Kauplus müüs päeva jooksul 925 m sitsi ja lõuendit; sitsiriidet 285 m rohkem kui lõuendit. Meeter sitsi maksis 10 rbl., meeter lõuendit 20 rbl. Kui palju raha sai kauplus müüdud kauba eest kokku?

1188. Moskva ja Arhangelski vaheline kaugus on 1140 km. Neist linnadest lendas samaaegselt teineteisele vastu kaks lennukit. Esimene lennuk lendas tunnis 295 km, teine 275 km. Kui kaugel Moskvast lennukid kohtusid?

1189. Kondiitriivabrik valmistas 740 kg marjadest keedist. Iga 4 kg marjade kohta võeti 3 kg suhkrut. Kui palju suhkrut läks kogu keedisele?

1190. 376 kg raskune rööbas lõigati kaheks tükiks nii, et üks tükk oli teisest 3 korda pikem. Kui palju kaalus kumbki tükk?

1191. Kaugus kahe linna vahel on 3760 km. Neljandiku kogu teest sõitis reisija raudteel kiirusega 47 km tunnis, ülejäänud osa

teekonnast sõitis ta lennukil kiirusega 235 km tunnis. Mitu tundi oli reisija üldse teel?

1192. Üks suusajaam ostis suuski 2100 rbl. eest, teine suusajaam samasuguseid suuski 1620 rbl. eest. Esimene suusajaam ostis 16 paari suuski rohkem kui teine. Mitu paari suuski ostis kumbki suusajaam?

1193. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

1194. Sovhoos varus lehmadele ja hobustele 14 625 ts heina. Lehmadele varuti 4 korda rohkem heina kui hobustele. Igale lehmale varuti 18 ts heina, igale hobusele 25 ts. Kui palju oli sovhoosis hobuseid ja kui palju lehmi?

1195. Moskvast ja Bakuust lendas samaaegselt teineteisele vastu 2 lennukit: esimene lendas tunnis 235 km, teine 240 km. Viie tunni pärast oli lennukite vahemaa 125 km. Kui pikk on õhutee Moskva ja Bakuu vahel?

1196. Kahe sadama vahemaa on 384 km. Kolm neljandikku kogu teest sõitis aurik kiirusega 18 km tunnis. Kui suure tunnikiidusega peab aurik sõitma ülejäänud teeosa, et katta kogu maa 20 tunniga?

1197. Jalgrattur sõitis linnast külla 70 minutiga, kiirusega 225 m minutis. Tagasitee katmiseks kulus tal 5 min. rohkem. Kui palju aeglasemalt sõitis ta tagasi?

1198. Rong sõitis 24 tundi kiirusega 60 km tunnis ja 16 tundi kiirusega 40 km tunnis. Kui suur oli rongi keskmine tunnikiidus?

1199. Kaubarong sõitis 360 km. Kui suur oli kaubarongi tunnikiidus, kui ta tegi teel kaks ühetunnilist peatust ja oli üldse teel 10 tundi?

1200. Rätsepaartell kulutas ostudeks töökojale 3600 rbl. Üks kaheksandik kogu rahast kulutati laudade ostmiseks, $\frac{1}{5}$ ülejäänud rahast riide ostmiseks, kogu järele jäänud raha eest osteti õmblusmasinaid à 840 rbl. Mitu õmblusmasinat ostis rätsepaartell?

1201. Rätsepaartell ostis riidet 2448 rbl. eest 51 rbl. meeter. Sellest riidest õmbles artell 8 palitut ja mõned lasteülikonnad. Igale palitule läks 3 m, igale lasteülikonnale 2 m riidet. Mitu lasteülikonda õmbles artell?

1202. Pioneerilaagrile osteti 192 kg tangu. Esimesel kuul kulu-
tati $\frac{3}{8}$ kogu tangudest, teisel kuul 16 kg 500 g rohkem. Kui palju
tangu jäi järele?

1203. Kahest jaamast, mille vahemaa on 360 km, väljus teine-
teisele vastu kaks rongi. Esimene rong sõitis $\frac{2}{5}$, teine $\frac{3}{8}$ sellest
teest. Leida kaugus rongide vahel.

1204. Kahe ujuja vahemaa oli 3 km 600 m. Nad hakkasid ühe-
aegselt teineteisele vastu ujuma. Üks neist ujus kiirusega 95 m
minutis, teine kiirusega 85 m minutis. Kui pika aja pärast nad koh-
tuvad?

1205. Masina-traktorijaam sai esimesel korral 1620 kg määrd-
õli, teisel korral 1080 kg. Esimesel korral sai jaam 3 vaati määrd-
õli rohkem kui teisel korral. Mitu vaati määrdõli sai masina-trak-
torijaam üldse, kui on teada, et kõik vaadid olid ühesuguse
kaaluga?

1206. Kolm tükki üht sorti riidet maksab 750 rbl. Esimene ja
teine tükk maksavad 486 rbl., teine ja kolmas tükk 522 rbl. Mitu
meetrit riidet on igas tükkis, kui meetri hinnaks on 6 rbl.?

1207. Kahes korvis oli 1130 kurki. Kui esimesest korvist pandi
teise 148 kurki, siis oli mõlemas korvis ühepalju. Mitu kurki oli
kummaski korvis enne?

1208. Mootorpaat sõitis 3 tundi 17 km tunnis, 2 tundi 18 km
tunnis ja 3 tundi 19 km tunnis. Kui suur oli mootorpaadi keskmine
kiirus?

1209. Esimeses laos oli 2040 kg raudplekki; teises kolm korda
vähem kui esimeses. Kogu plekk kulus kahe maja ehitamiseks; esi-
mesele kulus 950 kg rohkem kui teisele. Kui palju raudplekki kulus
kummagi maja ehitamiseks?

1210. Töölisele määrati igakuine pension, mille suurus on
 $\frac{3}{4}$ kolme viimase kuu keskmisest palgast. Leida töölise igakuine
pension, kui tema töötasu kolmel viimasel kuul oli 954 rbl., 768 rbl.
ja 882 rbl.

1211. 12 kg rukkijahust küpsetati 17 kg leiba. Kui palju jahu
tuleb võtta, et saada 1564 kg leiba?

1212. Moskvast Gorkisse on 450 km. Kell 6 hommikul väljus kummastki linnast teineteisele vastu kaks mootorratturit. Esimene, Moskvast väljunud mootorrattur, sõitis 48 km tunnis, teine mootorrattur 42 km tunnis. Mis kell ja kui kaugel Moskvast nad kohutuvad?

1213. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

1214. Mesilas oli 16 mesipuud. Iga mesipuu andis keskmiselt 25 kg mett. Viis kaheksandikku kogu meest müüdi hinnaga 26 rbl. kilogramm. Kui palju raha saadi mee müügist?

1215. Kahes kastis oli 214 ühesuguse hinnaga apelsini. Kui ühest kastist müüdi 250 rbl. eest apelsine ja teisest kastist 290 rbl. eest, siis jäi kummassegi kasti kokku 106 apelsini. Kui palju maksis üks apelsin?

1216. Kahes rullis kokku oli 43 m üht sorti riiet. Kui esimesest rullist müüdi riiet 600 rbl. eest ja teisest rullist 640 rbl. eest, siis jäi mõlemasse rulli kokku 12 m. Kui palju maksis meeter riiet?

1217. Kaks jalgratturit pidid sõitma ... km. Üks sõitis tunnis ... km, teine ... km. Kumb neist kattis selle tee kiiremini ja kui palju kiiremini? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1218. Kaupluses oli 80 m musta kalevit hinnaga 75 rbl. meeter ja 68 m sinist kalevit hinnaga 90 rbl. meeter. Päeva jooksul müüdi ära 35 m musta ja 40 m sinist kalevit. Kui palju kalevit jäi üldse kauplusesse järele? (Kõrvaldada ülesandest tarbetud arvud ja lahendada ülesanne.)

1219. Kooli raamatukogule osteti 24 raamatut à 2 rbl., 15 raamatut à 3 rbl. ja 28 raamatut à 4 rbl. Mitu raamatut osteti kooli raamatukogule kokku? (Kõrvaldada ülesandest tarbetud arvud ja lahendada ülesanne.)

1220. Koostada ja lahendada ülesanne, milles tuleb leida, kui palju suurenes õpilaste arv sinu kodulinnas (kodurajoonis) viimase viie aasta kestel.

1221. Sööklale muretseti võid 30 päevaks, arvestades 6 kg 500 g iga päeva kohta. Mitmeks päevaks jätkub sellest võist, kui võid iga-päevane tarvitamine suureneb 1 kg 300 g võrra?

1222. Juurviljalaos oli 1352 ts kartuleid, peete ja porgandeid. Kui viidi ära 680 ts kartuleid, 75 ts peete ja 39 ts porgandeid, siis

jäi kõiki juurvilju ühepalju järele. Kui palju kartuleid, peete ja porgandeid oli laos algul?

1223. Kaks rätsepaartelli pidi õmblema kokku 720 ülikonda. Üks artell sai 1200 m riidet, teine 960 m. Mitu ülikonda pidi õmblema kumbki artell?

1224. Kirjutuslaua ja tugitooli eest maksti 720 rbl. Kui palju maksis kirjutuslaud ja kui palju tugitool, kui tugitool oli kirjutuslauast 9 korda odavam?

1225. 45 kg värsketest seentest saab 4 kg kuivatatud seeni. Kui palju on vaja värskaid seeni, et saada 20 kg kuivatatud seeni?

1226. 65 l piimast saadi 3 kg võid. Kui palju võid saab 1300 l piimast?

1227. Kahest sadamast, mille vahemaa 560 km, väljus samaaegselt teineteisele vastu 2 aurikut. Üks aurik sõitis kiirusega 18 km tunnis, teine kiirusega 22 km tunnis. Mitme tunni pärast need aurikud kohtusid?

1228. Muutes eelmise ülesande küsimust, koostada mõned uued ülesanded ja lahendada need.

Ülesandeid peamurdmiseks.

1229. Poiss läks hommikul kooli. Poolel teel tuli tal meelde, et ta unustas sullepea koju, ta pöördus koju tagasi, võttis sullepea ja läks kooli. Kokku käis ta sel hommikul 160 m. Kui kaugel on poisi kodu koolist?

1230. Kahe arvu summa on 396. Esimene neist lõpeb nulliga. Kui see null maha tõmmata, saame teise arvu. Leida need arvud.

1231. a) Võtnud pumbamajast vett, liikus vedur 90 m edasi, seejärel 100 m tagasi ja siis 40 m edasi. Kui kaugel pumbamajast on vedur?

b) Võtnud pumbamajast vett, liikus vedur 75 m tagasi, seejärel 60 m edasi ja siis 80 m tagasi. Kui kaugel pumbamajast on vedur?

VI. Peastarvutamise harjutusi ja ülesandeid.

I.

1232.

$25 + 34 - 49$	$26 + 34 - 46$	$36 + 25 - 43$	$15 + 76 - 48$
$34 + 23 - 45$	$65 + 25 - 58$	$46 + 27 - 32$	$23 + 49 - 67$
$43 + 45 - 62$	$48 + 32 - 55$	$39 + 26 - 48$	$48 + 35 - 79$
$16 + 63 - 37$	$17 + 73 - 34$	$54 + 19 - 26$	$18 + 67 - 36$

1233.	$345 + 4$	$360 + 20$	$470 + 200$	$360 + 210$
	$252 + 6$	$640 + 30$	$360 + 400$	$640 + 120$
	$742 + 7$	$830 + 60$	$540 + 300$	$270 + 410$

1234.	$386 - 5$	$890 - 70$	$730 - 300$	$470 - 350$
	$458 - 8$	$750 - 40$	$850 - 600$	$650 - 230$
	$769 - 7$	$670 - 60$	$940 - 800$	$780 - 670$

1235.	$447 + 3$	$435 + 25$	$230 + 70$	$250 + 350$
	$524 + 6$	$563 + 27$	$540 + 60$	$170 + 430$
	$761 + 9$	$617 + 43$	$810 + 90$	$360 + 540$
	$872 + 8$	$956 + 24$	$320 + 80$	$410 + 290$

1236.	$650 - 8$	$670 - 48$	$200 - 40$	$300 - 150$
	$510 - 4$	$260 - 32$	$500 - 60$	$700 - 650$
	$340 - 6$	$490 - 12$	$800 - 70$	$900 - 120$
	$790 - 9$	$680 - 53$	$600 - 90$	$800 - 640$

1237.	$328 + 7$	$324 + 48$	$60 + 80$	$450 + 90$
	$634 + 8$	$457 + 25$	$90 + 70$	$340 + 70$
	$569 + 3$	$618 + 56$	$50 + 60$	$580 + 50$
	$256 + 9$	$935 + 47$	$80 + 90$	$870 + 90$

1238.	$432 - 8$	$632 - 18$	$150 - 90$	$420 - 40$
	$653 - 6$	$561 - 25$	$170 - 80$	$530 - 60$
	$391 - 9$	$472 - 16$	$130 - 40$	$810 - 90$
	$785 - 7$	$847 - 29$	$120 - 70$	$640 - 70$

1239.	$420 + 70 - 40$	$790 - 60 + 40$	$120 + 80 - 50$
	$230 + 50 - 60$	$850 - 30 + 60$	$340 + 60 - 30$
	$610 + 80 - 70$	$470 - 60 + 80$	$510 + 90 - 70$
	$540 + 30 - 50$	$980 - 50 + 20$	$830 + 70 - 60$

1240.	$400 - 80 + 50$	$290 + 30 - 50$	$310 - 30 + 50$
	$600 - 40 + 30$	$480 + 60 - 80$	$530 - 50 + 40$
	$900 - 70 + 40$	$370 + 70 - 60$	$840 - 70 + 80$
	$700 - 60 + 20$	$750 + 90 - 70$	$920 - 80 + 90$

1241.	$324 + 46 - 50$	$470 - 35 + 50$	$346 + 18 - 30$
	$236 + 54 - 70$	$560 - 28 + 40$	$275 + 16 - 60$
	$547 + 33 - 40$	$640 - 16 + 20$	$425 + 39 - 40$
	$638 + 12 - 20$	$850 - 39 + 30$	$516 + 58 - 70$

1242.	$425 - 16 + 80$	$620 + 240 - 50$	$860 - 240 + 50$
	$352 - 38 + 50$	$310 + 470 - 60$	$970 - 160 + 40$
	$675 - 46 + 20$	$130 + 750 - 40$	$780 - 540 + 30$
	$891 - 85 + 40$	$240 + 530 - 20$	$690 - 470 + 60$

1243. Mitu ühelist puudub 100-st iga järgmise arvu puhul:
98; 96; 89; 85?

1244. Mitu ühelist puudub 1000-st iga järgmise arvu puhul:
997; 994; 988; 985?

1245. Liita arvud, ümardades üht neist:

$35 + 19$	$46 + 99$	$137 + 99$	$152 + 199$
$29 + 56$	$99 + 37$	$304 + 97$	$417 + 298$
$43 + 39$	$95 + 64$	$98 + 175$	$197 + 324$
$17 + 78$	$98 + 55$	$96 + 436$	$399 + 543$

1246. Paigutada liidetavad ümber, nii et on hõlpus liita:

$9 + 56 + 91$	$15 + 77 + 85$	$47 + 192 + 8$	$392 + 69 + 8$
$7 + 34 + 93$	$23 + 58 + 77$	$76 + 295 + 5$	$87 + 584 + 16$
$6 + 78 + 94$	$29 + 87 + 71$	$48 + 489 + 11$	$693 + 75 + 7$
$8 + 63 + 92$	$14 + 68 + 86$	$68 + 272 + 28$	$85 + 376 + 24$

1247.	$297 + 25 + 3$	$188 + 54 + 12$	$43 + 295 + 5$
	$195 + 19 + 5$	$285 + 69 + 15$	$65 + 492 + 8$
	$247 + 49 + 3$	$387 + 76 + 13$	$39 + 689 + 11$
	$458 + 37 + 2$	$475 + 42 + 25$	$57 + 378 + 22$

1248. Lahutada, ümardades lahutatavat:

$$\begin{array}{r r r r} 326 - 99 & 436 - 199 & 613 - 297 & 725 - 498 \\ 728 - 97 & 368 - 198 & 546 - 298 & 843 - 699 \\ 436 - 98 & 328 - 299 & 435 - 399 & 914 - 397 \\ 512 - 99 & 615 - 197 & 824 - 198 & 632 - 298 \end{array}$$

1249. Täita tühjad ruudud arvudega niiviisi, et iga rea ja iga tulba liitmisel saaksime sama summa.

15	30	9
	18	
27		

10		20
	25	15
30		10

7	26	42
14		26
	14	

1250. Leida x :

$$\begin{array}{r r r r} x + 70 = 150 & x + 300 = 500 & 20 + x = 800 & x + 150 = 390 \\ x + 40 = 130 & x + 700 = 900 & 60 + x = 500 & x + 240 = 670 \\ x + 30 = 200 & x + 120 = 340 & 70 + x = 320 & x + 130 = 780 \\ x + 60 = 600 & x + 130 = 180 & 80 + x = 610 & x + 410 = 950 \end{array}$$

1251. $x - 50 = 60$ $x - 200 = 650$ $130 - x = 40$
 $x - 30 = 90$ $x - 140 = 300$ $120 - x = 50$
 $x - 60 = 90$ $x - 170 = 200$ $140 - x = 60$
 $x - 80 = 70$ $x - 230 = 450$ $160 - x = 80$

II.

1252. 24×3 18×3 4×19 3×29 3×19
 16×4 23×4 5×16 6×13 2×47
 15×5 17×5 7×13 5×19 5×14
 28×3 14×7 3×27 8×12 4×25

1253. 120×2 230×3 102×3 103×3 203×3
 230×2 240×2 302×2 402×2 101×5
 130×3 110×7 201×4 302×3 303×3
 110×4 120×4 202×3 102×4 204×2

1254. 102×6 103×8 107×6 109×8 308×3
 105×5 104×4 104×8 107×6 107×7
 108×8 106×7 103×7 109×4 109×5
 107×7 109×9 105×3 106×7 208×3

20×9 40×8 80×6 90×6 50×8
 30×6 50×7 40×9 70×8 80×7
 40×5 30×9 60×7 80×9 90×9
 60×4 70×4 50×9 60×8 70×7

1255. 64×2 63×3 41×4 51×7 62×7
 73×2 82×3 71×3 81×6 82×4
 91×2 72×3 61×5 91×9 31×8
 82×2 42×4 31×9 61×8 51×6

1256. 17×6 13×7 12×8 18×9 17×9
 19×6 15×7 17×8 16×9 18×8
 15×8 19×7 15×8 19×9 13×9
 14×7 12×9 16×7 15×7 16×8

1257. 55×2 34×3 54×7 44×8 35×6
 68×2 47×4 66×6 53×9 24×8
 77×2 64×3 96×4 94×7 76×5
 86×3 76×5 82×9 46×6 94×7

1258. 140×2 120×5 160×4 170×4 230×4
 120×4 140×3 180×3 140×7 290×3
 110×7 130×4 170×5 130×6 380×2
 230×3 150×5 190×4 120×8 270×3

1259. 112×4 145×3 248×3 117×8 115×8
 213×3 236×2 117×8 256×3 126×4
 328×2 118×6 136×5 129×4 295×3
 419×2 123×4 112×7 136×5 128×5

1260. Iga järgnevat arvu korrutada 10-ga, 2-ga, 20-ga: 10, 14, 13, 23, 37, 45, 50.

1261. 5×30 15×40 20×40 25×30 24×40
 6×40 13×60 30×30 28×30 37×20
 7×50 17×50 40×20 38×20 23×40
 8×60 18×40 20×50 46×20 27×30

1262.

$45 \times 9 = 405$

1) $45 \times 10 = 450$

2) $450 - 45 = 405$

15×9	16×9	37×9	27×9	34×9
25×9	24×9	68×9	56×9	67×9
45×9	34×9	46×9	78×9	47×9
36×9	28×9	58×9	48×9	89×9

1263.	25×4	25×24	25×40	16×25	44×25
	25×8	25×32	25×36	28×25	64×25
	25×12	25×20	25×48	12×25	80×25
	25×16	25×28	25×60	32×25	56×25

1264.	$16 \times 5 + 80$	$32 \times 4 + 60$	$25 \times 8 - 60$	$140 \times 2 - 150$
	$17 \times 7 + 50$	$56 \times 5 + 40$	$32 \times 5 - 80$	$160 \times 3 - 300$
	$13 \times 7 + 60$	$46 \times 3 + 50$	$28 \times 5 - 90$	$130 \times 5 - 450$
	$15 \times 6 + 70$	$65 \times 4 + 80$	$46 \times 5 - 50$	$120 \times 6 - 320$

1265.	$12 \times 80 + 40$	$17 \times 30 - 40$	$13 \times 40 - 50$	$24 \times 30 - 60$
	$13 \times 70 - 90$	$18 \times 50 - 70$	$14 \times 30 + 60$	$25 \times 20 - 90$
	$15 \times 60 + 30$	$19 \times 40 + 50$	$18 \times 30 + 80$	$23 \times 40 + 80$
	$16 \times 50 - 60$	$20 \times 30 - 80$	$19 \times 50 - 90$	$38 \times 20 - 70$

III.

1266.	$60 : 4$	$76 : 4$	$60 : 12$	$96 : 24$	$78 : 13$
	$56 : 2$	$84 : 6$	$90 : 15$	$81 : 27$	$85 : 17$
	$48 : 3$	$95 : 5$	$72 : 18$	$76 : 19$	$84 : 28$
	$72 : 6$	$91 : 7$	$80 : 16$	$98 : 14$	$92 : 23$

1267.	$360 : 3$	$505 : 5$	$306 : 3$	$406 : 2$	$906 : 3$
	$480 : 4$	$609 : 3$	$208 : 2$	$408 : 4$	$806 : 2$
	$840 : 4$	$804 : 2$	$903 : 3$	$808 : 8$	$707 : 7$

1268.	$545 : 5$	$824 : 8$	$530 : 5$	$624 : 3$	$836 : 4$
	$318 : 3$	$612 : 6$	$832 : 8$	$636 : 6$	$763 : 7$
	$420 : 4$	$918 : 9$	$816 : 4$	$728 : 7$	$856 : 8$
	$614 : 2$	$749 : 7$	$642 : 6$	$954 : 9$	$981 : 9$

1269.	$140 : 2$	$300 : 5$	$350 : 7$	$720 : 9$	$270 : 3$
	$180 : 3$	$240 : 6$	$480 : 8$	$630 : 7$	$540 : 6$
	$280 : 4$	$270 : 3$	$420 : 6$	$400 : 5$	$640 : 8$
	$320 : 8$	$360 : 4$	$450 : 9$	$480 : 6$	$720 : 9$

1270.	340 : 2	480 : 3	570 : 2	840 : 7	650 : 5
	420 : 3	700 : 5	760 : 4	950 : 5	920 : 4
	600 : 5	840 : 6	850 : 5	960 : 8	870 : 3
	640 : 4	910 : 7	780 : 6	900 : 6	980 : 7

1271. 480 jagada 2-ga, 3-ga, 4-ga, 5-ga, 6-ga, 8-ga, 10-ga.

1272. Missuguste arvudega jagub 360 jäägita?

1273. Mitu grammi on $\frac{1}{2}$ kg? $\frac{1}{4}$ kg? $\frac{1}{8}$ kg?

1274. Jagada 720 2-ga, 4-ga ja 8-ga; 3-ga ja 6-ga.

1275. Iga järgnevat arvu jagada algul 10-ga, pärast 20-ga:
180, 260, 340, 580, 760, 920.

1276.	240 : 30	400 : 50	490 : 70	540 : 60
	360 : 40	420 : 60	450 : 90	420 : 70
	140 : 20	280 : 40	720 : 80	560 : 80
	320 : 80	270 : 30	480 : 60	810 : 90

1277. Ühes rajoonis on 150 kooli. Enne Oktoobrirevolutsiooni oli selles rajoonis koole 15 korda vähem. Mitu kooli oli selles rajoonis enne Oktoobrirevolutsiooni?

1278.	240 : 12	650 : 13	600 : 12	900 : 18	950 : 19
	480 : 16	840 : 14	560 : 14	640 : 16	920 : 23
	750 : 15	960 : 16	650 : 13	720 : 24	680 : 17
	720 : 18	850 : 17	600 : 15	960 : 32	980 : 14

1279. Nimetada mõned arvud, mis jaguvad 18-ga jäägita.

1280. Missuguste arvudega jaguvad 450; 720; 960 jäägita?

1281. Kumb jagatis on suurem: 240 : 8 või 256 : 8? Kui palju suurem?

1282.	60 : 4 × 8	120 : 2 × 6	140 : 20 × 30	180 : 30 × 80
	72 : 3 × 6	150 : 5 × 7	160 : 40 × 80	240 : 60 × 90
	84 : 6 × 9	240 : 3 × 6	420 : 60 × 40	720 : 80 × 70
	60 : 5 × 7	540 : 6 × 5	260 : 20 × 30	360 : 20 × 30

1283.	160 : 2 + 120	360 : 2 — 150	900 : 5 — 160	30 × 8 : 4
	240 : 4 + 150	540 : 2 — 230	920 : 4 — 190	60 × 6 : 3
	360 : 6 + 280	720 : 3 — 180	750 : 3 — 180	40 × 8 : 2
	280 : 7 + 560	680 : 4 — 120	540 : 2 — 150	50 × 9 : 3

IV.

1284. Üks lennuk lendab tunnis 210 km, teine 110 km esimesest rohkem ja kolmas 40 km teisest rohkem. Leida kolmanda lennuki lennukiirus.

1285. Koostada ülesanne, kus tuleb antud arvu suurendada mõne teise arvu võrra.

1286. Koostada ülesanne, kus tuleb antud arvu vähendada mõne teise arvu võrra.

1287. Nõu võiga kaalub 600 g; tühi nõu kaalub 180 g. Kui palju kaalub või?

1288. Kahe liidetava summa on 400: üks liidetavaist on 320. Millega võrdub teine liidetav?

1289. Koolis on 156 õpilast, neist 80 tütarlast. Kui palju on poisse tütarlastest vähem?

1290. Mõelda mingi arv, liita sellega 100, saadud summast lahutada 80 ja vahest lahutada arv, mille algul mõtlesite. Saate tulemuseks 20. Miks saame niisuguse vastuse?

1291. Vähendatav on 210, lahutatav on 60. Leida vahe.

1292. Vähendatav on 190, lahutatav on 50. Leida vahe.

1293. Vastutuult lendab lennuk 3 tunniga 480 km, pärituult 2 tunniga 420 km. Mitu kilomeetrit lendas lennuk tunnis pärituult rohkem kui vastutuult?

1294. Ma mõtlesin ühe arvu, liitsin sellega 42 ja sain 96. Mis arvu ma mõtlesin?

1295. Mõelda mingi arv, liita sellega 85 ja siis veel 15; lahutada saadud summast mõeldud arv. Tulemus on 100. Miks saame niisuguse vastuse?

1296. Rongil tuli sõita 120 km. Pärast 2-tunnist teelolekut jäi rongil veel sõita 30 km. Kui suure kiirusega sõitis rong?

1297. Moskvast väljus Leningradi suunas üheaegselt 2 lennukit. Tunni aja pärast oli ühel lennukil Kalininini lennata veel 15 km, teine lennuk aga oli juba 38 km Kalininist edasi Leningradi pool. Mitu kilomeetrit lendas teine lennuk esimesest rohkem?

1298. Kanade söötmiseks oli varutud 30 kg otri ja 99 kg kaeru. Tuli veel juurde osta 37 kg kaeru. Kui palju vilja kulus üldse kanade söötmiseks?

1299. Õpilane luges raamatut ... päeva ... lehekülge päevas. Tal jäi veel lugeda ... lehekülge. Mitu lehekülge oli selles raamatus? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1300. Kolhoos varus talveks heinu. Kevadeks jäi heintest üle 18 koormat, muu osa kulus kõik 40 lehma söötmiseks, 5 koormat igale lehmale. Mitu koormat heinu oli kolhoos varunud?

1301. Hobune jooksis kiirusega 3 m sekundis. Kui pika maa jookseb hobune 1 minutiga? 3 minutiga?

1302. Jalgrattur sõitis kiirusega 5 m sekundis. Mitu meetrit sõidab ta 1 minutiga? 2 minutiga?

1303. Kolhoos saatis kokkuostupunkti kaks voori viljaga. Esimeses vooris oli 20 veokit, 7 kotti rukist igas veokis. Teises vooris oli 30 veokit, 6 kotti igas veokis. Mitu kotti rukkeid saatis kolhoos kokkuostupunkti?

1304. Isa on 45 a. vana, poeg 3 korda noorem. Mitu aastat on isa pojast vanem?

1305. Poiss korjas 36 seent, tema isa aga 3 korda rohkem. Mitu seent korjas isa rohkem kui poeg?

1306. Metsatöölise brigaad peab plaani järgi iga päev maha lõikama 240 puud ja lõpetama kogu töö 4 päevaga. Tänu lööktööle lõpetas brigaad töö 3 päevaga. Mitu puud lõikas brigaad päevas rohkem maha, kui plaanis oli nõutud?

1307. Tsaarivõimu aegu oli ühes linnas 8 alg- ja 2 keskkooli. Nõukogude võimu aastail suurenes algkoolide arv 5 korda ja keskkoolide arv 13 korda. Mitu kooli loodi selles linnas juurde nõukogude võimu aastail?

1308. Põllutöömashinate tehas tootis päevas 30 viljapeksumasinat. Astunud sotsialistlikku võistlusse, tõstis tehas toodangu 42 viljapeksumashinale päevas. Kui palju suurenes tehase 6 tööpäeva toodang? (Lahendada kahel viisil.)

1309. Osteti ... -kopikalist kirjamarki ja ... -kopikalist kirjamarki. Kui palju saadi tagasi ... rublast? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1310. Esimene arv on 85, teine 2 korda esimesest suurem. Kui palju on teine arv esimesest suurem?

1311. Üks arv on 150, teine arv 3 korda esimesest suurem. Mitme võrra on teine arv esimesest suurem?

1312. a) 25 suurendada 6 korda, saadud arvu vähendada 30 võrra.

b) 48 suurendada 4 võrra, saadud arvu suurendada 4 korda.

1313. Missuguste arvude korrutamisel võib saada 120? 160? 240?

1314. a) Mitu kopikat on $\frac{7}{10}$ rbl.? $\frac{3}{4}$ rbl.? $\frac{4}{5}$ rbl.?

b) Mitu minutit on $\frac{1}{2}$ tundi? $\frac{1}{4}$ tundi? $\frac{3}{4}$ tundi? $\frac{2}{3}$ tundi?

d) Mitu grammi on $\frac{1}{2}$ kg? $\frac{1}{4}$ kg? $\frac{3}{4}$ kg?

1315. Enne Oktoobrirevolutsiooni õppis ühes külas ainult 60 last. Nüüd õpib algkoolis 120 last ja keskkoolis 2 korda rohkem kui algkoolis. Kui palju õpib nüüd selles külas lapsi rohkem kui enne Oktoobrirevolutsiooni?

1316. 5 kotti jahu kaalub 400 kg. Kui palju kaalub 7 niisugust kotti jahu?

1317. Kahele hobuveokile laaditi 900 kg kartuleid: ühele veokile 8 kotti ja teisele veokile 10 samasuguse raskusega kotti. Mitu kilogrammi kartuleid laaditi kummalegi hobuveokile?

1318. Kahe puusepa vahel tuleb jaotada 300 rbl. vastavalt tööpäevade arvule. Üks puusepp töötas 6 päeva, teine 4 päeva. Mitu rubla saab kumbki puusepp?

1319. Üks ostja ostis 5 tassi, teine 8 samasugust tassi. Teine ostja maksis 36 rbl. rohkem kui esimene ostja. Kui palju raha kulutas kumbki ostja tasside ostmiseks?

1320. Kauplus müüs ühel päeval 7 rulli lõuendit ja teisel päeval 9 samasugust rulli. Esimesel päeval müüdi 80 m lõuendit vähem kui teisel päeval. Mitu meetrit lõuendit müüs kauplus kummalgi päeval?

1321. 6 lusikat maksab 24 rbl. Mitu niisugust lusikat saab osta 36 rbl. eest? 60 rbl. eest?

1322. Kahe tunniga sõitis jalgrattur 24 km. Mitme tunniga sõidab ta 60 km?

1323. Kauplusse toodi 60 kg õunu kahes kastis. Esimene kast maksis 320 rbl., teine 280 rbl. Mitu kilogrammi õunu oli kummaski kastis?

1324. Lennuk lendas ühesuguse kiirusega kuni peatuseni 4 tundi ja pärast peatust 3 tundi. Mitu kilomeetrit lendas lennuk peatuseni ja pärast peatust, kui ta lendas üldse 2100 km?

1325. Osteti 2 tükki üht sorti riidet. Esimene tükk maksis 200 rbl., teine 120 rbl. Esimeses tükkis oli riidet 2 m rohkem kui teises. Mitu meetrit riidet oli kummaski tükkis?

1326. Ühele hobuveokile laaditi 640 kg jahu, teisele 400 kg jahu ühesuguse raskusega kottides. Mitu kotti jahu laaditi kummalgi hobuveokile, kui teisele veokile laaditi 3 kotti vähem kui esimesele?

1327. Poisil oli 12 rbl. raha. Ta jaotas selle neljaks võrdseks osaks: ühe osa eest ostis ta kinopileti ja kolme osa eest raamatuid. Kui palju raha kulutas poiss kinopileti ja kui palju raamatute ostmiseks?

1328. Perenaine ostis 300 rbl. eest teemasina ja pesukausi. Teemasin oli pesukausist 3 korda kallim. Mitu rubla maksis teemasin ja mitu rubla pesukauss?

1329. Kool kulutas 400 rbl. raamatute ja vihikute ostmiseks; raamatute ostuks 7 korda rohkem kui vihikute ostuks. Kui palju raha kulutas kool raamatute ostmiseks ja kui palju vihikute ostmiseks?

1330. Sovhoos saatis linna ... t porgandeid ja peete, porgandeid ... korda rohkem kui peete. Mitu tonni porgandeid ja mitu tonni peete saatis sovhoos linna? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1331. Kolm nõöpi maksab 2 rbl. Kui palju maksab 6 niisugust nõöpi? 15 nõöpi?

1332. Paar õunu maksab 3 rbl. Kui palju maksab 10 niisugust õuna?

1333. Kolmest kilogrammist jahust saab 4 kg leiba. Kui palju tuleb võtta jahu, et saada 20 kg leiba?

1334. Perenaine ostis ühepalju tasse ja alustasse, kokku 90 rbl. eest. Tass maksis 12 rbl. ja alustass 6 rbl. Mitu tassi ja alustassi ostis perenaine?

1335. Kioskis oli ühepalju kaht sorti kompvekke, kokku 700 rbl. eest. Kilogramm esimest sorti kompvekke maksis 20 rbl. ja kg teist sorti kompvekke 15 rbl. Mitu kilogrammi kumbagi sorti kompvekke oli kioskis?

1336. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

1337. Kaks mullatöölisi kaevas koos 200 m pikkuse kraavi. Esimene mullatööline kaevas päevas 30 m kraavi, teine 20 m. Mitu päeva töötas kumbki mullatööline?

1338. Kahest sadamast, mille vahemaa on 200 km, väljus samaaegselt teineteisele vastu kaks aurikut. Esimene aurik sõitis tunnis 30 km, teine 20 km. Mitme tunni pärast need aurikud kohtusid?

1339. Lehm andis kahe lüpsiga 21 l piima. Hommikul andis ta 3 l rohkem kui õhtul. Mitu liitrit piima andis lehm hommikul ja mitu liitrit õhtul?

1340. Kahe tunniga sõitis jalgrattur 30 km. Esimesel tunnil sõitis ta 2 km rohkem kui teisel. Mitu kilomeetrit sõitis jalgrattur esimesel tunnil ja mitu teisel?

1341. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

1342. Aurik oli teel terve ööpäeva, seejuures seisis ta sadamais ... tundi, ülejäänud aja sõitis ta kiirusega ... km tunnis. Kui pika tee sõitis aurik? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1343. Kaks poissi läheb teineteisele vastu, liikudes kumbki kiirusega 48 m minutis. Kas nad kohtuvad 5 min. pärast, kui esialgne kaugus nende vahel oli 500 m? Kui kaugel üksteisest on nad sel ajal?

1344. Tehases tarvitati esimesel päeval 45 t rauda, teisel päeval 60 t. Pärast seda jäi tehasesse 3 korda rohkem rauda, kui kahel päeval ära kulutati. Kui palju rauda oli tehases algul?

1345. Mootorpaat sõitis 30 km. Kaater oli teel 2 korda rohkem aega ja liikus mootorpaadist 2 korda kiiremini. Kui pika tee sõitis kaater?

1346. Poiss tahtis osta ... ümbrikku ... kop. tükk, kuid tal tuli ... kop. puudu. Kui palju raha oli poisil? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1347. Tindipoti ja sullepea eest maksti 1 rbl. Tindipott on sullepeast 4 korda kallim. Kui palju maksab tindipott ja kui palju sullepea?

1348. 3 kg pähkleid maksab 60 rbl. Mitu kilogrammi pähkleid on kotis, kui see maksab 540 rbl.?

1349. Hommikul oli 19 kraadi, päeval 15 kraadi, õhtul 17 kraadi külma. Missugune oli päeva keskmine temperatuur?

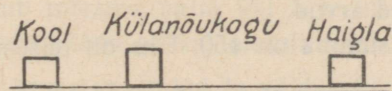
1350. Kahest rullist üht sorti kalevist õmmeldi sineleid. Esimeses rullis oli 48 m, teises rullis 60 m kalevit. Esimesest rullist saadi 3 sinelit vähem kui teisest. Mitu sinelit õmmeldi kummastki rullist kalevist?

1351. Kauplus pidi saama 20 lauda ja 150 tooli, kuid selle raha eest toodi vaid toole. Mitu tooli sai kauplus, kui laud oli 5 korda toolist kallim?

1352. Parki istutati pärni 4 korda vähem kui kaski. Kui palju puid istutati kokku, kui pärni istutati 60 tükki?

1353. Kahest sadamast, mille vahemaa 40 km, väljus üheaegselt vastassuunas 2 aurikut. Kumbki sõitis kiirusega 15 km tunnis. Kui kaugel teineteisest on aurikud ühe tunni pärast?

1354. Koolimaja juurest külanõukogusse on 3 korda vähem maad kui koolimaja juurest haiglasse (joonis 35). Kui kaugel on külanõukogu haiglast, kui kooli kaugus külanõukogust on 250 m?

Joonis 35.

1355. Sööklale osteti 30 nuga ja niisama palju kahvleid. Nuga maksab 3 rbl.; 6 nuga maksab niisama palju kui 9 kahvlit. Kui palju raha maksti kokku?

1356. 3 mullatöölise teenis kokku 160 rbl. Esimene ja teine mullatöölise töötasid 3 päeva, kolmas 2 päeva. Kui palju raha peab saama iga mullatöölise?

1357. Isa ja poeg leidsid 45 puravikku. Isa leidis neid 4 korda rohkem kui poeg. Mitu puravikku leidis isa ja mitu poeg?

1358. Töölise valmistab 15 minutiga 18 detaili. Mitu niisugust detaili valmistab töölise tunnis?

1359. Enne Oktoobrirevolutsiooni tellisid ühe küla elanikud kokku 6 eksemplari mitmesuguseid ajalehti. Nüüd tellivad nad 100 eksemplari keskajalehti ja 80 eksemplari kohalikke ajalehti. Mitu korda tellivad selle küla elanikud nüüd ajalehti rohkem kui enne Oktoobrirevolutsiooni?

1360. Kaks poissi hakkasid jooksuma: üks jookseb iga 3 minutiga 360 m, teine iga 4 minutiga 500 m. Kui palju maad jõuab teine poiss esimesest ette 6 min. pärast?

1361. Emal oli raha 12 m riide ostmiseks, kuid ta ostis ainult 7 m ja tal jäi 180 rbl. üle. Kui palju maksab 1 m seda riidet?

1362. Ma mõtlesin ühe arvu, suurendasin teda 5 korda ja sain 525. Missuguse arvu ma mõtlesin?

1363. Kumb on suurem: 120-st $\frac{1}{4}$ või 240-st $\frac{1}{8}$?

1364. Reisirong sõitis ... tunniga ... km ja kaubarong ... tunniga ... km. Mitu kilomeetrit tunnis on reisirongi kiirus suurem kaubarongi kiirusest? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1365. a) Kahe arvu summa on 150; üks arv on teisest suurem 20 võrra. Leida need arvud.

b) Kahe arvu summa on 200. Nende vahe 50. Leida need arvud.

1366. a) Kahe arvu summa on 90. Üks arv on teisest 5 korda suurem. Leida need arvud.

b) Kahe arvu summa on 150. Üks on teisest 4 korda suurem. Leida need arvud.

1367. Kaupluses oli 150 m siidriiet. Päeva lõpuks jäi sellest üle $\frac{2}{5}$. Kui palju siidi müüdi ära?

1368. Kastruli valmistamiseks läheb 2 kg vaske, teemasina valmistamiseks 5 kg. Artellil on tükk vaske, mis kaalub ... kg.

Kumbi saab sellest vasest rohkem, kas kastruleid või teemasinaid, ja kui palju rohkem? (Valida arv ja lahendada ülesanne.)

1369. Peedu ütleb Mikule: „Kui mul oleks 3 korda rohkem raha, kui mul on, siis ma saaksin osta 8-rublase raamatu ja mul jääks veel 7 rbl. üle. Kui palju raha oli Peedul?”

1370. Kaks kolhoosnikut ostsid koos 50 ühesugust lauda: esimene 30 lauda, teine ülejäänud. Esimesel tuli maksta 80 rbl. rohkem kui teisel. Kui palju raha maksis kumbki kolhoosnik laudade eest?

1371. Tõrs, mis mahutab 240 pange vett, täituks kraani kaudu veega 6 tunni kestel. Et tõrre põhjas oli auk, siis täitus ta 8 tunniga. Mitu pange vett läks põhja kaudu kaduma?

1372. Kahest linnast, mille vahemaa on 100 km, sõitis samaaegselt teineteisele vastu 2 jalgratturit. Esimene neist sõitis 12 km tunnis, teine 13 km tunnis. Kui pika tee sõidab kumbki jalgrattur kohtumiseni?

1373. Kaks perenaist ostis koos 8 kg maasikaid. Üks andis selleks ostuks 60 rbl., teine 36 rbl. Mitu kilogrammi aedmaasikaid peab saama kumbki perenaine?

1374. Kolm kana munes aastas igakuks 100 muna ja kaks kana igakuks 125 muna. Mitu muna munes iga kana keskmiselt aastas?

1375. Kastis oli 240 rbl. eest kompekke. Kui neist müüdi ära 6 kg, jäi kompekke järele veel 180 rbl. eest. Mitu kilogrammi kompekke oli kastis enne müüki?

1376. Kahes korvis oli kokku 155 apelsini. Kui esimesest korvist müüdi 30 apelsini ja teisest 5 apelsini, siis jäi neid kummassegi korvi ühepalju. Mitu apelsini oli kummaski korvis enne müüki?

1377. Tükist alumiiniumist valmistati 20 supi- ja 90 teelusikat. 2 supilusikat kaalub niisama palju kui 5 teelusikat. Mitu teelusikat oli võimalik valmistada sellest alumiiniumist?

1378. Matkaja arvestas, et kui ta sõidab kiirusega 50 km tunnis, siis jõuab ta järgmisse linna 6 tunniga, tal aga oli tarvis jõuda sinna 5 tunniga. Kui suure kiirusega pidi ta sõitma?

1379. Õde ja vend korjasid metsast pähkleid. Kui nad olid ära söönud 18 pähklit, ütles vend: „Pähkleid on jäänud 3 korda vähem järele, kui me ära sõime.” Mitu pähklit nad korjasid?

1380. Kui ühele kaalukausicile pandi 2 saia ja teisele 860 grammi kaaluvihite, siis oli kaal tasakaalus. Kui seejärel võeti kaaluvihid ära ja pandi üks sai ühele, teine sai teisele kaalukausicile, siis selgus, et üks sai oli teisest 40 g raskem. Kui palju kaalus kumbki sai?

1381. Ema on tütrest 2 korda vanem. Kui nende vanuste sumмага liita 8, siis saame 80. Kui vana on ema ja kui vana on tütar?

1382. Betooni saamiseks võetakse 1 osa tsementi, 2 osa liiva ja 4 osa kivi puru. Kontrollida, kas betoon on õigesti valmistatud, kui 85 kg tsemendi kohta võeti 170 kg liiva ja 320 kg kivi puru? Kui on viga, siis milles?

1383. Kaks metsatöölisi sai kokku 360 rbl. Üks neist töötas 7 päeva, teine 5 päeva. Kui palju raha sai esimene metsatööliline teisest rohkem?

1384. 48 kg pähkleid tahetakse panna kahte korvi, nii et ühes oleks 2 korda rohkem kui teises. Kui palju pähkleid tuleb panna kummassegi korvi?

1385. Kolhoosis anti mullu normipäeva eest 4 kg teravilja, tänava aga 7 kg. Kolhoosniku perekond tegi möödunud aastal 300 normipäeva ja tänava 400 normipäeva. Kui palju teravilja sai kolhoosniku perekond tänava rohkem kui mullu?

1386. Tehas pidi tootma nädalas 240 masinat. Tänu lööktöölise tootis tehas kahel esimesel nädalapäeval 45 masinat päevas ja ülejäänud neljal päeval 50 masinat päevas. Mitme masina võrra ületas tehas plaani sel nädalal?

Vastuseid.

---

383. 108 rbl.
384. 150 rbl.
387. 3330 rbl.
392. 4 760 pange
393. 450 rbl.; 300 rbl.
397. 27 000 rbl.
398. 504 km; 616 km
400. 96 rbl.
402. 1 728 kg; 1 392 kg
403. 511 masinat
406. 320 rbl.; 280 rbl.
429. 52 400 rbl.
473. 7 440 rbl.
479. 10 800 rbl.
480. 9 072 rbl.; 8 496 rbl.
481. 3 680 kg; 3 488 kg
486. 2 700 kg; 3 425 kg
487. 1 500 kg; 540 kg; 375 kg
488. 203 200 l
489. 12 375 m
490. 2 520 km
491. 1 620 km
531. 183 palitut
532. 42 km
533. 56 km
535. 6 090 t
539. 3 157 rbl.
546. 3 300 tellist; 2 475 tellist
553. 1 472 kg; 1 280 kg
555. 4 680 rbl.
556. 504 rbl.
560. 350 tükki
562. 32 kg; 28 kg
569. 955 õpilast; 895 õpilast
572. 100 kg; 108 kg
573. 875 rbl.
577. 36 m; 34 m
621. 516 rbl.; 444 rbl.
623. 2 352 m; 1 512 m
624. 4 800 l
626. 17 kotti, 13 kotti
665. Esimene 800 km võrra
666. 113 t
669. 8 160 t
675. 7 502 ts
676. 21 vagunit
677. 46 tunniga
681. 855 rbl.
684. 2 120 km; 2 385 km
690. 2 475 rbl.; 1 260 rbl.
693. 140 päevaks
695. 7 kg; 6 kg
696. 48 m; 44 m
697. 75 paari; 63 paari
698. 60 m
702. 690 vihikut; 464 vihikut;
290 vihikut
704. 25 klassi; 22 klassi
705. 18 tundi; 19 tundi
712. 11 kg
715. 39 kg; 33 kg
716. 294; 252; 378
718. 23 klassi; 17 klassi
721. 1 100 kg; 165 kg; 110 kg
757. 2 640 pliiaitsit; 640 pliiaitsit
760. 190 kotti; 210 kotti
796. 80 m
798. 41 m
800. 2 korda
804. 36 ts
809. 4 860 rbl.; 5 184 rbl.; 5 616 rbl.
810. 5 992 pange; 5 564 pange

815. 6 624 rbl.
822. 132 kg; 164 kg
823. 148 pinki; 82 pinki
825. 150 kg
826. 324 m
829. 7 tundi; 5 tundi
830. 5 ahju; 2 pliiti
832. 6 624 rbl.; 3 220 rbl.
834. 78 korda
836. 16 päevaga
838. 20 rbl. võrra
839. 600 rbl.; 624 rbl.; 640 rbl.
841. 68 m; 75 m
864. 712 ts; 856 ts
865. 2 288 ts; 2 038 ts
887. 890 t
888. 410 vagunit
889. 150 päevaks
890. 14 tundi
891. 4 traktorit
892. 110 jalgratast
893. 10 400 rbl.; 15 600 rbl.
897. 495 palitut; 455 palitut
900. 525 l; 420 l; 315 l
902. 160 masina võrra
903. 23 kotti; 18 kotti
905. 52 rbl.
906. 420 teelusikat
907. 15 750 km
908. 20 tööpinki
909. 120 päevaks
911. 430 ts; 451 ts; 562 ts
912. 35 m
914. 489 km
915. 1 560 km
1090. 17 m 10 cm; 21 m 60 cm
1095. 990 kg; 1 t 320 kg
1096. 445 t 5 ts; 330 t
1097. 40 t; 29 t 5 ts; 28 t 3 ts
1100. 335 t 6 ts
1104. 3 m 44 cm
1105. 41 km 250 m
1107. 110 rbl. 25 kop.; 18 rbl. 95 kop.
1109. 30 m
1110. 1 ts 99 kg
1111. 5 t 6 ts; 2 t 8 ts
1151. 138 km
1152. 672 paari
1179. 63 250 t
1184. 20 m
1188. 590 km kaugusel Moskvast
1191. 32 tundi
1194. 650 lehma; 117 hobust
1195. 2 500 km
1196. 24 km tunnis
1198. 52 km
1199. 45 km
1201. 12 ülikonda
1202. 31 kg 500 g
1205. 15 vaati
1206. 38 m; 43 m; 44 m
1207. 713 kurki; 417 kurki
1208. 18 km
1209. 1 835 kg; 885 kg
1210. 651 rbl.
1211. 11 ts 4 kg
1212. Kell 11; 240 km
1215. 5 rbl.
1216. 40 rbl.
1221. 25 päevaks
1222. 866 ts; 261 ts; 225 ts
1229. 80 m
1230. 360; 36
1231. a) 30 m; b) 95 m

Sisukord.

	Lk.
I. Tuhat.	
1. Liitmine ja lahutamine tuhande piires (kordamine)	3
2. Korrutamine tuhande piires (kordamine)	5
3. Jagamine tuhande piires (kordamine)	6
II. Mitmekohalised arvud.	
1. Mitmekohaliste arvude numeratsioon	21
2. Mitmekohaliste arvude liitmine	25
3. Mitmekohaliste arvude lahutamine	28
4. Mitmekohaliste arvude korrutamine	31
5. Mitmekohaliste arvude jagamine	53
6. Harjutusi ja ülesandeid kõikide tehete kohta	86
III. Nimega arvud.	
1. Ühenimelised arvud. Mitmenimelised arvud	95
2. Nimega arvude peenestamine ja ülestamine	97
3. Mitmenimeliste arvude liitmine ja lahutamine	103
4. Mitmenimeliste arvude korrutamine ja jagamine	110
IV. Lihtsaimad murrud	116
V. Kordamine	123
VI. Peastarvutamise harjutusi ja ülesandeid	130
Vastuseid	145

IV väljaanne.

Toimetaja R. Siirak.

Korrektor Ü. Rattur.

Tehniline toimetaja H. Kohu.

Ladumisele antud 6. XI 1951. Trükkimisele antud 11. XII 1951. Trükiarv 11 000. Paber 60×92, ¹/₁₆. Trükipoognaid 9,25. Arvutuspoognaid 6,94. MB-15794. Trükikoda „Hans Heidemann“, Tartu, Vallikraavi 4. Tellimise nr. 3648.

На эстонском языке.

Hind rbl. 2.40

Rbl. 2.40

A-19259

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00382270 9